

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ ಬಿ. ಎ/ಬಿಎಚ್ ಎಂ/ ಬಿಎಸ್‌ಡ್ಲೂ - ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ ಬಿ. ಎ/ಬಿಎಚ್ ಎಂ/ ಬಿಎಸ್‌ಡ್ಲೂ - ಮೊದಲ
ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ಕಲಾ ಸಂಪದ-1
(ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ)

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ.ಎಂ. ಜಿ. ಮಂಜುನಾಥ

ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ. ಎಸ್.ಮನೋನಿ
ಡಾ. ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಎಸ್
ಡಾ. ಶಾಂತರಾಜು
ಪ್ರೊ. ರಾಜು. ಹೆಚ್.ಎಸ್

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ ಬಿ. ಎ/ಬಿಎಚ್ ಎಂ/ ಬಿಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯೂ -ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

Adhunika Kannada Sahitya- A Prescribed Text book for I semester BA,
Bangalore City University, Chief Editor: Dr.M.G. Manjunath Editors-
Dr. S. Manonmani, Dr. S. Bhagyalakshmi, Dr. Shantharaju, Prof. Raju
H.S

@ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ

ಡಾ.ಎಂ. ಜಿ. ಮಂಜುನಾಥ

ಡಾ. ಎಸ್.ಎಲ್. ಮಂಜುನಾಥ

ಡಾ. ಬಿ. ಎನ್. ಪೂರ್ಣಿಮಾ

ಡಾ. ಸುವರ್ಣ ಸಂಗಣ್ಣ ಹುಡೇದ

ಪ್ರೊ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ

ಡಾ. ಎಸ್.ಮನೋನ್ಮನಿ

ಡಾ.ಪಿ. ಬೆಟ್ಟೇಗೌಡ

ಡಾ. ಎನ್. ಆರ್. ಚಂದ್ರೇಗೌಡ

ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಕಟಣೆ: 2024

ಪರಿವಿಡಿ

ಕವಿತೆಗಳು

1. ಕಾರಿಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಮಗಳು - ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀ
2. ಕಲ್ಕಿ -ಕುವೆಂಪು
- 3ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ! -ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ.
4. ವರ್ಧಮಾನ -ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ
5. ನನ್ನ ಜನಗಳು -ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ
6. ಅವ್ವ -ಪಿ. ಲಂಕೇಶ್
7. ಅಮ್ಮ, ಆಚಾರ, ನಾನು -ಕೆ. ಎಸ್. ನಿಸಾರ್ ಅಹಮದ್
8. ಬೆರಣಿ ತಟ್ಟುವ ಹುಡುಗಿ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರಾಮ ದೇವರು -ವೈದೇಹಿ

ಕಥೆಗಳು

1. ಕಮಲಪುರದ ಹೋಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ -ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯ
2. ವೆಂಕಟಶಾಮಿಯ ಪ್ರಣಯ -ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್
3. ತಬರನ ಕಥೆ -ಕೆ.ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ

ಪ್ರಬಂಧಗಳು

1. ನಮ್ಮ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಮಾತು ತಿಳಿಯುವುದೇ? -ಗೊರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್
2. ಮಂದಹಾಸ ಮೀಮಾಂಸೆ -ಪ್ರಭುಶಂಕರ
3. ಹೈಟೆಕ್ ರಣವೈದ್ಯ -ನಾಗೇಶ ಹೆಗಡೆ

ಕವಿತೆಗಳು

1. ಕಾರಿ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಮಗಳು

- ಬಿ.ಎಂ.ಶ್ರೀ

ಪಡುವ ದಿಬ್ಬದ ಗೌಡನೊಬ್ಬನು
ಬಿಡದೆ ತೊರೆಯನ ಕೂಗಿಕೊಂಡನು.
ತಡೆಯದೀಗಲೇ ಗಡುವ ಹಾಯಿಸು
ಕೊಡುವೆ ಕೇಳಿದ ಹೊನ್ನನು
ಆರು ನೀವೀ ಕರಗಿ ಮೊರೆಯುವ
ನೀರ ಕಾಯಲ ಹಾಯುವರು
ಪಡುವ ದಿಬ್ಬದ ಗೌಡನಾನೀ
ಮಡದಿ ಕಾರಿಯ ಕುವರಿಯು
ಓಡಿ ಬಂದೆವು ಮೂರು ದಿವಸ
ಜಾಡ ಹಿಡಿದು ಹಿಂದೆ ಬಂದರು
ನಮ್ಮ ನೀ ಕಣಿವೆಯಲಿ ಕಂಡರೆ
ಚಿಮ್ಮಿ ಹರಿವುದು ನೆತ್ತರು
ಹತ್ತಿ ಕುದುರೆಯ ತರುಬಿ ಬರುವರು
ಮುತ್ತಿಕೊಂಡರೆ ನನ್ನ ಕೊಲುವರು
ಘೋರ ದುಃಖದ ನಾರಿಯನು
ಬಳಿಕಾರು ನಗಿಸಲು ಬಲ್ಲರು

ಆಗ ಅಂಜದೆ ತೊರೆಯನೆಂದನು

ಬೇಗ ಜೀಯಾ ಓಡ ತರುವೆನು

ಸುಡಲಿ ಹೊನ್ನು, ಬೆಡಗಿ ನಿನ್ನೀ

ಮಡದಿಗೋಸುಗ ಬರುವೆನು.

ಆದುದಾಗಲಿ ಮುದ್ದಿನರಗಿಣಿ

ಗಾದ ಗಂಡವ ಕಾದು ಕೊಡುವೆನು

ಕಡಲು ನೊರೆಗೆಡೆದದ್ದು ಕುದಿಯಲಿ

ಗಡುವ ಹಾಯಿಸಿ ಬಿಡುವೆನು

ತೂರು ಗಾಳಿಗೆ ಕಡಲು ಕುದಿಯಿತು

ನೀರ ದೆವ್ವಗಳರಚಿಕೊಂಡವು

ಹೆಪ್ಪು ಮೋಡದ ಹುಬ್ಬು ಗಂಟಿಗೆ

ಕಪ್ಪಗಾದವು ಮುಖಗಳು

ಕೆರಳಿ ಕೆರಳಿ ಗಾಳಿ ಚಚ್ಚಿತು

ಇರುಳು ಕತ್ತಲೆ ಕವಿದು ಮುಚ್ಚಿತು

ಕಣಿವೆ ಇಳಿವರ ಕುದುರೆ ಕತ್ತಿಯ

ಖಣಿಖಣಿ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿತು

ಏಳು ಬೇಗೆಗಳಣ್ಣ ಎಂದಳು

ಹೂಳಿ ಕೊಳ್ಳಲಿ ನನ್ನ ಕಡಲು

ಮುಳಿದ ಮುಗಿಲ ತಡೆಯ ಬಲ್ಲೆನು

ಮುಳಿದ ತಂದೆಯ ತಡೆಯೆನು.

ಇತ್ತ ಕರೆ ಮೊರೆ ಹಿಂದಕಾಯಿತು

ಅತ್ತ ತೆರೆ ಮೊರೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿತು

ಆಳ ಕೈಯಲಿ ತಾಳಬಹುದೇ?

ಏಳು ಬೀಳಿನ ಕಡಲದು

ಅಲೆಗಳಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಮೀಟಿ

ಮುಳುಗುತ್ತಿಹರು ಏಳುತ್ತಿಹರು

ಕರೆಗೆ ಬಂದ ಕಾರಿ ಹೆಗ್ಗಡೆ

ಕರಗಿ ಮುಳಿಸು, ಅತ್ತನು.

ತೊಂಡು ತೊರೆಗಳ ಮುಸುಕಿನಲಿ ಕಂಡು

ಮಗಳ ಕರಗಿ ಹೋದನು

ಒಂದು ಕೈ ನೀಡಿದಳು ನೆರವಿಗೆ

ಒಂದು ತಬ್ಬಿತು ನಲ್ಲನ

ಮರಳು ಮರಳು ಮಗಳೇ ಎಂದ

ಮೊರೆವ ಕಾಯಲ ಗಂಟಲಿಂದ

ಮರೆತೆ, ಒಪ್ಪಿದೆ ನಿನ್ನ ನಲ್ಲನ

ಮರಳು ಕಂದಾ ಎಂದನು.

ಮರಳಬಹುದೇ? ಹೋಗಬಹುದೇ?

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ ಬಿ. ಎ/ಬಿಎಚ್ ಎಂ/ ಬಿಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯೂ -ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ಕರೆಯ ತೆರೆ ಅಪ್ಪಳಿಸಿ ಹೋಯಿತು

ಹೊರಳಿ ಹೋದವು ಮಗಳ ಮೇಲೆ

ಕೊರಗಿನಲಿ ಅವನುಳಿದನು.

2. ಕಲ್ಪಿ

-ಕುವೆಂಪು

ನಿದ್ದೆಯ ಲೋಕದಿ ಕನಸಿನ ಬೀದಿ
ತಿರುಗಿದೆ ತೊಳಲಿದೆ, ತಪ್ಪಿತು ಹಾದಿ!
ಮುಂದೆ ಕಾಣಿಸಿತೊಂದು ಅರಣ್ಯ,
ಅನಂತವಾದುದು ಅದರ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ
ಹೆಮ್ಮರಗಳು ಕಿಕ್ಕಿರಿವು ಅಲ್ಲಿ
ಬಿಡುವಿಲ್ಲದೆ ಹೆಣೆದಿದ್ದವು ಬಳ್ಳಿ
ಮುಳ್ಳಿನ ಪೊದೆಗಳು ಗರಗಸವಳ್ಳಿ
ಪ್ರೇತದಂತೆ ಪಾಪಾಸಿನ ಕಳ್ಳಿ !
ನುಗ್ಗಿದೆ ನಾನಾ ಹಳುವಿನಲಿ
ಆ ಕನಸಿನ ಹೆಗ್ಗಾಡಿನಲಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದುದು
ಬೆಳಕೆಂಬುವುದಲ್ಲ ಕತ್ತಲು ಅಲ್ಲ!
ಬೆಳಕೋ ಕತ್ತಲೋ ಶಿವನೇ ಬಲ್ಲ,
ಶಿವನೇ ಬಲ್ಲ!
ಪ್ರೇತಗಳಂದದಿ ಭೀತಿಯ ಛಾಯೆ
ಸುಳಿಸುಳಿದಾಡಿತು ಅಲ್ಲಿ
ಆ ಘೋರ ಕಾನನದಲ್ಲಿ
ನಡೆದೆ ನಡೆದೆ ನಡೆದೂ ನಡೆದೆ

ಸಾಹಸ ಬಿಡದೆ ಎದೆಗೆಡದೆ
ಸುತ್ತಲೂ ಮೌನ ! ಸ್ಮಶಾನ ಮೌನ!
ಕಾಡನು ದಾಟಿದೆ; ಮಂಗಡೆ ಬೆಟ್ಟ;
ಶಿಖರವೊ ನಿಂತಿದೆ ಮುಗಿಲಿನ ಮುಟ್ಟು!
ಹತ್ತಿ ಹತ್ತಿ ಹತ್ತಿ ಹತ್ತಿ
ಕಡೆಯಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತು ನಡುನೆತ್ತಿ!
ನೋಡಿದೆನಲ್ಲಿ ನಡುನೆತ್ತಿಯಲಿ
ಯಾವುದೋ ಊರು? ಆ ಊರು!
ಬರಿ ಮಾಯದ ಊರು!
ಧನಿಕರ ಮನೆ ಒಂದೆಡೆ ನಿಂತಿದೆ.
ಬಡವರ ಗುಡಿಸಲು ಒಂದೆಡೆ ನಿಂತಿದೆ.
ಜ್ಯೋತಿಯಮಣಿದೀಪಗಳಲ್ಲಿ
ಕತ್ತಲು ಕಗ್ಗತ್ತಲು ಇಲ್ಲಿ!
ಹಾಡಿನ ನುಣ್ಣನಿಯತ್ತ,
ಗೋಳಿನ ನೀಳ್ಳನಿಯತ್ತ,
ಕೂಳನು ಹೆಮ್ಮೆಗೆ ಬಿಸುಡುವರಲ್ಲಿ
ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಕೊರಗುವರಲ್ಲಿ!
ಆ ಕಡೆ ಉದ್ಯಾನ.
ಈ ಕಡೆ ಸ್ಮಶಾನ

ಪೀತಾಂಬರಗಳ ಹೊದೆಯುವರಲ್ಲಿ
ಚಿಂದಿಯು ಸಿಗದಿಲ್ಲ!
ನೋಡುತ ನೋಡುತ
ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ನೋಡುತ್ತಿರೆ ಇರೆ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದೆ;
ಬಡಬಗ್ಗರ ಜಠರಾಗ್ನಿಯು ಎದ್ದು
ಗುಡಿಸಲುಗಳಿಗೇ ಬೆಂಕಿಯು ಬಿದ್ದು
ಧಗಧಗ ಧಗಧಗ ಹೊತ್ತಿದುದು
ಭುಗಿ ಭುಗಿಲೆನ್ನುತ ಮುತ್ತಿದುದು!
ಮುಗಿಲಿನವರೆಗೂ ಬಾನಿನವರೆಗೂ
ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳ ಜುಟ್ಟಿನವರೆಗೂ
ಬಡವರ ಬೆಂಕಿಯು ನಾಲಗೆ ಚಾಚಿ,
ಶ್ರೀಮಂತರನಪ್ಪಿತು ಬಾಚಿ
ಬಡವರ ಸಿಟ್ಟಿದು ಏನು ಪಿಶಾಚಿ!
ಬಡಬಾಗ್ನಿಯೆ ತಲೆತಗಿಸ್ಸಿತು ನಾಚಿ
ಶ್ರೀಮಂತರ ಸೌಧಗಳನೆತ್ತಿ ಹೊತ್ತಿಸಿದುದು
ಬಡ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಉರಿ ಹತ್ತಿ!
ದೂರದ ಆ ಗಿರಿ ಶಿಖರದ ಮೇಲೆ
ನನಗೂ ತಟ್ಟಿತು ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆ!
ಕೇಳಿ ತೊಡನೆಯೆ ಹಾಹಾಕಾರ!

ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳ ಚೀತ್ಕಾರ!
ಗರ್ಭಿಣಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು, ಬಣಂತಿಯರು,
ನವವಧುಗಳು ಮೇಣ್ ಶ್ರೀಮಂತೆಯರು,
ಹುಡುಗರು ಮುದುಕರು ಕುಂಟರು ಕಿವುಡರು
ಬಡವರರ ಗೋಳನು ಕೇಳದ ಕಿವುಡರು;
ಹೊಟ್ಟೆಯ ಪಾಡಿಗೆ ಕಾವಿಯನುಟ್ಟು
ಬಡವರ ಹಸಿವಿಗೆ ಮೌಢ್ಯವ ಕೊಟ್ಟು,
ಸುಖಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೊಂಡವರು
ಮೃಷ್ಟಾನ್ನವನೇ ಉಂಡವರು
ಗುರುಗಳು ಶಿಷ್ಯರು ಮನೆಗಳು ಮಠಗಳು
ಎಲ್ಲರು ಬೆಂದರು ಬಡಬಾಗ್ನಿಯಲಿ
ಬಡಬಗ್ಗರ ಜಠರಾಗ್ನಿಯಲಿ
ಬಡವರ ಜಠರಾಗ್ನಿಯೆ ಬಡಬಾಗ್ನಿ!
ಬಡವನೆ ಕಲಿಯುಗದಂತ್ಯದ ಕಲ್ಪಿ!
ನೋಡುತಲಿದ್ದೆ ನೋಡುತಲಿದ್ದೆ
ಕಣ್ಮರೆಯಾಯಿತು ಆ ದೃಶ್ಯ! ಏನಿದು ಈ ದೃಶ್ಯ?
ರಕ್ತದ ಜಲಪಾತ ನರಮಾಂಸದ ನಾತ
ಧುಮುಧುಮುಕುತಲಿದೆ ರಕ್ತದ ರಣಧುನಿ
ಹೊರಹೊಮ್ಮತಿದೆ ನರರಾರ್ತ ಧ್ವನಿ

ಗಗನವು ರಕ್ತ ಭೂಮಿಯು ರಕ್ತ
ನೋಡಿದರೆತ್ತಲು ರಕ್ತ ರಕ್ತ
ರಕ್ತ ರಕ್ತ ಅಯ್ಯೋ ರಕ್ತ,
ಧುಮುಕುವ ಶೋಣಿತ ಗಿರಿಝರಿಯಲ್ಲಿ
ನರರುಂಡಗಳು ನರಮುಂಡಗಳು
ಮುಂಗಾರ್ಗಾಲದ ಬಲ್ಲರಿಯಲ್ಲಿ
ಆಲಿಯ ಕಲ್ಲುಗಳುರುಳುರುಳ್ಳಂತೆ
ಧುಮುಕುತಲಿರುವುವು ಬಂಡೆಗಳಂತೆ
ಧುಡುಂ ಧುಡುಂ ಧುಡುಮ್ನೆ ಬಿದ್ದು
ಹಾರುತಲಿರುವ ಬಿಸಿನೆತ್ತರು! ಸದ್ದು.
ಸುಂದರಿಯರ ತಲೆ ಮಂಡೆಗಳು
ಶ್ರೀಮಂತರ ನೆಣದುಂಡೆಗಳು
ಪಾಪದ ಧೇಹ ಪುಣ್ಯದ ದೇಹ
ಗುಡಿಗೋಪುರಗಳು ಧರ್ಮದ ಗೇಹ
ತೇಲಿ ತೇಲಿ ತೇಲಿ ತೇಲಿ
ನುಗ್ಗುತಲಿವೆ ಕಸ ಕಡ್ಡಿಯ ಹೋಲಿ
ಯಾರವನಲ್ಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ
ಧಾವಿಸಿ ಬರುವನು ಕ್ರೂರದಲಿ!
ಅಸ್ಥಿಪಂಜರದಶ್ವವನೇರಿ

ಬೆಳ್ಳಗೆ ಚಿಲಿಯುವ ದಾಡೆಯ ತೋರಿ
ಅಸ್ಥಿಪಂಜರದಾಳವನು ! ಪ್ರೇತಸ್ವರೂಪಿ
ಅದಾರದವನು? ಬಲಗಡೆ ಕೈಯಲಿ ಮಿಂಚಿನ ಕತ್ತಿ
ಎಡಗಡೆ ಕೈಯಲಿ ಸಿಡಿಲಿನ ಬುತ್ತಿ
ಎಲುವಿನ ಕುದುರೆ ಎಲುವಿನ ಆಳು
ಇವನೇ ಕಳ್ಳಿ ಬಡವರ ಬಾಳು,
ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತಿಹ ಬಡವರ ಗೋಳು
ನೋಡುತಲಿದ್ದೆ, ಕೇಳುತಲಿದ್ದೆ! ಹಸಿವೆ
ದಾಹ ಎನ್ನುತ ಬಂದು ರಕ್ತ ರಕ್ತ ರಕ್ತ
ಎಂದು ನೆತ್ತರು ಹೊಳೆಯಲಿ ಧುಮುಕಿದನು
ಕುಡಿದನು ರಕ್ತವ ಮೊಗೆಮೊ
ಗೆದು ತಿಂದನು ತಲೆಗಳ ತೆಗೆತೆಗೆದು
ಎಲುವಿನ ಕುದುರೆಯು ಕೆನೆಯುತ್ತಿತ್ತು
ನಾದವು ಬೊಮ್ಮನ ಬಿರಿವಂತಿತ್ತು
ಎಲುವಿನ ಮೂರ್ತಿಯು ಗಹಗಹಿಸಿತ್ತು. ಗುಡುಗಿನ
ಮಾಲೆಯು ಪೊರಮಡುತಿತ್ತು ಕುದುರೆಯು
ಕುಡಿದು ಆಳು ಕುಡಿದು ತಿಂದರು
ಶವಗಳ ಲರಿಲರಿ ಕಡಿದು ಬತ್ತಿತು ರಣಧುನಿ
ಇನ್ನೂ ದಾಹ ಮುಗಿದುವು ಹೇಣಗಳು

ಇನ್ನೂ ಹಸಿವೆ ಬಡವರ ಗಂಟಲ ಬೇಗೆಯ ದಾಹ
ಬಡವರ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಬೆಂಕಿಯ ಹಸಿವೆ
ತುಂಬದು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬದೋ ಹೊಟ್ಟೆ
ಕೆಟ್ಟೆ ಕೆಟ್ಟೆ ನೋಡಿದನ್ ಎನ್ನಂ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆ
ಬರುತಿಹನ್ ಅಯ್ಯೋ, ಒಲ್ಲೆ ಒಲ್ಲೆ ನೋಡುತಲಿದ್ದೆ
ಕಂಪಿಸಿಬಿದ್ದೆ ಕಲ್ಕಿ ಕಲ್ಕಿ ಎನ್ನುತ ಚೀರಿ
ಕನಸೊಡದೆದ್ದೆ, ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯ ನಿದ್ದೆ !

3. ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ !

- ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ.

ಇರುಳಿರುಳಿಳಿದು ದಿನದಿನ ಬೆಳಗೆ
ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಮೇಲಕೆ ಕೆಳಗೆ
ಗಾವುದ ಗಾವುದ ಗಾವುದ ಮುಂದೆ
ಎವೆತೆರೆದಿಕ್ಕುವ ಹೊತ್ತಿನ ಒಳಗೆ
ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ!
ಕರಿನೆರೆ ಬಣ್ಣದ ಪುಚ್ಚಗಳುಂಟು
ಬಿಳಿಹೊಳೆ ಬಣ್ಣದ ಗರಿಗರಿಯುಂಟು
ಕೆನ್ನನ ಹೊನ್ನನ ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣಗಳ

ರೆಕ್ಕೆಗಳೆರಡೂ ಪಕ್ಕದೊಳುಂಟು
ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ!
ನೀಲಮೇಘ ಮಂಡಲ ಸಮಬಣ್ಣ
ಮುಗಿಲಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳೊಡೆದವೊ ಅಣ್ಣ
ಚಿಕ್ಕೆಯ ಮಾಲೆಯ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು
ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರನು ಮಾಡಿದೆ ಕಣ್ಣಾ
ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ!
ರಾಜ್ಯದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ತೆನೆ ಒಕ್ಕಿ
ಮಂಡಲ-ಗಿಂಡಲಗಳ ಗಡ ಮುಕ್ಕಿ
ತೇಲಿಸಿಮುಳುಗಿಸಿ ಖಂಡಖಂಡಗಳ
ಸಾರ್ವಭೌಮರಾ ನೆತ್ತಿಯ ಕುಕ್ಕಿ
ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ!
ಯುಗಯುಗಗಳ ಹಣೆಬರಹವ ಒರೆಸಿ
ಮನ್ವಂತರಗಳ ಭಾಗ್ಯವ ತೆರೆಸಿ
ರೆಕ್ಕೆಯ ಬೀಸುತ ಚೇತನಗೊಳಿಸಿ
ಹೊಸಗಾಲದ ಹಸುಮಕ್ಕಳ ಹರಸಿ
ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ!
ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹಳ್ಳಿಯ ಮೇರೆಯ ಮೀರಿ
ತಿಂಗಳನೂರಿನ ನೀರನು ಹೀರಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ ಬಿ. ಎ/ಬಿಎಚ್ ಎಂ/ ಬಿಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯೂ -ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ಆಡಲು ಹಾಡಲು ತಾ ಹಾರಾಡಲು

ಮಂಗಳಲೋಕದ ಅಂಗಳಕೇರಿ

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ!

ಮುಟ್ಟಿದೆ ದಿಬ್ಬಂಡಲಗಳ ಅಂಚೆ

ಆಚೆಗೆ ಚಾಚಿದೆ ತನ್ನಯ ಚುಂಚೆ

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಗಳನು ಒಡೆಯಲು ಎಂದೋ

ಬಲ್ಲರು ಯಾರಾ ಹಾಕಿದ ಹೊಂಚೆ

ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ!

4. ವರ್ಧಮಾನ

-ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ

1

ತನ್ನ ರಾಜಕುಮಾರತನದ ಮೀಸೆಯ ಚಿಗುರು
ದೇಶ ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ನೆರೆದು, ಕತ್ತಿನ ಕುಣಿಕೆ
ಹರಿದು ಹರವೋ ಹರ, ಹುಲ್ಲು, ದರೆ, ಗಿಡ, ಹೊದರು
ಎಲ್ಲವನ್ನೆತ್ತತ್ತಿ ಕುತ್ತಿ ತೀರದ ತುರಿಕೆ
ಮೊಳೆವ ಕೊಂಬಿಗೆ ಅರಬ್ಬಿಠಾಕಣ ಸವಾರಿಯ ಪೊಗರು
ನಾಣಿ ಮಗ ತೀನಿಗೆ, ಅಕಾಶ ಕೈಗೆಟುಕದ್ದಕ್ಕೆ;
ಕೋಶಾವಸ್ಥೆ ಮರಳಿಬಾರದ್ದಕ್ಕೆ, ತನಗಿಂತ ಮೊದಲೆ ತನ್ನಪ್ಪ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ
ಮೊಲೆ ಬಿಡಿಸಿದವಮಾನ ಮುಯ್ಯಿ, ತೀರದ್ದಕ್ಕೆ
ರೊಚ್ಚು : ಕೊಚ್ಚುತ್ತಾನೆ : ಗಾಳಿಮೋಪು :
ರೇಗಿ ಕಿರಚುತ್ತಾನೆ ಭಾರಿ ರೋಘು;
ಹೂಂಕರಿಸಿ ಹಾರುತ್ತಾನೆ ಮೂರು ಗುಪ್ಪು,

2

ಕಿಲಾಡಿರಸ್ತೆಯ ಕೊನೆಯ ತಿರುವಿನಲ್ಲಪಘಾತ
ನ ಪ್ರಮದಿತವ್ಯ ಬೋರ್ಡಿನ ಕೆಳಗೆ, ಹೆದ್ದಾರಿ

ಬಿಟ್ಟು ಬಿದ್ದೆದ್ದು ಹೆದ್ದಾರಿ ಹಿಡಿವುತ್ತಾತ
ವರ್ಧಮಾನದ ವರಾತ, ಬಿದ್ದು ಮೋಣಕಾಲಾರಿ
ತರಿದ ಮೈ ಕೈ, ಹರಿದ ರೆಕ್ಕೆ, ಜಜ್ಜಿದ ಚಹರೆ
ಉಜ್ಜುವುದು ನಭದ ತುರುಚೆಗೆ, ಗಾಳಿಗುದುರೆ ಸವಾರಿ
ಗುಬ್ಬಿಸಿದ ಹಿಪ್ಪಿಗಳೆಯರು ದೂರ ದೂರ ಗೆಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ
ಹುಬ್ಬೇರಿಸುವರು, ಹಲ್ಕಿರಿಯುವರು, ತಮ್ಮೇಕತಾರಿ ಜೋಗುಳ ಹೀರಿ
ತೂಕಡಿಸುವರು. ಕಂದಕ ತುಂಬಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಭೂತ ವಿರಾಧ
ನ ಸುತ್ತಲೂ ಕಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆ, ತಲೆಬುರುಡೆ, ಹೃತ್ಕಂಡ ಚರು,
ಕರುಳ ಗೋಜಲು ತೊಡರಿ ತೊಡರಿ ಬಿದ್ದೆದ್ದು ಹರೆವ ಕುಮಾರ

ಕಂಠಿರವಾಭಿನಯ ಕಂಡು ನಲಿವವರಿಲ್ಲ. ಸುನೀತಿ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರು
ಚಿಯ ತಿರಸ್ಕಾರ ಗುರು. ಸುಗ್ರೀವಾಚ್ಛೆ ಹೊತ್ತ ವೀರಾಧೀವೀರ
ನಿಗೆ ಆಚ್ಛೆಯೊಕ್ಕಣೆ ಮರೆವು. ಅಂತೂ ತೆವಳಿ ತನ್ನುಸುರು
ತನ್ನ ಮಂಡಿಸಾಧನೆಗೆ ತಾನೆ ಚಪ್ಪಾಳೆ
ತಟ್ಟಿ ತೊಡಕುತ್ತ ತೊಳಲುತ್ತ ಮುನ್ನುಗ್ಗಿದರೆ
ಸರಿ. ಇಲ್ಲ, ತನ್ನ ತನ್ನ ಕಿಷ್ಕಿಂದಕ್ಕೆ,
ತನ್ನ ಶಾಪಗ್ರಸ್ತ ಸೆರೆಗೆ ತಾನೇ ಪಹರೆ

ಕೊರಕಲಿನ ದಂಡೆಯರೆ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದೇನೆ
ಸಿಗರೇಟು ಹಚ್ಚಿ ಸೇದುತ್ತ ಸುಡುವುರಿಯಲ್ಲಿ.
ಬೇಸಗೆಯ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ, ಕೆಳಗೆ ಅಳಲುತ್ತಾನೆ
ಪಂಚಾಗ್ನಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥ ಮಗ. ಕೂಗಿ ಕೂಗಿ ಕರೆಯುತ್ತೇನೆ ಮಂಡೆ ಬಿಸಿ
ಕಂದ ಕಿವುಡಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅಥವಾ ಅವನ ಭಾಷೆಯೇ
ಬೇರೋ? ಕಿವುಚುವ ಕರುಳ ಹಿಡಿದು ಕೊರಗುತ್ತೇನೆ; ರಾತ್ರಿ
ನಿದ್ದೆಯೇ ಇಲ್ಲ; ಕಳೆಗಟ್ಟಿ ಮುಖ; ತೊಟ್ಟಿರಿವೆ ಹಿಸಿ
ದು ಹರಕಲು, ಹಗಲೆಲ್ಲ ಹಿಪ್ಪಿಗಳ ಜೊತೆ ಹೀರಿ
ಹಿಪ್ಪೆಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ನನ್ನ ಪ್ರತಿರೂಪ ಹುಡುಗೊಳ್ಳುವೀ ಕಸಿ
ವಿಸಿಗೆ ಕಂಗಾಲಾದೆ. ಮುತ್ತಜ್ಜ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಮನೆ
ದೀಪ ಹಚ್ಚುವರಿಲ್ಲ; ಶ್ರದ್ಧೆ ಕೊಡುವನ್ನ ನೀರಿಲ್ಲದೆಯೆ
ಉರುಳುವರು ಪಿತೃಪಿತಾಮಹರು.
ಹೊಕ್ಕುಳಿನ ಬಳ್ಳಿ ಕತ್ತರಿಸಬಾರದೋ-ಎನೋ.
ಬಿತ್ತಕ್ಕೆ ಬೇರಿನ ಚಿಂತೆ
ಇಲ್ಲ; ಆದಷ್ಟು ದೂರ ಟಣ್ಣೆಂದೆಗರಿ
ಬಿಚ್ಚುವುದು ಮಾಯಾಪಟವ. ಪ್ರಾಯದ ಲಹರಿ
ಗೆಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ತೀರ, ಯಾವ ನೆಲೆ, ಯಾವ ಗುರಿ?

ಗಹ್ವರದ ಒಳಗತ್ತಲಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲೂ ತಡಕಿ ತಡೆದು ನಡೆಯುವ,
ನಡೆದು ಮುಗ್ಗರಿಸಿ ಬಿದ್ದೆದ್ದು ಹರೆವ, ಹರಿಯುವ ಜಾಡು
ಹಿಡಿದವ, ಗುರುತಿಸುವ, ಬೇರೆ ಬಗೆವ, ಕಳೆದದ್ದನ್ನು ಪಡೆವ,
ಪಡೆದದ್ದಕ್ಕೆ ಪಡಿ ಹತ್ತು ಹಡೆವ ಕವನದ ಕರಡು

ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ವರ್ಧಮಾನಗೆ, ತನ್ನ ತಾನೇ ತಿಕ್ಕಿ
ತಿಕ್ಕಿ, ಚಕಮಕಿಯ ಕಿಡಿಯುಕ್ಕಿಯುಕ್ಕಿ, ಕತ್ತಲ ಹೊಟ್ಟೆ
ಹೊಕ್ಕು ಹೊಯ್ಯುವ ಹವ್ಯ. ಗಹ್ವರವಾಸದೆಕ್ಕಟಿಮೊಟ್ಟೆ
ಹೊತ್ತೂ ಸಲ್ಲುವುದೆ ಗುರುದಕ್ಷಿಣೆ, ದೂರದ ಕಡಲ ತೆರೆಸೊಕ್ಕಿ
ಬಡಿದವ, ಬಾರಿಸುವ ಮರ್ಮರಲಾಲಿ ಲಯಕ್ಕೆ ಸರಿದೊರೆ ಬಡಿದವ
ಕಡಿವ ಚಾಣದ ಪೆಟ್ಟುಪೆಟ್ಟಿಗೂ ಹುಲ್ಲುಗುರು ಕೊಂಬು ಇವು ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು
ಸವೆದು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಗೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಅಂಶಾವ
ತಾರ ಹೋರೆ. ಉರಿಹತ್ತಿ ಕೊಳ್ಳಿ ಧಗಧಗಿಸಿ ಕತ್ತಲ ಮಷ್ಟು
ಹೊತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಸ್ವಯಂಪ್ರಭೆ ಸ್ಪುರಿಸುವುದೆ ಆದ್ಯ
ಸ್ವರಿತ-ಉದಾತ್ತ ಅನುದಾತ್ತಶತಪಥದಲ್ಲಿ
ಗಹ್ವರದ ಮುಖ ಅಲ್ಲಿ; ಆಚೆ ಬಯಲ ಬರಾವು;
ಹಣ್ಣುಹಂಪಲು ಹಸುರ ಬಲ್ಲೆ, ಬಲ್ಲೆ;
ಜೀವನ ನಿಧಾನಶ್ರುತಿ ಶುದ್ಧಿ ಮೊರೆವ ಕರಾವು;
ಹನುಮದ್ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಲ್ಲೆ.

5. ನನ್ನ ಜನಗಳು

- ಸಿದ್ಧಲಿಂಗಯ್ಯ

ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸತ್ತೋರು ಸೈಜುಗಲ್ಲು ಹೊತ್ತೋರು

ವದೆಸಿಕೊಂಡು ವರಗಿದೋರು ನನ್ನ ಜನಗಳು

ಕಾಲು ಕಯ್ಯಿ ಹಿಡಿಯೋರು ಕೈಮಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳೋರು

ಭಕ್ತರಪ್ಪೊ ಭಕ್ತರು ನನ್ನ ಜನಗಳು

ಹೊಲವನುತ್ತು ಬಿತ್ತೋರು ಬೆಳೆಯ ಕುಯ್ದು ಬೆವರೋರು

ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಬೀಯೋರು ನನ್ನ ಜನಗಳು

ಬರಿಗೈಲೆ ಬಂದೋರು ಉಸೆಂದು ಕುಂತೋರು

ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿದೋರು ನನ್ನ ಜನಗಳು

ಮಾಳಿಗೆಗಳ ಎತ್ತಿದೋರು ಬಂಗಲೆಗಳ ಕಟ್ಟಿದೋರು

ತಳಾದೀಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೋರು ನನ್ನ ಜನಗಳು

ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೋರು ಸದ್ದಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದೋರು

ಒಳಗೊಳಗೇ ಅತ್ತೋರು ನನ್ನ ಜನಗಳು

ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ತೆತ್ತೋರು ಭಾಷಣಗಳ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ

ಬೆಂದು ಬೂದಿಯಾದೋರು ನನ್ನ ಜನಗಳು

ಪರಮಾತ್ಮನ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಪರಮಾನ್ನ ಉಂಡಜನಕೆ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ ಬಿ. ಎ/ಬಿಎಚ್ ಎಂ/ ಬಿಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯೂ -ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ಬೂಟುಮೆಟ್ಟು ಹೊಲೆದೋರು ನನ್ನ ಜನಗಳು

ಚಿನ್ನವನ್ನು ತೆಗೆಯೋರು, ಅನ್ನವನ್ನು ಕಾಣದೋರು
ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ನೇಯೋರು ಬರಿಮೈಲೇ ಹೋಗೋರು
ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳುತಾರೆ ನನ್ನ ಜನಗಳು
ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಳುತಾರೆ ನನ್ನ ಜನಗಳು

6. ಅವ್ವ

- ಪಿ ಲಂಕೇಶ್

ನನ್ನವ್ವ ಫಲವತ್ತಾದ ಕಪ್ಪು ನೆಲ, ಅಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಪತ್ರದ ಹರವು,
ಬಿಳಿಯ ಹೂ ಹಬ್ಬ; ಸುಟ್ಟಷ್ಟು ಕಸುವು ನೊಂದಷ್ಟು ಹೂ ಹಣ್ಣು
ಮಕ್ಕಳೊದ್ದರೆ ಅವಳ ಅಂಗಾಂಗ ಪುಳಕ! ಹೊತ್ತ ಬುಟ್ಟಿಯ ಇಟ್ಟು ನರಳಿ
ಎವೆ ಮುಚ್ಚಿದಳು ತೆರೆಯದಂತೆ.

ಪಲ್ಲ ಜೋಳವ ಎತ್ತಿ ಅಪ್ಪನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿಸಿ, ತೋಳಬಂದಿಯ ಗೆದ್ದು
ಹೆಂಟೆಗೊಂದು ಮೊಗೆ ನೀರ ಹಿಗ್ಗಿ; ಮೆಣಸು, ಅವರೆ, ಜೋಳ,ತೊಗರಿಯು
ಹೊಲವ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತು ,ಹೂವಲ್ಲಿ ಹೂವಾಗಿ ಕಾಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಾಗಿ
ಹೆಸರು ಗದ್ದೆಯ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಯೌವನವ ಕಳೆದವಳು
ಚಿಂದಿಯ ಸೀರೆ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು. ಸತ್ತಳು ಈಕೆ;

ಬಾಗು ಬೆನ್ನಿನ ಮುದುಕಿಗೇಷ್ಟು ಪ್ರಾಯ?

ಎಷ್ಟುಗಾದಿಯ ಚಂದ್ರ, ಒಲೆಯೆದುರು ಹೋಳಿಗೆಯ ಸಂಭ್ರಮ?

ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಈ ಮುದುಕಿ ಅತ್ತಳು. ಕಾಸಿಗೆ, ಕೆಟ್ಟ ಪೈರಿಗೆ, ಸತ್ತ ಕರುವಿಗೆ.

ಎಷ್ಟು ಸಲ ಹುಡುಕುತ್ತ ಊರೂರು ಅಲೆದಳು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಮುದಿಯ ಎಮ್ಮೆಗೆ.

ಸತಿಸಾವಿತ್ತಿ, ಜಾನಕಿ ಊರ್ಮಿಳೆಯಲ್ಲ; ಚರಿತ್ರ ಪುಸ್ತಕದ ಶಾಂತ, ಶ್ವೇತ, ಗಂಭೀರೆಯಲ್ಲ,

ಗಾಂಧೀಜಿ, ರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಸತಿಯರಂತಲ್ಲ; ದೇವರ ಪೂಜಿಸಲಿಲ್ಲ, ಹರಿಕತೆ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ

ಮುತ್ತೈದೆಯಾಗಿ ಕುಂಕುಮ ಕೂಡ ಇಡಲಿಲ್ಲ.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ ಬಿ. ಎ/ಬಿಎಚ್ ಎಂ/ ಬಿಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯೂ -ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ಬನದ ಕರಡಿಯ ಹಾಗೆ, ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳ ಹೊತ್ತು

ಗಂಡನ್ನ ಸಾಕಿದಳು ಕಾಸು ಗಂಟಿಕ್ಕಿದಳು

ನೊಂದ ನಾಯಿಯ ಹಾಗೆ ಬೈದು ಗೋಣಗಿ,

ಗುದ್ದಾಡಿದಳು ಸಣ್ಣತನ, ಕೊಂಕು, ಕೆರೆದಾಟ ಕೋತಿಯ ಹಾಗೆ;

ಎಲ್ಲಕ್ಕೆ ಮನೆತನದ ಉದ್ದಾರ ಸೂತ್ರ!

ಈಕೆ ಉರಿದದ್ದಾಳು ಮಗ ಕೆಟ್ಟರೆ, ಗಂಡ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಹೋದಾಗ ಮಾತ್ರ.

ಬನದ ಕರಡಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಬೇಡ; ನನ್ನವ್ವ ಬದುಕಿದ್ದು ಕಾಳು ಕಡ್ಡಿಗಿ, ದುಡಿತಕ್ಕೇ,

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೇಲೊಂದು ಸೂರು, ಅನ್ನ, ರೊಟ್ಟಿ, ಹಚ್ಚಡಕ್ಕೆ;

ಸರೀಕರ ಎದುರು ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ.

ಇವಳಿಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆ, ಕೃತಜ್ಞತೆಯ ಕಣ್ಣೀರು;

ಹೆತ್ತದ್ದಕ್ಕೆ, ಸಾಕಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ

ಮನೆಯಿಂದ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆ

ತಣ್ಣಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಲೇ ಹೊರಟುಹೋದದ್ದಕ್ಕೆ.

7. ಅಮ್ಮ ಆಚಾರ, ನಾನು

-ಕೆ.ಎಸ್. ನಿಸಾರ್ ಅಹಮದ್

ನನ್ನ ಮದುವೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಹತ್ತಾರು ಹೆಣ್ಣುಗಳ ನೋಡಿ ನಮ್ಮಮ್ಮ
ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನೂ ತನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಒರೆಯಲ್ಲಿ ಅರೆದು
ಅವಳು ಹಾಗೆ ಇವಳು ಹೀಗೆ
ಆಕೆಗಿಂತ ವಾಸಿ ಕಾಗೆ
ಒಬ್ಬಾಕೆ ಲಂಕಿಣಿ, ಇನ್ನೊಬ್ಬಾಕೆ ಜಿರಾಫಿಣಿ
ಒಬ್ಬಳು ನಿಂತರೆ ಬೆದರು ಬೊಂಬೆಯ ತರಹ
ಇನ್ನೊಬ್ಬಳ ಹಲ್ಲು ಮಕ್ಕಳ ಬರಹ
ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಚ್ಚಿ ಬಿರುದು,
ಬಹಳ ದಿನ ಅವಿವಾಹಿತನಾಗಿಯೇ ಉಳಿದೆ,
ಅಮ್ಮನನ್ನು ಮನಸಾರೆ ಹಳಿದೆ.
ಅಮ್ಮ ಕಟ್ಟಾ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥೆ,
ಕುರಾನು, ನಮಾಜು ರಂಜಾನ್ ನ ಉಪವಾಸ
ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳತೀರದ ಆಸ್ಥೆ
ಬುರ್ಖಾ ತೊಡದೆ ಬೀದಿಯಲಿ ಹಾದು ಹೋಗುವ
ನಮ್ಮವರ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಕಂಡು ಕಿಡಿಕಿಡಿಯಾಗಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ ಬಿ. ಎ/ಬಿಎಚ್ ಎಂ/ ಬಿಎಸ್‌ಡ್ಲ್ಯೂ -ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ಹೆಚ್ಚು ಕಲಿತಬಚಾರಿಗಳ ಹಣೆಬರಹವೇ ಇಷ್ಟು
ದೇವರು ಧರ್ಮಗಳ ಭಯವಿರದೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟು
ಗಂಡಸರೆದುರು ಮೈ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಗಂಡುಬೀರಿಗಳು
ಗಂಡಂದಿರ ಜೊತೆ ಬಾಳಿಯಾರೆ
ಇಂಥವರ ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆಂದೂ ತಾರೆ
ಎಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞಿಸಿ ಸದಾ ಬುರ್ಖಾ ತೊಡುವ ಕರಡಿಯನ್ನು
ಆಧುನಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಕಂಡರಿಯದ ಕುರುಡಿಯನ್ನು
ಹಳ್ಳಿ ಮೊದ್ದನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ನನ್ನ ಕೇಳಿದಾಗ ನಾನು ಬೆಚ್ಚಿ
ಮುದ್ದಾಗಿ ನೋಡಿ ಒಪ್ಪಿದ ವಿದ್ಯಾವಂತೆಯ ಕೈ ಹಿಡಿವೆನೆಂದಾಗ
ಓದಿದವರು ಹಾಳಾಗ ನಾನೇನು ಓದಿದ್ದೆನೋ ಪೆದ್ದ!
ಮದುವೆಗೆ ಮುಂಚೆ ಹುಡುಗ ಹೆಣ್ಣು ನೋಡುವುದು ಧರ್ಮ ನಿಷಿದ್ಧ;
ನಾವೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಹೆಣ್ಣು ಮೆಚ್ಚಿ ಗಂಟು ಹಾಕುವೆವೆ;
ಎಂದು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸಿದಳು. ತನ್ನ ಮೇಲಿನ ನನ್ನ ಜಿಗುಪ್ತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದಳು
ಅಪ್ಪ ಉದಾರಿ ಮಗ ತಾನೇ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಭವಿಷ್ಯದ ದಾರಿ
ಹೆತ್ತವರು ನಾವೇಕೆ ಆಗುವುದು ತಡೆ

ಆ ಯೋಚನೆಯ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡೆ

ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಸಿದಾಗ,ಅಮ್ಮ ಅನ್ನ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು, ಗಳಗಳ ಅತ್ತು,
ಉರಲು, ಬಾವಿ ಬೆಂಕಿಗಳ ಉಚ್ಚರಿಸಿದಾಗ ತೆಪ್ಪಗಾದೆ
ಅಪ್ಪ ಲೋಕ ಕಂಡವರು, ಹಾಗೆ ಅಮ್ಮನ ಕೋಪ ಹಟ ಕಂಡವರು

ವಿಪರೀತಕ್ಕೆ ಬಂತು ತಗಾದೆ! -ನಿನ್ನಿಷ್ಟ- ಅವರೆಂದರು
ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಣೆಯ ದೀಪವುರಿಸಿ ಸಿಗರೇಟ್ ಹಚ್ಚಿ
ಶತಪಥಿಸಿ ಒಳಗೊಳಗೇ ನೊಂದರು
ಒಂದು ದಿನ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಜ್ಞಾನೋದಯ ಆಯಿತೆಂದೆನಿಸಿತು
ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾಗ, ನಿನ್ನಿಷ್ಟದಂತೆ ಓದಿದವಳನ್ನೇ ಮದುವೆ ಆಗಪ್ಪ-
ಎಂದಾಗ ಅಪನಂಬಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿಯೊಂದಿಗೆ
ಮುಷಿಯೊಂದಿಗೆ ಭಯ ಬೆಳೆದು ಕೈತೊಳೆದು ಎದ್ದೆ ಬೇಗ.
ಆ ಡಬಲ್ ಪದವೀಧರೆಯ ಭಾವಚಿತ್ರವನ್ನು ಇಡೀದಿನ
ನೆಟ್ಟು ಕಣ್ಣು , ತೂಗಿ ಅಳೆದು, ವಿಳಾಸ ತಿಳಿದು
ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಕಂಡು ಮೆಚ್ಚಿ ನಿಶ್ಚಿತಾರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಮದುವೆ ಎಲ್ಲ ಮುಗಿಯಿತು
ಮನಸ್ಸು ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಮೌನದಲ್ಲೇ ಕೈ ಮುಗಿಯಿತು.

ಮೊದಲ ಸಲ ತಿರುಗಾಡಲು ಹೊರಟಾಗ ನನ್ನಾಕೆ
ತೋಳಿಲ್ಲದ ರವಿಕೆಯುಟ್ಟು ಭಾರೀ ಸೀರೆಯನ್ನು
ಸೊಂಟದ ಕೆಳಗೆ ನಾಜೂಕಾಗಿ ಕಟ್ಟಿ
ಕಾಲಿಗೆ ಹೈ ಹೀಲ್ಡ್ ಕೆರ, ಕೊರಳಿಗೆ ಚಿನ್ನದ ಸರ,
ಕಿವಿಗೆ , ಬೆರಳಿಗೆ ಉಂಗುರ ತೊಟ್ಟು ,
ಲಿಪ್ಪಿಕ್,ಪೌಡರ್, ರೋಜು ಬಳಿದು
ದೃಷ್ಟಿ ಬೊಟ್ಟಿಟ್ಟು ಹೆರಳ ಗೋಪುರದಲ್ಲಿ ಕೂದಲು ಬಿಗಿದು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ ಬಿ. ಎ/ಬಿಎಚ್ ಎಂ/ ಬಿಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯೂ -ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ಎಡ ಬೈತಲೆ ತೆಗೆದು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಮೀರಿಸುವ ಮುಗುಳ್ಳಗೆ ತೀಡಿ
ಹೊಸ್ತಿಲನು ಇನ್ನೇನು ದಾಟಬೇಕು, ಆಗ -ಬಂದೇ ತಡೆಯಿರಿ- ಎಂದು
ಒಳಗೋಡಿ ಬಂದು,- ನಡೆಯಿರಿ- ಎಂದಾಗ
ತಲೆ ಸುತ್ತಿ, ನಾಲಗೆ ಬತ್ತಿ, ನಾನಾದೆ ಮೂಕ,
ನೋಡಿದರೆ ಉಟ್ಟಿದ್ದಳು ನಮ್ಮಮ್ಮನ ಬುರ್ಖಾ!

8. ಬೆರಣಿ ತಟ್ಟುವ ಹುಡುಗಿ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರಾಮ ದೇವರು

-ವೈದೇಹಿ.

ಕಾಯ ಕಷ್ಟದ ತರುಣಿ ಬೆರಣಿ ತಟ್ಟುವಾಕೆ; ಈಗೀಗ ದಿನವೂ ಎದೆ ನೋವು.

ಅ ನೋವಿಗೆ ಕಾಯಕವು ಕಾರಣವೇ ಅಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಇದ್ದಬದ್ದವರಲ್ಲಿ ಮದ್ದು ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.

ಮದ್ದುಂಟೆ ಎದೆ ನೋವಿಗೆ ಕೇಳುವಳು ದಿನರಾತ್ರಿ ಆ ಹುಡುಗಿ ಬಿದ್ದ

ಕನಸುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಚಂದ್ರಾಮ ದೇವರನ್ನು!

ಒಂದು ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಹಗಲು ಬೆರಣಿ ತಟ್ಟುತ್ತಿರಲು ಅ ಬೆರಣಿ ಬದಲು

ಚಂದ್ರಾಮ ಕಾಣಿಸಿದ. ಕಾಣ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಬೆಳ್ಳನಾಗಸವನೇರಿದ.

ಬೆಳ್ಳನಾಗಸವನೇರಿ ಮರೆನಿಂತ ಚಂದ್ರಾಮ ಕಬ್ಬು ಜಲ್ಲೆಯನಿಳಿಸಿ ಕರೆದ-

ಬಾ ಹುಡುಗಿ ಮದ್ದುಂಟು ಎದೆ ನೋವಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಮದ್ದಲ್ಲ ಎದೆ ನೋವಿಗೆ.

ಕಾಯಕಷ್ಟದ ಹುಡುಗಿ ಬೆವರಿನಾ ತವರು ಬೆರಳ ಚಡಿಯಲ್ಲಿಯೂ

ಸೆಗಣಿ ನಾರು ಉಟ್ಟ ಉಡುಗೆಗೆ ಉಜ್ಜಿ -ಕೈ ತಟ್ಟಿ ಕುಣಿದಾಡಿದಳು ಸುತ್ತ ಯಾರಿಲ್ಲವಾದರೂ

ನೋಡಿ ಚಂದ್ರಾಮ ದೇವರು!ಎದೆನೋವು ಮದ್ದು ಅರೆದು

ತಂದಿರುವಂಥ ಮೋಡಿ ಚಂದ್ರಾಮ ದೇವರು!

ಕಬ್ಬು ಜಲ್ಲೆಯನ್ನೇರಿ ಬರುವನೋ ಚಂದ್ರಾಮ ನಿಂತಲ್ಲೇ ಕೊಂಚ ನಿಂತಿರು

ತಗ್ಗು ಮೋಡವನೇರಿ ತೇಲಿ ಬರುವನೋ ದೇವಾ ನಿಂತಲ್ಲೇ ನೀನು ನಿಂತಿರು.

ತಬ್ಬಿಎದೆ ನೋವನ್ನೇ ಕಬ್ಬು ಜಲ್ಲೆಯನೇರಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಆಕಾಸ ಲೋಕಕ್ಕೆ

ತಗ್ಗು ಮೋಡದ ಮೇಲೆ ಹಿಗ್ಗು ಹೆಚ್ಚಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಇಟ್ಟು ನಡೆದಂತೆ ಚಂದ್ರಾಮನುಪರಿಗೆಗೆ

ನಿಂತಂತೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಚಂದ್ರಾಮ ದೇವರು ಉರುಟುರುಟು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ ಬಿ. ಎ/ಬಿಎಚ್ ಎಂ/ ಬಿಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯೂ -ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ಬೆರಣಿಯಾಗಿ ನೆಲಕುರುಳಿ ಚೂರಾಗಿ ಚೆಲ್ಲಿಹೋದ.

ಮನಸು ನೆಡುವಾ ಹುಡುಗಿ ಎದೆಯೊಡೆದ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸಿತೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ? ಅದು ಹೆಚ್ಚೆ ಹಗಲಾದರೂ? ಒಡೆದ ನೋವಿನ ಟಿಸಿಲು ನಮ್ಮೂರ ಕಡಲುಅರ್ಥವಾಗದೆ ಅಚ್ಚರಿಗೊಂಡರು.

ಎಂದಿದ್ದರೂ ಆಕೆ ಕಾಯ ಕಷ್ಟದ ಬಾಲೆ ಹಾಡ ಹಗಲಿನ ಗಂಟಲೊತ್ತಿ ಹಿಡಿದು, ಕಾದ ಬಿಸಿಲಲಿ ಬತ್ತಿ

ಕೆಳಗಿಳಿದಳು ಚೂರುಗಳ ಸೇರಿಸಿ ನೆತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಬಾಯಾರು ಒಲೆಗೆ ತುಂಬಿದಳು

ಆಹಾ! ನೀಲಿ ಜ್ವಾಲೆ! ತಣೆದು ಘಮದ ವಿಭೂತಿ! ಇದು ಯಾವ ಭ್ರಾಂತಿ?

ಕಣ್ಣಿಜ್ಜಿ ಕೇಳಿದಳು ಉಂಟೆ ಇಂಥ ಚಂದ್ರಾಮ ಪ್ರೀತಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ?

ಹಗಲ ಬಾಗಿಲ ಸರಿಸಿ ವಿಹಾರ ಬಂದ ಚಂದ್ರಾಮ ಆಚೀಚೆ ತಾರೆ, ನೀಹಾರೆ, ರೋಹಿಣಿ

ಕಾಣುವಳೆ ಆತನಿಗೆ ಸಣ್ಣ ಗುಡಿಸಲ ಒಳಗೆ ಚಿಮಣಿ ದೀಪದ ವಿರಹಿಣಿ?

ಚಂದ್ರಾಮ ದೇವರಿಗೂ ಬೇಕು ಬಣ್ಣದ ನಡಿಗೆ! ಸಲ್ಲ ಅವಳಂಥ ಬರಿ ಹುಡುಗಿ, ಬರಿ ಸಿರಿಯ ಹುಡುಗಿ

ಎಷ್ಟು ಕರೆದರೆ ಏನು? ಕಾಡಿಗುಂಟೇ ಬೆಳುದಿಂಗಳು? ಎಂದಿಗೂ ಕಾಣಿಸದು ಗಾಢ ಮರಳು

ಕಾದು ಬೇಡಿದ ಹುಡುಗಿ, ತಟ್ಟುತಿರುವಳು ಬೆರಣಿ ಅನ್ನಕಾಗಿ, ಎದೆನೋವಿನಿಂದ ಮದ್ದು ಹಣೆಗಿರಿಸಿಕೊಂಡೆನೋ

ಕರೆಯಬೇಡಿರಿ ನನ್ನ ಬೈರಾಗಿ ಎಂದು ಹಾಡುವಳು -ಸುತ್ತ ಯಾರಿಲ್ಲವಾದರೂ!

ಕಥೆಗಳು

1. ಕಮಲಪುರದ ಹೊಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ

- ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯ

ಕಮಲಪುರದ ಬಂದರ್ ಸ್ಥಳವು ವಸಂತ ಋತುವಿನ ಸಂಧ್ಯಾತಪದಿಂದ ಸುಖ ಹೊಂದುತ್ತಲಿತ್ತು. ವೀರಪುರದಿಂದ ಬಂದು ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಒಂದೆರಡು ದೋಣಿಗಳು ನೀರಿನ ಸಣ್ಣ ಅಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಣಿಯುತ್ತಲಿದ್ದವು. ದೋಣಿಗಾರನು ಈಳಿಗೆಯನ್ನು ಕಾಲಿಂದ ಒತ್ತಿ ಹಿಡಿದು, ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ಮೀನನ್ನು ತರಿದು, ಬಳಿಯ ನೀರು ತುಂಬಿದ ಮಣ್ಣಿನಪಾತ್ರೆಗೆ ಒಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗಾಗ ಹಾರಿ ಬರುವ ಕಾಗೆಗಳನ್ನು ಅಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದನು. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಅಂಬಿಗರ ಹೆಂಗಸರು ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುವಷ್ಟು ನೀರಿಗೆ ಇಳಿದು ಫಕ್ಕನೆ ಮುಳುಗುಹಾಕಿ ಕೆಸರಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಚಿಪ್ಪು ಮೀನುಗಳನ್ನು ಕೈತುಂಬಾ ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮೈ ಬಟ್ಟೆಯ ಪದರಿನ ಚೀಲವನ್ನು ತುಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದಡದ ಮೇಲಿದ್ದ ಮಾಪಿಳ್ಳೆಯವಕನು ಕೃಷ್ಣಕಾಯರಾದ ಈ ಯೋಜನಗಂಧಿಯರನ್ನು ಕದ್ದು ನೋಡುತ್ತಾ ಏನು ಏನೋ ಯೋಚಿಸುತ್ತಲಿದ್ದನು. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಜನಗಳ ಗಲಭೆ. ಬಂಡಿಗಳ ಚೀತ್ಕಾರ. ಹೊರೆಯಾಳುಗಳ ಕಲರವ. ಈ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟದಿಂದ ಇಳಿದ ಕಾಫಿಯ ಮೂಟೆಗಳನ್ನು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿನ ಹಡಗುಗಳಿಗೆ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಇದೋ, ಇಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕಿದ ಅಕ್ಕಿ ಹೊರೆಗಳನ್ನು ಎಣಿಸಿ ಎಣಿಸಿ ವರ್ತಕನು ಅಳುಗಳನ್ನು ಕೂಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಿರುವನು. ಅಲ್ಲಿ ಬೊಂಬೈಯಿಂದ ಬಂದ ಜೀನಸುಗಳನ್ನು ದಡದ ಮೇಲೆ ಇಳಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಇಲ್ಲಿ 'ಮಾನಿಫೆಸ್ಟ್' ಬರೆಯುವ ಗುಮಾಸ್ತ ಮುದುಕನು ಕನ್ನಡಕದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಕಿವಿಯ ಮೇಲಿನ ಲೇಖನಿಯನ್ನು ಆಗಾಗ ಸೆಳೆಯುತ್ತಾ ಪಾರುಪತ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಲಿರುವನು. ಬಿಳೀ ಸರದಾರನೊಬ್ಬನು ಬಿಳೀ ದೋಣಿಯ ಚುಕ್ಕಾಣಿಯನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕಡಲ ತಡಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವನು. ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಅವನ ಪೇದೆಯು ಕೋವಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ನಿಂತಿರುವನು. ಇತ್ತ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಗೃಹಸ್ಥರು ವಾಯುಸೇವನೆಗೆ ಕಮಿಟಿ' ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಭೂಷಣೆಯನ್ನೇ ಸಾರುತ್ತಿರುವರು. ಸರಕಾರದ ಆಫೀಸುಗಳ ಗುಮಾಸ್ತರೆಲ್ಲಾ ಸಾಯಂಕಾಲದ ವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೊತ್ತಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಂದಿದ್ದವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಮೂರು ಪೈಸೆ ಹೊಟ್ಟಿನ ಕಡೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೋಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನು ತೀರಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಮೀಸೆಗೆ ವಸ್ತ್ರ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಚುಟ್ಟಾವಿನ ಹೊಗೆಯಿಂದ ಧೂಪವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತೂ

ಕೆಲವರು ಬೀಡಿ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ದೀಪಾರಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಹಣಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು.

‘ಹೊಟ್ಟೆ’ನ ಯಜಮಾನರು ಪೂರ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರರು. ಈ ಹೆಸರನ್ನು ಕೆಲವರು ಪೊನ್ನುಸ್ವಾಮಿ ಎಂದು ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಿರುವರು. ಕೆಲವರು ಪೆಣ್ಣುಸ್ವಾಮಿ ಎಂದೂ ಪೊಣ್ಣಾಮಿ ಎಂದೂ ಸಕಾರಣವಾಗಿ ಕರೆಯುವುದುಂಟು. ಏಕೆಂದರೆ, 20 ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿಗೋಸ್ಕರ ಊರುಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಬಳಿಕ ಶ್ರೀರಂಗ, ತಿರುಪತಿ, ಜಗನ್ನಾಥ, ರಾಮೇಶ್ವರ, ಮೊದಲಾದ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿ, ಅಂತು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಹೇಗೋ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಮರಳಿ ಕಮಲಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಈ ‘ಹೊಟ್ಟನ್ನು ಪರೋಪಕಾರಾರ್ಥವಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಯಾತ್ರೆಗಳಿಂದ ಲಾಭವುಂಟೆಂದು ಹೇಳುವರು. ನಮ್ಮ ಅಯ್ಯಂಗಾರರಾದರೂ, ದೇಶವಿದೇಶದ ಮಿಥಾಯಿಯ ಕ್ರಮವನ್ನೂ, ನಾನಾ ಭಾಷೆಗಳ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಚಯವನ್ನೂ, ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ ಸಮಾಚಾರ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಲ್ಲೂರು ನೀಲಾಂಬೆಯ ಕಿರಿಯ ಮಗನು ಮಾತ್ರ ಇವರನ್ನು ‘ಅಪ್ಪಾ! ಅಪ್ಪಯ್ಯ!’ ಎಂದು ಕೂಗಿ ಕರೆಯುತ್ತ ದಿನಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಕಾಸು ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ‘ಹೊಟ್ಟೆ’ನ್ನು ತಾನು ಮಾಡಿರುವೆನಲ್ಲದೆ, ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನಾಂಶವೇನೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಗೊಣಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಗ್ರಾಹಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ದಿನೇದಿನೇ ಏರಿಹೋಗುತ್ತಲಿತ್ತು. ಒಂದು ಪೈಸೆಯ ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದವನು ಸಹ ಅಯ್ಯಂಗಾರರ ಯಾತ್ರಾ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ಕೇಳುತ್ತ, ತಿಂದ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ, ಉಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು, ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ತಮ್ಮ ಸಮಾಚಾರಗಳ ‘ಮೂಟೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚುವಂತೆ’ ಮಾಡಿ, ಅವರು ಅದರ ಆನಂದದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದ ಸಮಯ ನೋಡಿ, ಮೆಲ್ಲನೆ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ತತ್‌ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದಂತಾಗಿ, ಅವರ ಬೆನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮೊದಲು ಮೊದಲು ಪೂರ್ಣಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಕಮಲಪುರದ ಯುವಕರನ್ನು ಕುರಿತು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿತ್ತು. ಇತ್ತಲಾಗೆ ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಅನೇಕ ಗ್ರಾಹಕರು ಲಡ್ಡು ತಿನ್ನುವ ಬದಲಾಗಿ ದುಡ್ಡು ತಿನ್ನಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ

ರೋಗವನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ನಾನಾ ಉಪಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಬರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಲೆಕ್ಕದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿಸುತ್ತ ಹೋದರು. ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ದೂರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಪ್ರಿಯ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ತನ್ನ ಕ್ಷೇಮವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಬರೆದು ನೋಡಿದರು. 'ಬಡವನ ಬಿನ್ನಹ' ಎಂದು ಹಲಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಲಗಾರನ ಹೆಸರು ಬರೆದು 'ಹೊಟ್ಟಿನ ಗೋಡೆಗೆ ತೂಗಾಡಿಸಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಹೇಗೂ ಸರಿ ಮಾಡದೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಆರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಾಗಿಸಿ ತಂದ ಸಾಲಗಾರರ ಹೆಸರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಶಾಯಿಯ ಗೆರೆಗಳಿಂದ ಅಡಗಿಸಿಬಿಟ್ಟರು.

ಈ ದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ 'ಹೊಟ್ಟೆ'ನೊಳಕ್ಕೆ ಅನೇಕರು ಕೂಡಿದ್ದರು. ಕರಿಯೂರು ಶ್ಯಾಮರಾಯರು ಗೋಧಿಯ ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಾಫಿ ತುಂಬಿದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನೆನೆಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಲೆನಾಡು ಕುಪ್ಪಣ್ಣನವರು 'ಟೀ ಗ್ರಾಸನ್ನು' ಮುಂದಿರಿಸಿ, ತುಟಿಯಿಂದ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಚೀಪುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರಿಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ವಕ್ರವಾಗಿದ್ದರು.

ಅಯ್ಯಂಗಾರರಿಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರುವುದೆಂದೇ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಕುಚೇಷ್ಟೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಎರಡು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ಹೊಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾತಂದು. ಕುಡಿದು, ಅಯ್ಯಂಗಾರರನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಸ್ವಂತ ಅನುಭವವನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬಂದವರೊಡನೆ ಮನೋರಂಜನೆಗಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳೆಂದೂ, ಗ್ರಾಹಕರು ತನ್ನೊಡನೆ ತಿಳಿದು ತಿಳಿಯದೆ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಉಪಾಯ ಮಾಡಿರುವರೆಂದೂ ಈ ಮುಟ್ಟಾಳರು ಜಗಳವಾಡಿದರು. ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ತಾನೆಂದ ಸಮಾಚಾರ ಸುದ್ದಿಯೆಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳಲ್ಲವೆಂದೂ ಈ ಅಧಮರಿಗೆ ಮನಗಾಣಿಸುವ ಉಪಾಯವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು. ಈ ದಿನ ಕುಪ್ಪಣ್ಣನವರು ಕಲಹಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯಾಗಿ "ರಾಯರೇ! ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ರಾಮೇಶ್ವರ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಈಸಿಹೋದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಬಲ್ಲೇ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಪೂರ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಎಂದಿನಂತೆ ಹುಬ್ಬು ಗಂಟಿಕ್ಕದೆ, ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಆನಂದದಿಂದ ಉಕ್ಕುತ್ತಲಿದ್ದರು.

ಶ್ಯಾಮರಾಯ: "ಅಂದು ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಯಾರಿದ್ದರು ಅಯ್ಯಂಗಾರರೆ? ಈ ಆಪತ್ತಿನಿಂದಲೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪಾರು ಮಾಡಿಸಿದವರು ಆ ಗುಂಡಾಚಾರರೆ?"

ಕುಪ್ಪಣ್ಣ: "ಹಾಗಾಗಿರಬೇಕು, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಮ್ಮ ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಅಂಡಮಾನ್ ದ್ವೀಪಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೋ ಏನೋ?" ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಮೌನವ್ರತವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದದನ್ನು

ನೋಡಿ, ಶ್ಯಾಮರಾಯರು “ನಿಮ್ಮ ಗುಂಡಾಚಾರು ಈಗ ತಾನೇ ಎಲ್ಲಿರುವರು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ‘ಹೋಟ್ಟಿ’ನ ಒಳಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟರು, ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಕಾರ್ಯಾಂತರದಿಂದ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರಿಂದಲೂ, ಉಳಿದವರ ಪರಿಚಯವು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದಲೂ, ಬಂದವನು ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತುಬಿಟ್ಟನು. ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಲೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಉಬ್ಬಿದರು. ಬಂದವನು ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನಗುವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತ “ಏನ್ ಅಯ್ಯಂಗಾರರೇ? ಕ್ಷೇಮವೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಬಂದವನನ್ನು ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಮನ್ನಿಸಿ “ಎಂದು ಬಂದಿ ಗುಂಡಾಚಾರೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು.

ಉಳಿದವರು ಸ್ತಬ್ಧರಾಗಿ ಬಂದವನನ್ನು ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತರು.

ವ್ಯಕ್ತಿಯು “ಅಯ್ಯಂಗಾರರೇ! ಏನು ಹೇಳಲಿ! ನಿಮ್ಮನ್ನು 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾವು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ನಿಮ್ಮ ದರ್ಶನವಾಯಿತು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ದಣುವನ್ನು ಆರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಲೋಚಿಸಿದಂತೆ ಮಾಡಿ, “ಆ ಬಳಿಕ ನಮಗೂ ತಮಗೂ ಭೇಟಿ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿ ನಗುತ್ತ, ಕುಪ್ಪಣ್ಣನವರನ್ನು ನೋಡಿದರು.

ಕುಪ್ಪಣ್ಣ : ‘ಯಾರ ಭೇಟಿ?’

ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಅಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ “ನಮಗೂ ತಮಗೂ ಆ ಮೇಲೆ ದರ್ಶನವಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ರಾಮೇಶ್ವರ ಸಮುದ್ರ ದಾಟಿ, ಮುಣಗಿದ ಹಡಗನ್ನು ಬೆನ್ನುಕೊಟ್ಟು ತೇಲಿಸಿ ಕುಮಾರಿಯ ಭೂಶಿರವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ನಿಜ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಶ್ಯಾಮರಾಯರ ಮೋರೆಯನ್ನೇ ದೃಷ್ಟಿಸಿದರು.

ವ್ಯಕ್ತಿಯು “ಸರಿ ಸರಿ. ಆ ದಿನಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೋಯ್ತು, ಈಗ ನಮ್ಮ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ನಂಬುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಕುಪ್ಪಣ್ಣನವರನ್ನು ಕುರಿತು ಅಯ್ಯಂಗಾರರೊಡನೆ “ಇವರು ಯಾರು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಕುಪ್ಪಣ್ಣನವರು ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಮಾತನಾಡುವಂತೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು “ಆಚಾರ್‌?! ನಿಮ್ಮ ಹೆಸ್ರನ್ನು ನಾವು ಅಯ್ಯಂಗಾರರ ಬಾಯಿಂದ ದಿನೇ ದಿನೇ ಕೇಳಿ ಗೊತ್ತುಂಟು, ನಮ್ಮ ಪೂರ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಕಾವೇರಿ ಸ್ನಾನದಲ್ಲಿ.....

ವ್ಯಕ್ತಿಯು “ಹೌದು! ಹೌದು!” ಎಂದು ತಲೆದೂಗಿ “ಅವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯ ನಾವು. ನಾವು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಅಂದು ಮೊಸಳೆಗೆ ಆಹುತಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಏನ್ ಅಯ್ಯಂಗಾರರೇ? 50 ಅಡಿ ಉದ್ದ ಮೊಸಳೆ ಎಲ್ಲಿ? ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕದೊಂದು ಪವಿತ್ರ ದರ್ಭೆ ಎಲ್ಲಿ? ಇವರು ಯಾರು!” ಎಂದು ಅಯ್ಯಮಗಾರರೊಡನೆ ಕೇಳಿದನು.

ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಅಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ “ಅವರು ದಲಾಲ ಕುಪ್ಪಣ್ಣ, ನಾವೆನ್ನುವುದೆಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳೆಂದು ಹೇಳುವ ಗೃಹಸ್ಥರು. ನಮಗೆ ಅವರ ಗೊಡವೆ ಯಾಕೆ? ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಅವನ್ನು ಬಲ್ಲರು?” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ಯಾಮರಾಯ : “ಇವರೇ ಏನ್ ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯ ?

ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯ : ಕಾವೇರಿ ಸ್ನಾನದಲ್ಲಿ ಮೊಸಳೆ ಬಾಯಿಂದ ಅಯ್ಯಂಗಾರರನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ, ಕಾಯ್ದು ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರು ನಾವೇ! ಮಲೆಯಾಳ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ರೋಗದಿಂದ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಮಲಗಿದ್ದಾಗ, ಅವರ ಆರೈಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರನ್ನು ಬದುಕಿಸಿದ ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರೂ ನಾವೇ! ನಿನ್ನನ್ನು ಎಂದೂ ಮರೆಯಲಾರೆ! ನಿನ್ನನ್ನು ಎಂದೂ ಬಿಟ್ಟುಹಾಕಲಾರೆ” ಎಂದು ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ನನಗೆ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ನಾನು ಒಬ್ಬಂಟಿಗನಾಗಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಅಯ್ಯಂಗಾರರನ್ನು ನೆನೆದೆ. ಒಂದು ಸಲ ಅಯ್ಯಂಗಾರರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ನನ್ನ ಕಷ್ಟಗಳೆಲ್ಲಾ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುವು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ದಯೆಯಿಂದ ಈ ಹೊತ್ತು ಅವರನ್ನು ನೋಡಿ ಧನ್ಯನಾದೆ. “ಅಯ್ಯಂಗಾರ್! ಎಲ್ಲಾ ಮರೆತಿರುವಿರೇ?”

ಅಯ್ಯಂಗಾರ : “ಇಲ್ಲ! ಸ್ವಾಮಿ! ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಉಳಿದದ್ದು ತಮ್ಮಿಂದ. ತಮ್ಮ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಆಜನ್ಮ ಮರೆಯಲಾರೆ. ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರ ಮಾಡಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದರೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

”

ಕುಪ್ಪಣ್ಣ : “ಅವರು ಸಾಯುವ ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ನೀವು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದೇ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರ.”

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರರ ಮಾತಿನ ಪ್ರಕಾರ ನೌಕರನು ಕಾಫಿ ತುಂಬಿದ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನೂ ತಿಂಡಿಯ ದೊನ್ನೆಗಳನ್ನೂ ತಂದಿಟ್ಟನು. ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರು ಒಂದು ಕಣ್ಣನ್ನು ಭಕ್ತದ ಕಡೆಗೂ ಒಂದು ಕಣ್ಣನ್ನು ಕುಳಿತವರ ಕಡೆಗೂ ಇಟ್ಟು,

“ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸಿಂಹಲ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಇವರನ್ನು ಮೂರು ಕಾಡಾನೆಗಳು ಅಟ್ಟಕೊಂಡು ಬಂದಾಗ ನಾವು....” ಎಂದು ಅರೆನುಡಿಯಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತರು. ತಮ್ಮ ‘ಟಿಫಿನ್’ ತೀರಿಸಿ ಕುಳಿತ ಕುಪ್ಪಣ್ಣ, ಶ್ಯಾಮರಾಯರು ಇವರ ಸಮಾಚಾರಕ್ಕೆ ಆಸೆಗೊಂಡು, ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅಯ್ಯಂಗಾರರು “ತಿನ್ನು ! ತಿನ್ನು !” ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಈ ಮಾತನ್ನು ತನ್ನನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದೆಂದು ತಿಳಿದು, ಕುಪ್ಪಣ್ಣನವರು ದೊನ್ನೆಯೊಳಗೆ ಬೆರಳು ಮುಳುಗಿಸಿ, ಎಡಗೈಯಿಂದ ಕಾಫಿಯ ಪಂಚಪಾತ್ರೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರು. ಶ್ಯಾಮರಾಯರ ಕೈಗಳೂ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡತೊಡಗಿದುವು. ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಚೇಳು ಕಚ್ಚಿದ ಮೋರೆ ಮಾಡಿದರು. ನಿಮಿಷಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತವೆಲ್ಲಾ ಮಾಯವಾಯಿತು. ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರು “ಇನ್ನೂ ದಣುವು ಆರಲಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಬೇಸರದಿಂದ ಹೇಳಿದರು. ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಉಳಿದ ಇಬ್ಬರನ್ನು ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತ, ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮತ್ತಿಷ್ಟನ್ನು ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರ ಕೈಬಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ತಂದಿಟ್ಟು, “ಮಹಾರಾಯ್ರೇ! ನಾನು ಮುಂಚೆ ಕೇಳಿದ ಸಂಗತಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ಣ ಸತ್ಯವೆಂದು ಈಗ ನಂಬುಗೆಯಾಯ್ತೇ?” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಕುಪ್ಪಣ್ಣ : “ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಫಲಾಹಾರದಲ್ಲಿ ಮೊಸಳೆಯ ಸಂಗತಿಯೊಂದು ನಿಶ್ಚಯವೆಂದು ಕಂಡುಬಂತು - ಗುಂಡಾಚಾರ್ರೇ! ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದಿನವಿರುವಿರಿ ?”

ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯ : “ನಮ್ಮ ಋಣಾನುಬಂಧ ಇದ್ದಷ್ಟು ದಿನಾ ಇಲ್ಲಿ ಇರುವೆವು.”

ಅಯ್ಯಂಗಾರರಿಗೆ ಈ ಮಾತು ತಾನೇ ರುಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರು ಕೈತೊಳೆದು ನಶ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ನಶ್ಯದ ಡಬ್ಬಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರು ನಶ್ಯವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸುರಿದು, ಡಬ್ಬಿಯನ್ನು ಶ್ಯಾಮರಾಯರ ಕೈಗಿತ್ತರು. ಇವರು ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಡರೂ ಚಿವಟಿಯು ಸರಿಬಾರದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಅರ್ಧ ತೊಲೆ ನಶ್ಯವನ್ನು ಮೂಗಿಗೆ ಸೇರಿಸುವ ಬದಲು ತಮ್ಮ ಡಬ್ಬಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಹಲ್ಲು ಕಿತ್ತ ಹಾವಿನಂತೆ ತಳಮಳಗೊಂಡರು. ಕೊನೆಗೆ ಶ್ಯಾಮರಾಯರೂ ಕುಪ್ಪಣ್ಣನವರೂ ಮರುದಿನ ಬರುವೆವು ಎಂದು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಅಭಯ ಕೊಟ್ಟು ನಡೆದುಬಿಟ್ಟರು. ಗ್ರಾಹಕರೆಲ್ಲರೂ ‘ಹೊಟ್ಟೆಂದ’ ಹೋದ ಬಳಿಕ ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರು ಮೀಸೆ ತಿರುವುತ್ತ “ಅಯ್ಯಂಗಾರರೇ! ನಾನು

ಮಾಡಿದ್ದು ಹ್ಯಾಗಾಯಿತು? ಆ ಪಾಪಿಗಳು ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಂಬುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದನೋ ಇಲ್ಲವೋ ಹೇಳಿ” ಎಂದರು.

ಅಯ್ಯಂಗಾರ : ಸ್ವಲ್ಪ ತಾನೇ ಮೀರಿ ಹೋಯ್ತು. ನಾನು ಹೇಳಿದಷ್ಟೇ ಆಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ನೀನು ಸುಳ್ಳು ಹೆಚ್ಚು ಬೆರಿಸಿಬಿಟ್ಟೆ.”

ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯ : “ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಿಂದ ಆ ಪಾಪಿಗಳು ನಂಬಿದ್ದು, ನಾನು ಬಣ್ಣ ಹಾಕಿದ್ರೂ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಸುಳ್ಳೆಂದು ಹೇಳಲಾರದು.”

ಅಯ್ಯಂಗಾರ : “ನನ್ನ ನಶ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಂಚಿಬಿಟ್ಟು ಖಾಲಿ ಡಬ್ಬಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೆ.”

ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯ : “ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಆವೇಶಗೊಂಡಂತಾದೆ, ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟೆ.”

ಅಯ್ಯಂಗಾರ : “ಹೌದು ನೀನು ನಾಡದು ಆಗಬೋಟು ಹತ್ತಿ ಕೊನ್ನೂರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆಂದು ಅವರೊಡನೆ ಹೇಳದೆ ಹೋದೆ.”

ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯ : “ನಾಳೆ ಹೇಳಿದರೆ ಸರಿಯಷ್ಟೆ. ಅದು ಹೋಗಲಿ! ನಾವು ಮಾಡಿದ ಆಟ ಆ ಮುಟ್ಟಾಳರ ಕಣ್ಣುಕಟ್ಟಿತು.”

ಅಯ್ಯಂಗಾರ : “ನಾಳೆ ಬೆಳಗಿನಿಂದಲೇ ನೀನು ಹೋಗುವೆನೆಂದು ಮೆಲ್ಲನೆ ಹೇಳುತ್ತಿರು. ಅಳಿಯನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವೆನೆಂದು ಹೇಳು. ನಾಡದು ಹೋಗೋದಾದ್ರೆ, ನಮ್ಮ ಕರಾರ್ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ವರಹಾ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.”

ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರು ನಗುವನ್ನು ಅಡಗಿಸಿ ಮಾತೆತ್ತುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಹೊಟ್ಟಿನ ಬಾಗಿಲ ಹಿಡಿದು ಕರೆದರು. ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಧ್ವನಿಯಿಂದ ಕುಪ್ಪಣ್ಣನವರಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿದು, “ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಸಿಕ್ಕಲಾರದಯ್ಯಾ!” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಳಕ್ಕೆ ನಡೆದುಬಿಟ್ಟರು. ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಸಿವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಅಯ್ಯಂಗಾರರ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಸಿ ಮಲಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಊಟ ತೀರಿಸಿ ಶಯ್ಯಾಸೀನರಾದ ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ನೋಡಿ, ಮನದೊಳಗೆ ಕುದಿಯುತ್ತ, ಹಲ್ಲು ಮಸೆಯುತ್ತ, ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದರು.

ಭಾನುವಾರ ಆಗಬೋಟು ಕಮಲಪುರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿತು. ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಆಗಬೋಟು ಬಂದಿದ ಎಂದ ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರು ಈ ಮಾತನ್ನೇ ಕಿವಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. 'ಹೊಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ' ಬಂದವರೆಲ್ಲರೂ "ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರು ಈ ದಿನ ಹೋಗುವರು" ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರು ಬಂದವರೊಡನೆ ಮಾತುಕಥೆ ನಡೆಯಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ತನ್ನ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನಾದರೂ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಅವರ ಮಾತುಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ಆಗಾಗ ತಿರುಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಆದರೆ, ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಹೊನ್ನೂರ ರಥೋತ್ಸವವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ಹುಬ್ಬುಗಳನ್ನು ವಿಟುವಾಗ ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರು ಪ್ಲೇಗ್ ಔಷಧವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಬಹಳ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಸಹಿಸಿದರು. ಗಿರಾಕಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಕತ್ತಲಾದ ಬಳಿಕ ತಂತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋದರು. ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕಿಡಿಕಿಡಿಯಾಗಿ, "ಇದರ ಅರ್ಥವೇನು? ಎಂದು ಒದರಿದರು.

ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರು ಸಮಾಧಾನದಿಂದ "ಯಾವುದರ ಅರ್ಥ? ಪೊನ್ನಾಮಿ?" ಎಂದರು.

"ನನ್ನನ್ನು ಪೊನ್ನಾಮಿ ಎಂದು ಕರೀಬೇಡ, ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನೀನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡಬೇಕು, ನೋಡು!" ಎಂದು ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಗರ್ಜಿಸಿದರು.

ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯ : "ಹೋಗಬೇಕು? ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು?"

ಅಯ್ಯಂಗಾರ : "ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಹೋಗು! ನೀನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋದ್ರೆ ಸರಿ."

ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯ : "ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ರೇ! ಏನೋ ಏನೋ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ. ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ನಿಂದೆ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲವೇನು?"

ಅಯ್ಯಂಗಾರ : "ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನೀನು ಹೋದ್ರೆ ಸರಿ! ಇಲ್ಲದ್ರೆ, ನಾನೇ ಕುತ್ತಿಗೆಗೆ ಕೈಯಿಕ್ಕುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮಾಡಿದ ಕರಾರ್ ಗೊತ್ತುಂಟಲ್ಲವೇ?"

ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯ: "ಯಾವ ಕರಾರ್? ಕರಾರೋ, ಹುಣಸೇ ಪಟ್ಟಿಯೋ! ನಾಳೆ ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಬಳಿದುಕೊಂಡು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವೆ..." ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಸಿಟ್ಟನ್ನು ತಡೆಯಲಾರದೆ, "ನೀನು ಹೋಗುವಿಯೋ, ಇಲ್ಲವೋ ನಾಳೆ? ಆ ಅಧಮರಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯೆಂದು ತೋರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಒಂದು ಸರಸ ಚೇಷ್ಟೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕರೆತಂದೆ. ಇಲ್ಲೇ ಅಂಟಿದೆ ನೀನು."

ಗುಂಡಾ : “ಅಂದು ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವೆಲ್ಲಾ ಮರೆತು ಹೋಯಿತೇ? ಮೊಸಳೆ ಕಚ್ಚಿದಾಗ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ನನ್ನ ಪವಿತ್ರ ದರ್ಭೆಯಿಂದ...”

ಅಯ್ಯಂಗಾರ : “ಸುಮ್ಮನೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡಬೇಡ, ನನ್ನನ್ನು ಮೊಸಳೆ ಹಿಡಿದದ್ದೂ ಇಲ್ಲ; ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯ ಬಿಡಿಸಿದ್ದೂ ಇಲ್ಲ.”

ಗುಂಡಾ : “ಕೃತಘ್ನತೆಗೆ ಮದ್ದಿಲ್ಲ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಜೀವ ಉಳಿಸಿದ್ದನ್ನು ಮರೆತೆಯಾ?” ಹೀಗೆಂದು ಹೇಳಿ ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರು ಕಣ್ಣೀರು ಬರಿಸಿದಂತೆ ತನ್ನ ಕೈಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಕಣ್ಣನ್ನು ಸವರುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊರಕ್ಕೆ ಯಾರೋ ಮಾತನಾಡುವಂತೆ ಕೇಳಿಸಿತು.

ಅಯ್ಯಂಗಾರ : “ಹಾ! 15 ರೂಪ್ಯಾ ಕೊಡುವೆ. ನೀನು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೋಗುವೆಯಾ?”

ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯ : “ಅಯ್ಯಂಗಾರರೇ! ನೀವು ಈಗ ನಿದ್ರೆ ಹೋಗಿ ನಾಳೆ ಮಾತಾಡಬಹುದು. ನಿದ್ರೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೋಗುತ್ತೆ.”

ಅಯ್ಯಂಗಾರರಿಗೂ ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರಿಗೂ ಜಗಳವಾಗಿತ್ತು ಎಂಬ ಸುದ್ದಿಯೂ ಊರಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬಿತು. ಕುಪ್ಪಣ್ಣನವರೂ ಶ್ಯಾಮರಾಯರೂ ಇದನ್ನು ಕುರಿತು ಅಯ್ಯಂಗಾರರೊಡನೆ ಕೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇತ್ತಲಾಗೆ ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಕಡ ಕೊಡುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ, ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಲು ಅಷ್ಟು ಧೈರ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ರವಿವಾರ ದಿನದ ಆಗಬೋಟು ಹತ್ತಿ ಹೋಗದಿದ್ದರೆ, ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರು ಇನ್ನೂ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ‘ಹೊಟ್ಟನ್ನು’ ಹೀರಿಬಿಡುವರೆಂದು ಹೆದರಿ, ಅಯ್ಯಂಗಾರರು “ಎಲೋ! ಗುಂಡಾ! ನೀನು ನಾಳೆ ಹೋದ್ರೆ ಸರಿ! ಇಲ್ಲಾದ್ರೆ ನಾನೇ ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಹೇಳಿ, ನಿನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ದಬ್ಬಿಬಿಡುವೆ” ಎಂದರು.

ಗುಂಡ : “ನಾನು ಬರುವ ಚಂದ್ರವಾರ ಹೋಗ್ತೇನೆ ಆಗದೋ? ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಸಿಲ್ಲ. ನೀನು ಕೊಡುವ 15 ರೂಪಾಯಿ ದಾರಿಯ ಖರ್ಚಿಗೆ ಸಾಕಾಗದು. ನಿನಗೋಸ್ಕರ ಇದೆಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ನಾನು ಹಾಳಾದೆ.”

ಅಯ್ಯಂಗಾರ : “ಇಕೋ! ನೀನು ಹೋದ್ರೆ ಸರಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅವರ ಕೈಗೆ 16 ರೂಪ್ಯಾ ಸುರಿದರು.

ಸೋಮವಾರ 10 ಗಂಟೆಗೆ ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರು ಹೋಗುವರೆಂದು ಊರಲ್ಲಿ ಸುದ್ದಿ ಹಬ್ಬಲು, ಕುಪ್ಪಣ್ಣನವರು ಮತ್ತು ಶ್ಯಾಮರಾಯರು ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದರು. ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರು ತೆರುಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದರು.

ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರು ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡುತ್ತಲೇ “ನಾನು ಎಷ್ಟೋ ಊರು ನೋಡಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನಗಳನ್ನು ನೋಡಿದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಒಳ್ಳೇದನ್ನೂ ನಿಮಗಿಂಗಲೂ ಯೋಗ್ಯರನ್ನೂ ನಾನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಿಲ್ಲ.”

ಕುಪ್ಪಣ್ಣನವರು ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರೊಡನೆ “ನಮ್ಮನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು” ಎಂದು ಬೇಡಿದರು.

ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯ : “ಈ ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ಊರೂರು ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ನೆನಪು ಎಂದೂ ಆಗದೆ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹೊಟ್ಟೆಗೋಸ್ಕರ ನಾನು ಕಷ್ಟಪಡುವಾಗ ಈ ‘ಹೊಟ್ಟಿನ’ ಜ್ಞಾಪಕವು...”

ಶ್ಯಾಮರಾಯ : “ನೀವು ಮಗಳ ಮನೆಗೆ ಹೊನ್ನೂರಿಗೆ ಹೋಗುವಿರಲ್ಲವೇ?”

ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರು ಮೆಲ್ಲನೆ ನಗುತ್ತ ತಲೆಯಲ್ಲಾಡಿಸಿ “ನನಗೆ ಮಗಳೂ ಇಲ್ಲ, ಬೀಗನೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಬ್ಬನೇ, ನನ್ನಿಂದ ಉಪಕಾರ ಹೊಂದಿದವರು ಹಲವರಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದರು. ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಎಲ್ಲರೂ ಕನಿಕರಗೊಂಡಂತೆ ಅಯ್ಯಂಗಾರರ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದರು.

ಕುಪ್ಪಣ್ಣ : “ನೀವು ಮಗಳ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಿರೆಂದು ಅಯ್ಯಂಗಾರರೇ ನಮ್ಮೊಡನೆ ಹೇಳಿದರಲ್ಲಾ!”

ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಎದ್ದುನಿಂತು ವಕ್ರಮುಖವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಶ್ಯಾಮರಾಯ : “ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದರೂ ನೀವು ಹೊರಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಟ ಹಿಡಿದಿರುವಿರೆಂದು ನಮ್ಮೊಡನೆ ಹೇಳಿದರು.”

ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯ : “ಶುದ್ಧ ಸುಳ್ಳು ! ಅವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲೇ ಉಳುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿರೋದು ಅವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಒಪ್ಪೊತ್ತು ಕೊಡುವ ಊಟ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೋರುತ್ತೆ. ನಾನು ಹೊನ್ನೂರಿಗೆ ಹೋಗುವೆನೆಂದು ಅವರೇ ಸುದ್ದಿ

ಹುಟ್ಟಿಸಿದರು. ಅವರು ಸುಳ್ಳಾಡೋದು ನನಗೆ ಮನಸ್ಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಟಿಯಿಂದಲೇ ಸಟಿಯನ್ನು ಬಿಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು. ಕಡೆಗೆ ನಾನು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೋಗಿಬಿಡುವೆನೆಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಹೋಗುವಾಗ ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಸುಳ್ಳಾಡಿ ಹೋಗಬೇಕು ಯಾಕೆ?”

ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ತಬ್ಧರಾದರು.

ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯ: “ನನಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟಿಬಿಡುವೆನೆಂದು ಅಯ್ಯಂಗಾರರು ಗದರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೋಗುವೆ. ಅವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದೆ ಇಲ್ಲೇ ಉಳುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ.”

ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ನಗೆಗಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಅಯ್ಯಂಗಾರರನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಹೊರಕ್ಕೆ ನಡೆದುಬಿಟ್ಟರು. ಅವರು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದರೋ ಇದುವರೆಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಕುಪ್ಪಣ್ಣನವರೂ ಶ್ಯಾಮರಾಯರೂ ಇವರು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಇವರ ಚಾತಕವನ್ನು ಸ್ಫುಟ ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಇವರು ನಲ್ಲೂರು ನೀಲಾಂಬೆಯ ತಮ್ಮನಾಗಿದ್ದನೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಈಗಲೂ ಕೆಲವರು ಅಯ್ಯಂಗಾರರ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಅವರ ಇದಿರಿಗೇನೇ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರ ಆಗಮನದ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಟಿಪ್ಪಣಿಯಾಗಿ ಕೊಡುವುದುಂಟು.

2. ವೆಂಕಟಶಾಮಿಯ ಪ್ರಣಯ

- ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್

ಈ ಸಲದ ರಜದಲ್ಲಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಒಂದು ಸಂಜೆ ನಾನೂ ಅವನು ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ತೋಟದ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತೆವು. ಅದು ಬಹು ಸೊಗಸಾದ ಸ್ಥಳ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯ ಕಟ್ಟಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಗದ್ದೆಯ ಬೈಲು. ಅದರ ಬಲಗಡೆಗೆ ಒಂದು ಮಾವಿನ ತೋಪು. ಎಡಗಡೆಗೆ ಊರ ಹೊಲಗಳು. ಕೆರೆಯ ನೀರು ಗದ್ದೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಯ್ದು ನಾವು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಸ್ಥಳದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಾಲುವೆಯಾಗಿ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಎದುರಿಗೆ ಹೊಲಗಳ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಸುರು ಚೌಕ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂದು ದನಕರುಗಳೆಲ್ಲ ಆ ಮೊದಲೇ ಊರಕಡೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದವು. ಸುತ್ತ ಯಾರೂ ಜನರಿರಲಿಲ್ಲ. ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹರಿದುಬರುತ್ತ ಹೊಲ ಗದ್ದೆ ತೋಪು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅದರದರ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಬೆಳಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದವು. ಗಾಳಿ ತಣ್ಣಗೆ ಬೀಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸಂಜೆಯ ಶಾಂತಿ ಕೈಗೆ ನಿಲುಕಬಹುದೆಂಬಂತೆ ಆಕಾಶದಿಂದ ಇಳಿದು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜೀವನದ ಸುಖವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿಳಿದಂತಾಯಿತು. ನಾನು ರಾಮಸ್ವಾಮಿಗೆ ಈ ಸ್ಥಳ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದೆನು.

ರಾಮಸ್ವಾಮಿ “ಹೌದು, ಇದು ನನ್ನ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾದ ಸ್ಥಳ. ಅದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ಇಲ್ಲಿ ಈ ಮರವನ್ನು ಹಾಕಿಸಿದರು. ನಾನು ಇದರಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಕಲ್ಲನ್ನು ನೆಡಿಸಿದೆ” ಎಂದನು. ನಾನು “ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೆಯೇ ಬಲ್ಲವರು ಯಾರೋ ಅಲ್ಲಿ ಆ ತೋಪನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಈ ಚೌಕದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮೂಲೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮರವನ್ನೂ ಮಧ್ಯೆ ಇನ್ನೊಂದನ್ನೂ ನೆಡಿಸಿ ಪಂಚವಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದಾರೆ” ಎಂದೆನು. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ “ಅದೂ ನಿಜ. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮೂರ ನಾಯಿಂದನ ಮಗ ವೆಂಕಟಶಾಮಿಯ

ಗೋರಿಯಿದೆ. ಮಧ್ಯದ ಆ ಬೇವಿನ ಮರ ಅವನ ಗೋರಿಯ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟರತಕ್ಕದ್ದು. ಅವನು ತೀರಿಹೋಗುವಾಗ್ಯೆ ತನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೂಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ. ಆ ಹೊಲ ಅವರ ತಂದೆಯದು. ಮಗನ ಇಷ್ಟ ನಡೆಸೋಣ ಎಂತ ತಂದೆ ಅವನ ಶವವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೂಳಿಸಿ ಈ ಮರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆಡಿಸಿದ. ಅದು ಒಂದು ಪ್ರೇಮದ ಕಥೆ” ಎಂದನು.

ನಾನು “ಪ್ರೇಮದ ಕಥೆಯೇ? ನನಗೆ ಹೇಳಬಾರದೆ “ ಎಂದೆನು. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಆ ಕತೆಯನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳಿದನು.

2

ವೆಂಕಟಶಾಮಿ ನನಗಿಂತ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರುಷ ದೊಡ್ಡವನು. ನಾನು ಮೊದಲನೆಯ ತರಗತಿ ಓದುತ್ತಿರುವಾಗ್ಯೆ ಅವನು ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟನು. ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಓದಬರಹ ಕಲಿಸಬೇಕು ಎಂತ ಅವರಪ್ಪ ನರಸಪ್ಪನಿಗೆ ಬಹಳ ಆಸೆ. ಹುಡುಗ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವಷ್ಟು ದಿನ ಹೋದ. ಆದರೆ ಎರಡನೇ ಪುಸ್ತಕ ಓದುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಓದನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ. ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೂ ವೆಂಕಟಶಾಮಿಗೆ ಓದಿನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಹಡಪವನ್ನು ತಗಲಹಾಕಿಕೊಂಡು ತಂದೆಯ ಹಾಗೆ ಕಸಬು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ. ಕೈ ಬೇರೆ ಬಹಳ ನಯವಾಗಿತ್ತು. ಸ್ಕೂಲಿನ ಮೇಷ್ಟರುಗಳು ಆ ಮೊದಲು ಒಳ್ಳೆಯ ದಿನ ನೋಡಿಕೊಂಡು ನರಸನಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ವೆಂಕಟಶಾಮಿ ದೊಡ್ಡವನಾದ ಮೇಲೆ ಯಾವಾಗ ತೋರಿದರೆ ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಕ್ಷಿರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಗ ಹೇಗಾದರೂ ಜೀವನ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ತಂದೆ ಅವನನ್ನು ಅವನ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು.

ಹೀಗಿರುತ್ತಿರುವಾಗ ನಮ್ಮೂರಿಗೆ ಒಂದು ದೊಂಬರ ಗುಂಪು ಬಂದಿತು. ನಮ್ಮೂರ ರಾಮೇಗೌಡ ಕೈತುಂಬ ಕೊಡುವ ಧಣಿ ಎಂದು ಹೆಸರು. ದೊಂಬರ ಯಜಮಾನ ಇದನ್ನು ಕೇಳಿಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದೆ ಎಂತ ಹೇಳಿದ. ಊರಿನ ಜನಕ್ಕೇನು, ಕೊಡುವವನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರಲಾಗಿ ತಾವು ತಮಾಷೆ ನೋಡುವುದೆಷ್ಟೋ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲವೆ ಎಂಬ ಸಂತೋಷ. ನಾವು ಹುಡುಗರು. ನಮಗೆ ಸ್ವರ್ಗವೇ ಭೂಮಿಗೆ ಇಳಿದುಬಂದಂತೆ ಉತ್ಸಾಹ. ಅಂತು ದೊಂಬರು ಬಂದದ್ದೊಂದು ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬದಂತಾಯಿತು. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಆಟ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಮೇಷ್ಟರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜ್ವರ ಬಂದಿತು. ಆ ದಿನ ಶಾಲೆಯನ್ನು

ಮುಚ್ಚಿದರು. ಡೆಪಟಿ ಕಮೀಷನರು ಬಂದರೆ ಆಗುವ ಮರ್ಯಾದೆ ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ದೊಂಬರ ಆಟ ಬಂದದ್ದಕ್ಕೆ ಆಯಿತು. ಆ ದಿನ ಊರಿಗೆ ಊರೇ ಆಟವನ್ನು ನೋಡಿತು.

ಆಟ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆಲ್ಲ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು. ದೊಂಬರ ಹುಡುಗರು ಸಾಲು ಪರಟೆಹಾಕುವ ಮೊದಲು ಯಜಮಾನ ಸಣ್ಣ ಗಡೆಯ ಮೇಲೆ ಚಕ್ರ ಸುತ್ತಿದ್ದರವರೆಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ನಮಗೆ ಚೆನ್ನವೇ. ಊರ ದೊಡ್ಡವರಾದರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾದದ್ದು ಆ ದೊಂಬರ ಹುಡುಗಿ ಚಕ್ರ ಸುತ್ತಿದ ರೀತಿ. ನಾನು ಈಚೆಗೆ ಇಂಥ ಗಡೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಅವು ನನಗೆ ಆಗ ಕಂಡಷ್ಟು ದೊಡ್ಡವಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಈ ಗಡೆಯೊಂದರಿಂದ ಬಿದ್ದರೆ ಮನುಷ್ಯರು ಬದುಕಲಾರರು. ದೊಂಬರ ಹೆಣ್ಣು ಆ ದಿನ ಗಡೆಯನ್ನೇರಿದಾಗ ನನಗಂತೂ ಎಲ್ಲೋ ಆಕಾಶವನ್ನೇ ಮುಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟಳೆಂಬಂತೆ ಕಂಡಿತು. ಮೈಗೆ ಒತ್ತಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಸೀರೆಯನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಉಟ್ಟು ಬಿಗಿಯಾದ ಕುಪ್ಪಸವನ್ನು ತೊಟ್ಟು ನಡುವಿಗೆ ಬಲವಾದ ಪಟ್ಟಿಯೊಂದನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹುಡುಗಿ ಗಡೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಏರಬೇಕಾದರೆ ತೆಂಗಿನ ಮರವನ್ನೇರುವ ಅಳಿಲಂತೆ ಕಂಡಳು. ಸರನೆ ಏರಿ ಗಡೆಯ ತಲೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಅದರ ಮೊನೆಗೆ ನಡುವನ್ನು ಇರಿಸಿ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಸಾಮು ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಸಾಮು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿ ಕೊನೆಗೆ ಚಕ್ರವನ್ನು ಸುತ್ತಿದಳು. ಗಡೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯನ್ನೊತ್ತಿ ಸುತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮಾಡಿ, ವೇಗ ಹೆಚ್ಚಿದ ಮೇಲೆ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಚಾಚಿ ಅದು ಯಾವುದೋ ರೀತಿಯಿಂದ ಓಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದಳು. ಮೊದಲು ಕೈಕಾಲು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಓಟದ ವೇಗ ಹೆಚ್ಚಿದ ಹಾಗೆ ಅವಳು ಗಾಡಿಯ ಚಕ್ರ ಓಡುವಂತೆ ಕಂಡಳು. ನೋಡುವ ಜನ ಮೊದಮೊದಲು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಆಹಾ ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸುತ್ತುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ, ಎಲಾ ಅವಳ ಕೈಯಾಡುವುದು ನೋಡೋ, ಏನಯ್ಯಾ ಕೈಬಿಟ್ಟಳು, ಎಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು ಈ ವೇಗ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು; ಏನಾಗುವುದೋ ಎಂದು ಭೀತಿಯಿಂದ ಉಸಿರು ಬಿಗಿಹಿಡಿದುಕೊಂಡರು; ಒಳಗೊಳಗೆ ಸದ್ಯ ಇವಳು ಇಳಿದುಬಂದರೆ ಸಾಕು ಎಂದುಕೊಂಡರು. ಅವಳ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಕಡೆ ನಿಂತು ಸಣ್ಣ ಡೋಲು ಬಡಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವಳ ತಂದೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಕುಳಿತು ದೊಡ್ಡ ಒಂದು ಡೋಲು ಬಡಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವಳ ತಾಯಿ ಅವನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಮಗಳ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ಚಕ್ರದ ಸುತ್ತು ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಸುತ್ತಿದ ಮೇಲೆ ಊರಿನ ಗೌಡ ದೊಂಬರ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಸಾಮು ಸಾಕು ಬಿಡು ಎಂದನು. ಅವನು ಇನ್ನೇನು ಸ್ವಾಮಿ ಅದೂ ಆಯಿತು ಎಂದನು. ಹುಡುಗಿ ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲೇ ಸುತ್ತುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಸರನೆ ಎದ್ದು ಗಡೆಯ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಡಗಾಲಿನ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಗುಂಪಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಹಗ್ಗ ಒಂದರ

ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಜಾರಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಂದಳು; ತನ್ನ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ತಾಯಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಳು.

ನಾನು ಆಗ ಇನ್ನೂ ಎಳೆಯವನು. ಆದರೆ ನನಗೂ ಅವಳ ಆ ದಟ್ಟಿಯ ವೇಷವನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆನ್ನುವಂತಿತ್ತು. ವಯಸ್ಸಾದವರ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದದ್ದೇನು? ನಮ್ಮ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಗೌಡರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಹುಡುಗರಿದ್ದರು. ಅವರು ನಮ್ಮ ಪಾಠಶಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರವರ ಮಾತು ಆಮೇಲೆ ಮೂರು ದಿನ ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಹೊರತು ಬೇರೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡವರಿಗೂ ಹೀಗೆಯೇ ಆಗಿರಬೇಕು; ಆದರೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವಂತರು ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ರಸಿಕರಾದ ಜನ ಇದ್ದರು. ಅವರು ಉಳಿದ ಜನರ ಭಯಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದರೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಅಂತು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಗುಜುಗುಂಪು ಇರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಇವರೆಲ್ಲ ಬುದ್ಧಿವಂತರ ಹಾಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. ದೊಂಬರು ಅಂದೂ ಮಾರನೆಯ ದಿನವೂ ನಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಗೌಡನಿಂದ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪಕ್ಕದ ಊರಿಗೆ ಹೋದರು. ಹುಡುಗರಷ್ಟಕ್ಕೆ ದೊಂಬರ ಬರವು ಹೋಗು ಮುಗಿದಂತಾಯಿತು. ಆದರೆ ಊರಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ತಂಟೆ ಉಳಿಯಿತು.

ದೊಂಬರು ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ದಿನ ವೆಂಕಟಶಾಮಿ ಇನ್ನು ಕೆಲವರ ಸಹಿತ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಹೋದನು. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ವೆಂಕಟಶಾಮಿ ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋಗಿಬರುತ್ತೇನೆಂದನು. ಆ ದಿನವೆಲ್ಲಾ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಪಕ್ಕದೂರಿನಿಂದ ಬಂದವರು ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಅವನು ದೊಂಬರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಇದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಯಾರೋ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವನು ಅರ್ಧ ನಗುತ್ತಾ ತಾನು ಆ ದೊಂಬರ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದನಂತೆ. ಆ ಮಾತು ಊರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿತು. ವೆಂಕಟಶಾಮಿಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗೋಳೆದ್ದಿತು. ಊರಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಜನಕ್ಕೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಚಿಂತೆಯೇ ಆಯಿತು.

ವೆಂಕಟಶಾಮಿಯ ತಾಯಿ ಮುನಿಯಮ್ಮ ಗಂಡನನ್ನು ಕೂಗಿ, ಮಗನನ್ನು ಕರೆತರಬಾರದೆ, ಎಂದಳು. ಅವನು ಒಡನೆ ಕಿವಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ, ಹೆತ್ತ

ಮಗ ಎಂದರೆ ಇಷ್ಟು ಅಗತ್ಯ ಬೇಡವೇ, ಎಂದಳು. ಅವನು ಆಗಲೂ ಕದಲದೇ ಇರಲು, ಮಗ ಎಂಥಾ ಪೋಲೀ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದೀಯಲ್ಲಾ ಇದೇನೋ ನಿನಗೆ ತಿಳಿದ ನಡತೆ, ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಅದರ ಹಿಂದಿನ ವರುಷ ವೆಂಕಟಶಾಮಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡುವ ಮಾತು ಬಂದಿತ್ತು. ತಾಯಿ ಇಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಬೇಡವೆಂದಿದ್ದಳು. ನರಸ ಈಗ ಆ ಮಾತನ್ನು ತೆಗೆದು, ಹೈದರಿಗೆ ವಯಸ್ಸು ಆಯಿತು ಸೋಸೇನ ತರೋಣ ಅಂದರೆ ಯಜಮಾನಿಪಟ್ಟಿ ಹೋಗುತ್ತೆ ಎಂತ ಬೇಡ ಅಂದೆಯಲ್ಲಾ ಈಗ ಅನುಭವಿಸು ಯಜಮಾನಿತನವನ್ನ, ಎಂದನು. ಅವಳು, ನಿನ್ನ ಯಜಮಾನತನಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಯಜಮಾನಿತನ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಕು, ಹುಡುಗ ದೊಂಬರ ಹುಡುಗೀನ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಾನು ಹೋಗಿ ಕರತಾ, ಎಂದಳು. “ಅಲೇ ಅಲೇ ಯಜಮಾನಿಗಿತ್ತಿ ಎಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುತ್ತೀಯಾ ಬಿಡತ್ತ. ನೀನೇನು ಮಗನ್ನು ದೊಂಬರಿಗೆ ಹೆತ್ತಾ ಅವನು ದೊಂಬರ ಹುಡುಗೀನ ಮದುವೆಯಾಗೋಕೇ. ಆ ಕೈನೆ ಎಲ್ಲೋ ಒಸಿ ನಕ್ಕಾಳೆ. ಇವ ಹಂಗೇ ನಿಂತಾನೆ. ಇದಕ್ಕಾಕ ಎಷ್ಟು ಕೂಗಾಟ? ಎರಡು ದಿನ ನೋಡುತಾನೆ ಬರುತಾನೆ” ಎಂದು ತಂದೆ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸಿದನು. ದಿಕ್ಕು ತೋಚದೆ ಮುನಿಯಮ್ಮ ಗೌಡನಲ್ಲಿ ಪಿರಾದು ಮಾಡಿದಳು.

ಗೌಡನೂ ಊರ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ದೊಡ್ಡವರೂ ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರಬೇಕಾದರೆ ಮುನಿಯಮ್ಮನ ಕೂಗಾಟ ಅವರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೆಡಿಸಿತು. ನರಸ ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಗೌಡ ಈ ಮಾತನ್ನು ಬಿಡುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಊರಿನ ಹೆಸರು ಕೆಟ್ಟಿತು ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಯೋಜನೆ. ತನ್ನ ಊರಿನ ನಾಯಿಂದನ ಮಗನನ್ನು ಯಾರೋ ದೊಂಬರ ಹುಡುಗಿ ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದಳು ಎಂದರೆ, ಬೇಟೆಗಾರನ ನಾಯನ್ನು ನರಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋದ ಹಾಗೆ. ಗೌಡನ ಗೌಡಿಕೆಯ ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ಕಡಮೆ. ಅವನು ತೋಟ ಮರಿಯನನ್ನು ಕರೆದು “ಲಾ ಮರಿಗ್ಯಾ, ಹೋಗಿ ಆ ವೆಂಕಟಶಾಮೀನಾ ಆ ದೊಂಬರ ಯಜಮಾನನ್ನು ಕರೆತಾರೋ” ಎಂತ ಹೇಳಿದನು. ಗೌಡ ಮಗನನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಉಳಿಸಿಕೊಡುತಾನೆ ಎಂತ ಮುನಿಯಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋದಳು.

ವೆಂಕಟಶಾಮಿಯನ್ನು ಕರೆದುತರುವುದಕ್ಕೆ ಮರಿಗಾ ಹೋಗಬೇಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಊಟದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅವನೇ ಮನೆಗೆ ಬಂದ. ಆಗ ನರಸ ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂಡಿದ್ದ. ಮುನಿಯಮ್ಮ ಮಗನನ್ನು ಏನೋ ಶಾಮಿಗಾ ನಿನ್ನೆ ಮನೆಗೇ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ನರಸ ಅವನನ್ನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡದೆ, ಏನೋ ಕೆಲಸ ಇತ್ತು ಪಕ್ಕದ ಊರಾಗೆ ಇದ್ದ. ಅದಕ್ಕೇನು ಅಷ್ಟು ಯಿಶಾರಣೆ ಎಂದ. ವೆಂಕಟಶಾಮಿ ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ತಂದೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂತ. ಅವನ ತಾಯಿಗೆ ಆ ದೊಂಬರ ಹುಡುಗಿಯ ಮಾತನ್ನು ಎತ್ತಬೇಕು ವಿಷಯ ಫೈಸಲು ಮಾಡಬೇಕು

ಎಂತ ಆತುರ; ಆದರೆ ಗಂಡ ಪ್ರಾಯಶಃ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತಾನೆ ಎಂತ ಸಂದೇಹ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅವಳು ಎಲ್ಲೋ ಮನಸ್ಸಾಗಿ ಮಗನಿಗೆ ಬಡಿಸಿದಳು. ಅರ್ಧ ಊಟ ಆಗಿರಬೇಕಾದರೆ ವೆಂಕಟಶಾಮಿ ತಂದೆಯನ್ನು “ಅಪ್ಪಾಜಿ ನಾನು ನಿನ್ನ ಒಂದು ಮಾತು ಕೇಳಬೇಕು ಅಂತ ಇದ್ದೆ” ಎಂದ.

“ಏನಪ್ಪಾ ಅದು?”

“ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ರಾಯರ ಮಗನಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರು, ವೆಂಕಟಶಾಮಿ ನಿನ್ನ ಕೈ ಬಹಳ ನಯವಾಗಿದೆ, ಇಷ್ಟು ನಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ನೀನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದರೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೂವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದು. ಎಂದರು. ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗೋಣ ಎಂತ ಮಾಡಿದೇನೆ ಅಪ್ಪಾಜಿ.”

ಮುನಿಯಮ್ಮ “ಏನೋ ಶಾಮಿಗ, ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ್ನು ಕೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ ಆಯ್ತು ಅಲ್ಲೇ? ಅಮ್ಮನಿಗೆ ಹೇಳೋದು ಕೇಳೋದು ಏನೂ ಬೇಡ” ಎಂದಳು.

ವೆಂಕಟಶಾಮಿ “ನಿನ್ನ ಕೇಳದೀರ ಹೋಗುತ್ತೀನ ಅಮ್ಮ. ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಇದೀರಾ ಎಂತಲೇ ಈಗ ಹೇಳಿದ್ದು” ಎಂದ.

ತಂದೆ : “ಹೋಗುವಂತೆ.”

ವೆಂಕಟಶಾಮಿ : “ನಾಳೆ ನಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಹೋಗೋಣ ಅಂತಿದೀನಿ.”

ತಂದೆ : “ನೋಡೋಣಂತೆ. ಶಾನುಭೋಗರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು; ಗೌಡರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ಊರ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗೋ ಮಾತು; ಧಣಿಗಳು ಒಪ್ಪಬೇಕೋ ಇಲ್ಲೋ.”

ಮುನಿಯಮ್ಮ : “ಶಾನುಭೋಗರೂ ಗೌಡರೂ ಹೋಗಬಹುದು ಅಂದರೆ ಮಗನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸತೀ ಏನು? ಇರೋ ಒಬ್ಬ ಮಗನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ನಾನೂ ನೀನೂ ಇಲ್ಲಿ ಸರಸಗಳಾಡುತಾ ಇರೋಣ” ಎಂದಳು.

ತಂದೆ : “ಏನೆ ಇದು ಮನೆ ಯಜಮಾನತಿ ಬಹಳ ಬಾಯಿ ಬಿಚ್ಚತಾ ಇದೀಯಾ. ಮಗ ದೊಡ್ಡವನಾದ ಅಂತಲೋ. ಶಾನೆ ಮಾತ ಆಡಬೇಡ. ಮುಚ್ಚಿರಲಿ ಬಾಯಿ” ಎಂದ. ಮುನಿಯಮ್ಮ ಗೋಣಗುಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಾದಳು. ವೆಂಕಟಶಾಮಿಯ ತಂದೆಗೆ ನಿಜವಾಗಿ

ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಭಯ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು. ಈ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೂ ಆ ದೊಂಬರ ಹುಡುಗಿಗೂ ಏನೋ ಸಂಬಂಧ ಇದೆ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ತೋರಿತು. ಮಗನು ಆ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹತ್ತು ದಿನ ಓಡಿಯಾಡಿದ್ದರೆ ಅವನು ಬೇಡವೆನ್ನುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕು ಜನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಮಾತು ಬಂದಾಗ, ತಿಳಿಯದ ಹುಡುಗ, ಎಂದರಾಯ್ತು. ಈಗ ಯಾಕೋ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವ ಸಂದರ್ಭ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಗ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗೋಣ, ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ನಾಯಿಂದ ಬರೋಣ, ತನ್ನ ಇನಾಮತಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆ ಇನಾಮತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಬೆಳೆ ಅಷ್ಟೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಇನಾಮ ಹಿಡಿದಿರುವ ಮರ್ಯಾದೆ, ಗ್ರಾಮದ ನೌಕರ ಎನ್ನುವ ಹೆಮ್ಮೆ, ಇದೆಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡದು. ಇದಕ್ಕೇನು ಗತಿ. ಮಗ ಹುಡುಗಿಯ ಮಾತನ್ನು ಏನಾದರೂ ಎತ್ತಿದ್ದರೆ, ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಬಾರದೋ, ಎಂದು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಈಗ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ತಂದೆಯಾದವನು ಬೆಳೆದ ಮಗನಿಗೆ ತಾನಾಗಿ ಇಂತ ಮಾತನ್ನೆತ್ತಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏನು ಮಾಡುವುದೆಂದು ತೋರದೆ ಅವನು ಊಟ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಗೌಡನ ಬಳಿಗೆ ಹೋದನು. ಅವನು ಹಾಗೆ ಹೋಗುತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲಿ ಮುನಿಯಮ್ಮ “ಎಲಾ ಶಾಮಿಗಾ ಊರ ಜನ ಎಲ್ಲಾ ಏನೇನೋ ಅಂತರಲ್ಲಾ ಅಪ್ಪಾಜಿ. ಇಂಥಾ ಮಾತಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಬಹುದೇನೋ” ಎಂದಳು.

“ಏನಂತಾರಮ್ಮ?”

“ಆ ದೊಂಬರ ಹುಡುಗೀನ ಕಂಡ ಮರುಳಾದ ಅಂತಾರಲ್ಲೋ. ಯಾವಾಗಲೂ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತೀಯಂತಲ್ಲ?”

“ಹೌದಮ್ಮ.”

“ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೌದೇನೋ?”

“ಬೌದೋ ಗಿವ್ವೋ ಅವಳ ಬಿಟ್ಟು ನಾನಿರಲಾರೆ ಅಮ್ಮ.”

“ಹೀಗನ್ನೋರುಂಟೇನೋ, ಹತ್ತೋರು ಸಾಕಿದೋರ ಮರ್ಯಾದಿ ಬೇಡವಾ, ಜಾತಿಯೋರು ಏನೆಂದಾರು ಅಂತ ಭಯ ಬೇಡವಾ?”

“ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಣಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೀನಿ ಅಂದದ್ದು.”

“ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಅವಳೂ ಬರುತ್ತಾಳೇನೋ.”

“ಬಂದರೂ ಬರಬಹುದು, ಇಲ್ಲಂತೂ ಅವಳು ನನಗೆ ಸಂಸಾರ ಮಾಡೋ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡ್ತೀನಿ.”

“ಅಪ್ಪನ್ನ ಅಮ್ಮನ್ನ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟು?”

“ಯಾಕೆ ಮರೀತೀನಮ್ಮ, ದುಡ್ಡು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೀನಿ.”

“ಅಂದರೆ ದೊಂಬರ ಹುಡುಗೀನ ನನ್ನ ಸೊಸೆ ಅನ್ನಬೇಕೇನೋ ನಾನು?”

“ಅಮ್ಮ ಅದು ಬಂಗಾರದಂತ ಹುಡುಗೀಮ್ಮ.”

“ಹೌದಪ್ಪಾ ಹೌದು. ಅವಳು ನಿನಗೆ ಬಂಗಾರ, ನೋಡಿದವರಿಗಲ್ಲಾ ಬಂಗಾರ, ಅವರಪ್ಪನಿಗೆ ಬಂಗಾರ” ಮುನಿಯಮ್ಮ ಅಳುತ್ತಾ ಕುಳಿತಳು.

ವೆಂಕಟಶಾಮಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತು ಇಷ್ಟು ಮಾತನ್ನಾಡಿದ್ದನು. ಇನ್ನು ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಕೊನೆ ಕಾಣದೆ ಎದ್ದು ಬೀದಿಗೆ ನಡೆದನು. ಮುನಿಯಮ್ಮ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದು ನೋಡಿದ್ದರೆ ಅವನು ದೊಂಬರು ಇಳಿದಿದ್ದ ಊರಿನ ಕಡೆ ಹೋದದ್ದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ವೆಂಕಟಶಾಮಿಯ ತಂದೆ ಗೌಡನ ಹತ್ತಿರ ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಗೌಡನ ಸಂಗಡ ದೊಂಬರ ಯಜಮಾನ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದ.

“ಹೌದು ಮಾಸೋಮಿ, ಊರ ಗೌಡಗೋಳು ನೀವು ಯಿಶಾರಿಸಿ ಸರಿಪಡಿಸದೀರ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮಂತವರ ಗತಿಯೇನು. ನಾವು ಕಾಗೆ ತಿಂಬೋರು. ಇವರು ಕೋಳಿ ತಿಂಬೋರು. ಈ ಹೈದ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧ ಬೇಡೋದುಂಟೆ. ಇವ ಬಂದು ನಮ್ಮ ಹುಡುಗೀನ ಹಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಹೆಂಗಾಗೋದು? ನಾನು ಮುದುಕನಾದೆ. ನನ್ನ ಹೆಂಡರು ಗಡೆ ಹತ್ತೋಹಂಗಿಲ್ಲ. ಹೈಕಳು ಇನ್ನಾ ಸಣ್ಣೋರು. ಗಡೇ ಮುರಿದು ಒಲೇ ಹಚ್ಚೇ ಅದರಾಗೆ ನಾವು ಏನು ಆಡೋದು?”

ಗೌಡ “ನಿನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಅವನ ಜೊತೆಗೆ ಹೋಗಬೇಡ ಅಂದರಾಗದೇನೋ?” ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಆ ವೇಳೆಗೆ ನರಸ ಬರಲು ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು “ನಿನ್ನ ಮಗನ ಮಾತೋ” ಎಂದನು. ನರಸ ಬಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂತನು. ದೊಂಬರವನು “ಹೇಳಿ ಆಯಿತು ಮಾಸೋಮಿ, ಅವಳಿಗೂನೂ ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮನ್ನ ಬಿಡೋ ಇಷ್ಟ ಅಷ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಆ ಪ್ರಾಯಸ್ಥನ್ನ ಕಂಡರೆ ಮನಸ್ಸು ಕದಲತದೆ ಅಂತ ಕಾಣತದೆ. ಅಳುತಾ ಕುಳಿತವಳೆ. ಹಂಗೂ ಹಿಂಗೂ ಮಾಡಿ ಇವನ್ನ ನಮ್ಮ ಮನೆ ತಾವಲಿಂದ ಅಟ್ಟಿದೆ. ಇನ್ನೈದಾರು ದಿನ ನಾವೇನೂ ಗಡೆ ಕಟ್ಟುವ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಜ್ಞಾನವಾಗಿ ಅವಳು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡೋಣ. ದೊಡ್ಡ ಧಣಿಗಳು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಬದುಕೋನ ಅಂತ ಬಂದಿವಿ. ಈಗ ಹಿಂಗಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ” ಎಂದನು.

ವೆಂಕಟಶಾಮಿಯ ತಂದೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದ. ಹಾಗಾದರೆ ಭಯವಿಲ್ಲ ಎಂದುಕೊಂಡ. ಗೌಡನಿಗೆ “ನಾನು ಇದೇ ಮಾತೇ ಹೇಳೋಣ ಅಂತ ಬಂದೆ. ಇವರೂ ಬೇಡ ಎಂತ ನಾವೂ ಬೇಡ ಎಂತ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಇನ್ನೇನು? ನಾಲ್ಕು ಜನ ದೊಡ್ಡವರು ಛೇಗುಟ್ಟಿದರೆ ಆಯ್ತು” ಎಂದ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಿದ ಮೇಲೆ ದೊಂಬರು ನಮ್ಮೂರಿಂದ ದೂರದ ಊರಿಗೆ ಹೊರಟುಹೋಗಬೇಕೆಂದೂ ಇಲ್ಲಿ ಇವರು ವೆಂಕಟಶಾಮಿಯ ಮೇಲೆ ಕಾವಲು ಹಾಕುವುದೆಂದೂ ಏರ್ಪಾಡಾಯಿತು. ಅವರವರು ಅವರವರ ಮನೆಗೆ ಹೋದರು.

ದೊಂಬರು ದೂರದ ಹಳ್ಳಿಗೇನೋ ಹೋದರು. ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ದೂರ ಹೋದರೆ ತಾನೆ ವೆಂಕಟಶಾಮಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದಷ್ಟು ದೂರ ಆದೀತು? ಅಲ್ಲದೆ ನಿಜವಾಗಿ ಅದು ಬಹಳ ದೂರವೂ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಈ ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಹಳ್ಳಿ ಆಚೆ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ದೂರ ಎಂತ ಲೆಕ್ಕ. ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಹಳ್ಳಿ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಹಾಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಬೇಕು ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಯದ ಹುಡುಗ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಇಂಥಾ ಹತ್ತು ದೂರವನ್ನು ಅಳೆಯಬಹುದು. ವೆಂಕಟಶಾಮಿ ಆ ಹುಡುಗಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡತಾಲೇ ಇದ್ದಳು. ತಂದೆ ಕೂಡ ಮುಖ ಕೊಟ್ಟು ಮಾತನಾಡದೆ ತನ್ನ ಕೋಪವನ್ನ ತೋರಿಸತಾ ಇದ್ದ. ವೆಂಕಟಶಾಮಿ ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಭಾನುವಾರ ಭಾನುವಾರ ನಾವು ಹುಡುಗರು ಈ ಕೆರೆ ಇದೆಯಲ್ಲಾ ಇದರಾಚೆ ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಕಾರೆಹಣ್ಣು ಮಿರುಪೇ ಹಣ್ಣು ಬುಡುವೇಕಾಯಿ ಏನು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅದನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅಲೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದೆವು. ಒಂದು ಭಾನುವಾರ ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಹೋದಾಗ ವೆಂಕಟಶಾಮಿಯೂ ಆ ಹುಡುಗಿಯೂ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ವೆಂಕಟಶಾಮಿಯ ಕೈಲಿ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲು ಇತ್ತು. ಅವನು ಆ ದೊಂಬರ ಹುಡುಗಿಗಾಗಿ ಕಾಗೆಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಹುಡುಗರು ವೆಂಕಟಶಾಮಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಗಿ ಇರುವುದನ್ನೂ ಅವಳಿಗಾಗಿ ಅವನು ಮಾಡುತ್ತಾ

ಇರುವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ನೋಡಿ ನಕ್ಕರು. ಆ ಹುಡುಗಿ ಸೆರಗಿನಿಂದ ಮುಖ ಮರೆಸಿಕೊಂಡಳು. ವೆಂಕಟಶಾಮಿ ಏನೂ ನಾಚಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಆಗ ನನ್ನ ಜೊತೆಯವರ ಆ ನಗು ಏಕೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಇವರೆಲ್ಲಾ “ನೋಡಿದ್ಯಾ, ಹುಡುಗೀನ ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳೋಕೆ ನಾಯಿಂದ ಕಾಗೆ ಹೊಡೆಯೋಕೆ ಹೊರಟಿದಾನೆ” ಎದ ಮಾತು ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹರಡಿತು. ಈಗಲೂ ಈ ಕಡೆ, ದೊಂಬರ ಜೊತೆಗೆ ದೋಸ್ತಿ ಮಾಡಿ ನಾಯಿಂದ ನಾಯಿ ತಿಂದ, ಎಂತ ಒಂದು ಗಾದೆ ಇದೆ.

ಆ ದಿನವೋ ಆ ಮಾರನೆಯ ದಿನವೋ ನಮ್ಮೂರ ಗೌಡರ ಮನೆಯ ಮರಿಯಪ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದನಂತೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಯಾರೋ ಇಬ್ಬರು ನಿಂತಿದ್ದಂತಿತ್ತು. ಭೂತ ಅಲ್ಲ ಅಂತ ತಿಳಿದುಬಿಟ್ಟರೆ ಅವನೇನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವವನಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಖಾತರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವನು, ಯಾರದು, ಎಂದ. ವೆಂಕಟಶಾಮಿ, ನಾನು ಮರಿಯಣ್ಣ, ಎಂದ. “ಏನೋ ಈಸೊತ್ತನಾಗ ಇಲ್ಲಿ.” “ನಮ್ಮ ಪಡ್ಡೆ ಎಲ್ಲೋ ಹೋಗಿತ್ತು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ವೆಂಕಟಶಾಮಿ ಏನೋ? ಸರಿ ಬಿಡು” ಎಂದು ಮರಿಯಣ್ಣ ಎರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟು ತಿರುಗಿನೋಡಿ “ಪಡ್ಡೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಹಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದ. ಮರಿಯಪ್ಪನ ಹಾಸ್ಯದ ಮಾತಿಗೆ ವೆಂಕಟಶಾಮಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಮರಿಯಪ್ಪ ಪಡ್ಡೆ ಎಂದದ್ದು ಹುಡುಗನ ಜೊತೆಗಿದ್ದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು.

ಇದಾದ ಕೆಲವು ದಿನದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮಲಗಿರುವಾಗ ವೆಂಕಟಶಾಮಿ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದ. ಅವರ ತಾಯಿ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಇನ್ನೊಂದುಸಲ ತಟ್ಟಿದ. ತಂದೆ, ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯಲಿಲ್ಲೇನೇ ನಾ ತೆಗೀಲಾ, ಎಂದ. ತಾಯಿ, ಈ ಪೋಲಿ ಮುಂಡೇದಕ್ಕೆ ಬಾಗಿಲೇನ ತೆಗೆದೀಯ, ಮಲಗಿಕೋ, ಇವನು ಬಂದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯೋಕೆ ಇದೇನು ಇವನ ಸೂಳೆ ಮನೇನ, ಎಂದಳು. ವೆಂಕಟಶಾಮಿ ತಾಯಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಬೇಕೆಂದೇ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೊರಟುಹೋದನು. ಅವನು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದನೋ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ದೊಂಬರ ಹುಡುಗಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೊರಟುಹೋಗಿರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ದೊಂಬರ ಯಜಮಾನ ಬಂದು ಗೌಡನಲ್ಲಿ ದುಃಖ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋದನು. ಯಾರೇನು ಮಾಡುವುದು? ಎಲ್ಲರೂ ಸುಮ್ಮನಾದರು. ನಾಲ್ಕು ದಿನದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಐದು ಮೈಲಿ ದೂರದ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯ ಗೌಡ, ತಾನಿತ್ತಲಾಗಿ ಬರುತ್ತಾ, ತಮ್ಮೂರಿನಲ್ಲಿ ಜ್ವರದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ ವೆಂಕಟಶಾಮಿಯನ್ನು ಅವರ ತಂದೆಯ ಮನೆಗೆ ಕರೆತಂದನು. ದೊಂಬರ ಹುಡುಗಿ ಅವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಳಂತೆ. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಅವಳ

ತಂದೆ ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದನು. ವೆಂಕಟಶಾಮಿ ದೊಡ್ಡ ಕಾಯಿಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಮಲಗಿದನು.

ಅವನು ಆ ಜ್ವರದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏಳಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾದ ಹುಡುಗ. ದೊಡ್ಡ ಮುಖ. ಕಪ್ಪು ನಿಜ; ಆದರೆ ಬಹು ಸೊಗಸಾದ ಕಪ್ಪು. ಆ ಮುಖದ ಕಪ್ಪು, ಆ ಮೀಸೆಯ ಕೂದಲಿನ ಕಪ್ಪು, ಆ ಕಣ್ಣಿನ ಗುಡ್ಡಿನ ಕಪ್ಪು, ಇವು ಮೂರು ಜಾತಿಯ ಚೆಲುವಾದ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣಗಳು. ಮುಖ ಕಪ್ಪಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಅವನು ನಕ್ಕರೆ ಮೋಡ ಮಿಂಚಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದು. ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ ಮೈ; ಸುತ್ತಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊಡೆದರೆ ಸಗ್ಗಲಾರದೆನ್ನುವಂತಿತ್ತು. ಇಂಥ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಬಂದ ಜ್ವರ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಪಟ್ಟಾಗಿ ಹಿಡಿಯಿತು. ಈಚೆಗೆ ಇದನ್ನು ವಿಷಮಶೀತ ಜ್ವರ ಎಂದು ಬೇಗನೆ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗಿನ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಇದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದು. ಆಗ ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ನಾಲಿಗೆಗೆ ದೋಷ ಬಂತು ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಗೊತ್ತು. ವೆಂಕಟಶಾಮಿಗೆ ಹಳ್ಳಿ ಔಷಧಿಗಳೇನೇನನ್ನೋ ಕೊಟ್ಟರು. ಹಳ್ಳಿಯ ಪಠ್ಯ ಆಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಹದಿನೈದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ವೆಂಕಟಶಾಮಿ ತೀರಿಹೋದ. ಜ್ವರದಲ್ಲಿ ಅವನ ಕನವರಿಕೆಯೆಲ್ಲಾ ಆ ದೊಂಬರ ಹುಡುಗಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಇತ್ತು. ಮಧ್ಯೆ ಎಚ್ಚರವಾದಾಗ ಅವಳನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಕೈ ಹಿಡಿದ ಹೆಂಡತಿಯಾದರೆ ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರೆಕಳುಹಿಸುವುದೂ ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ ಎನ್ನುವುದೂ ನ್ಯಾಯವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹುಡುಗನನ್ನು ತಪ್ಪುದಾರಿಗೆ ಎಳೆದು ಅವನೊಡನೆ ಪೋಲಿ ತಿರುಗಿದ ದೊಂಬರ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ಜ್ವರದ ಹಾಸಿಗೆಯ ಬಳಿಗೆ ಕರೆತಂದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ? ಕೊನೆಗೂ ವೆಂಕಟಶಾಮಿ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ತೀರಿಹೋಗುವ ಮೊದಲು ಅವನಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೋರಿತೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವನು ಅಪ್ಪನಿಗೆ, ಅಪ್ಪ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತೀಯಾ, ಎಂದ. ತಂದೆ ಯಾಕೋ ಏನಾಗದೆ ಎಂದ. ಮಗ “ಏನೂ ಆಗೋಲ್ಲ. ನನ್ನ ಆಟ ಮುಗಿಯಿತು. ನನಗೆ ನಮ್ಮ ಹೊಲ್ಲ ಪಕ್ಕದ ಹುಲ್ಲು ಇದೆಯಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲಿ ಜಾಗ ಮಾಡಬೇಕು” ಎಂದ. ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದವರು ಯಾರೋ ಏನು ಮಾತು? ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯೆಂತ ಆಡ್ತಾ ಇದ್ದೀ ಏನೋ?” ಎಂತ ಕೇಳಿದರು. ವೆಂಕಟಶಾಮಿ “ನಿನ್ನ ಚೆನ್ನ ಗಿನ್ನ ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕು. ಹೇಳ್ವೀರ ಇದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೂತುಬಿಡ್ತಾರೆ” ಎಂದ. ಅವರು ಹೋಗೋನಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಹೂತರೆ ಏನು, ಎಂದರು. ವೆಂಕಟಶಾಮಿ “ನಾನು ಶಾನೆ ಮಾತ್ನಾಡಲಾರೆ. ಮಾತು ಕೊಟ್ಟೀಯಾಪ್ಪಾ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ತಂದೆ, ‘ಆಗಲಿ ಅಣ್ಣ’ ಎಂದ. ವೆಂಕಟಶಾಮಿ ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಬಿಟ್ಟು “ಮೂರು ರಾತ್ರಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದ್ದೆ” ಅಂದ. ಸುಮಾರು ಅದೇ ಅವನ ಕೊನೆಯ ಮಾತು ಎಂತ ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕ.

ವೆಂಕಟಶಾಮಿ ತೀರಿಹೋದ ಮೇಲೆ ಅವನ ಶವವನ್ನು ಅವನ ಇಷ್ಟದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಚೌಕದಲ್ಲಿ ಹೂತರು. ಅವನ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಈ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡಿಸಿದರು. ನಾನು ಸಣ್ಣವನಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರೋದಕ್ಕೆ ಹೋಗೋದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆದರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೆ ..

ಸ್ನೇಹಿತನು ಹೇಳಿದ ಕತೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಯಿತು. ನಾನು ಆ ದೊಂಬರ ಹುಡುಗಿ ಏನಾಯಿತು ಎಂದೆ. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು ಎಂದ. ವಿಚಾರಿಸಬೇಕು ಅಂತ ತೋರಲಿಲ್ಲವೇನಯ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. “ಈಗಾಗಿದ್ದರೆ ತೋರಿರಬಹುದಾಗಿತ್ತು; ಅಥವಾ ನನಗೆ ತೋರದೆ ಇದ್ದರೂ ನೀನು ಕತೆ ಬರೆಯುವ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ, ನಿನಗೋಸ್ಕರ ವಿಚಾರಿಸಬಹುದಿತ್ತು; ಆಗ ನಮಗದೆಲ್ಲಾ ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ” ಎಂದು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟ. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಯಸ್ಸಾದ ಗೌಡ ಬಂದು ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು, ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ಕೂತುಕೊಂಡೆ, ಎಂತ ಕೇಳಿದನು. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ “ಇವರು ನಮ್ಮ ನ್ಯಾಸ್ತಗಾರು, ಇವರಿಗೆ ವೆಂಕಟಶಾಮಿ ಕತೆ ಹೇಳಿದೆ” ಎಂದ. ಗೌಡ “ಓ ಹೇಳಿದ್ರೋ ಅಂಗಾದ್ರೆ? ನೋಡಿದ, ನಮ್ಮೂರ ನಾಯಿಂದ ನಮ್ಮೂರಿನ ಕಂಬಳಾನ ಬೇರೆಯವರು ದುಡಿಯೋ ಹಂಗೆ ಮಾಡಿಹೋದ” ಎಂದನು. ನಾನು “ಪಾಪ ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಏನು ಸುಖಪಡಬಹುದಾಗಿತ್ತೋ? ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲೇ ಹೋದ. ನಿಮಗೆ ಯಾರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು” ಎಂದೆ. ಗೌಡ “ಅದೆಲ್ಲಾ ಬೆಂಗಳೂರು ಮಾತು ಸ್ವಾಮಿ. ಹಳ್ಳಿ ಜನ ಹಂಗನ್ನೋಕಾಗ್ತದೆಯೇ ನಮ್ಮೂರಿನ ಮಿರಾಸಿಗೆ ಬೇರೆ ಊರಿನೋರು ಹಚ್ಚಡ ಹರ್ಟೋ ಹಂಗಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ನಾಯಿಂದನಾದ್ರೆ ಯಾಕೋ ಎನ್ನಬಹುದು. ಬೇರೆ ಊರೋರ ಮಾತ್ನಾಡೋಕ್ಕಿಲ್ಲ” ಅಂದ. ನನಗೆ ವೆಂಕಟಶಾಮಿಯ ಕತೆ, ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯ ಔದಾಸಿನ್ಯ, ಗೌಡನ ಗ್ರಾಮ ಪ್ರೇಮ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸುರಳಿ ಸುತ್ತಿದುವು. ಮೂವರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಬಂದೆವು.

ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಿಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ನಿಮಗೆ ಒಂದು ಕತೆಯೋ ಅಲ್ಲವೋ ನಾನು ಕಾಣೆ. ವೆಂಕಟಶಾಮಿಯ ಆ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಓಡಿಯಾಟವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಊಹಿಸಿ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂತೋಷವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೋವನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಿಮಗೆ ಯಾವ ಭಾವ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಲೆದೋರಿದೆಯೋ ನಾನರಿಯೆ. ಅದು ಬೇಸರ ಆಗಿರಲಾರದೆಂದು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಆಶೆಯಿಂದ ಕೋರಿದ್ದೇನೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಕೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾವ ತಲೆದೋರಿದರೂ ನಾಯಿಂದನ ಆ ಹುಡುಗನೂ ದೊಂಬರ ಹುಡುಗಿಯೂ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೇಮದಲ್ಲಿ, ಈ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ಆ ಕೆರೆಯ ಬಳಿ, ಅಲ್ಲಿ ಕಾರೆಯ ಗಿಡದಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲಿ ಹೊಲದ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ ಬಿ. ಎ/ಬಿಎಚ್ ಎಂ/ ಬಿಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯೂ -ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ಬಳಿಯ ಚೌಕದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಾಡಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ನೀವು ಊಹಿಸುವುದಾದರೆ, ಹುಡುಗನಿಗೆ ಜ್ವರ ಬಂದು ಅವನ ಸಾವಿನಿಂದ ಈ ಪ್ರಣಯ ಮುಗಿಯಿತೆನ್ನುವುದನ್ನು ನೆನೆಯುವಿರಾದರೆ, ಅವನಿಗಾಗಿಯೂ ಅವನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಆ ಹುಡುಗಿಗಾಗಿಯೂ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಕರಗುವುದೆಂದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ.

3. ತಬರನ ಕಥೆ

-ಕೆ.ಪಿ.ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ

ತಬರ ಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆ ಎಂದು ಪಡುಗೆರೆಯ ಜನ ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡರು. ಇಡೀ ಪಡುಗೆರೆಯ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲಿ ಇದ್ದ ಹುಚ್ಚರಲ್ಲಿ ತಬರಸೆಟ್ಟಿ ಇಪ್ಪತ್ತೈದನೆಯವನಾಗಿದ್ದನು.

ಪಡುಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಹುಚ್ಚರಾದರೆ ಯಾರೂ ಅಪ್ರತಿಭರಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಹುಚ್ಚರು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ತಲೆಕೆಟ್ಟು ಒಂದು ದಿನ ಹುಚ್ಚರಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರೆಲ್ಲಾ ಅತ್ಯಂತ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೂ ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿಯೂ ಹುಚ್ಚರಾಗಿದ್ದರು. ಜನ ಇವರ ಹುಚ್ಚನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಹುಚ್ಚರಾದ ನಂತರ 'ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ,' ಎಂದು ಕರುಣೆ ತೋರಿ ಸಮಾಜದ ಸ್ವೀಕೃತ ಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಹುಚ್ಚರಿಗೆ ಒಂದು ಚರಿತ್ರೆಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ತಬರಸೆಟ್ಟಿ ಪಡುಗೆರೆ ಊರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಚಿತ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಅವನು ಸರಕಾರಿ ನೌಕರನಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೇ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ನಿಯಮ ಶಿಸ್ತು ಮುಂತಾದವನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಾ, ಹಳೆಯ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಹಸಿಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಮೆಲುಕುತ್ತಿದ್ದ ಪಡುಗೆರೆಯ ಇಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಸಿಲ್ವ ಒಬ್ಬರಾದರೆ ತಬರಸೆಟ್ಟಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ. ಇಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಹಳೆಯ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಯಾರೊಡನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಸುಳ್ಳೋ ನಿಜವೋ ಸಾಕ್ಷಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೆಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಬರ ಸುಂಕದ ಕಟ್ಟಿಯ ವಸೂಲಿ ಕೆಲಸ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಅವನಿಗೆ ಕೋಡು ಬಂದಂತಾಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಅವನಿಗೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತರಕಾರಿ, ಮೀನು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪಡುಗೆರೆಗೆ ಒಯ್ಯಲು ತಂದವರು ಸುಂಕದೊಡನೆ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅವನಿಗೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆಗೊಮ್ಮೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಂಥದೋ ಆಂದೋಳನ ಆರಂಭವಾಯ್ತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮ. ಯುದ್ಧದ ಕಾವು ಆರುವುದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನವೇ ಇದೊಂದು ಹೊಸ ಬಿಸಿ ಏರತೊಡಗಿತು.

ತಬರಸೆಟ್ಟಿಗೆ ಆಗತಾನೆ ಮದುವೆಯಾಗಿತ್ತು. ಅಪ್ಪಿ ಅಥವಾ ಅಪ್ಪಮ್ಮ ಎಂಬ ಓರ್ವ ಮಂಗಳೂರಿನ ಕಡೆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ತಬರ ಮದುವೆಯಾದ. ಇಬ್ಬರೂ ಕುಳಿತು ಸುಂಕದ ಕಟ್ಟಿಯ ಬಳಿ ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಗಾಂಧಿ ಎಂಬೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನ ಹೆಸರು ಆಗ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು. ತಬರನಿಗೂ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಗೂ ಯಾಕೆ ಈ ಹೋರಾಟ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಈ ನಾಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕೆಂಬುದು ಚಳುವಳಿಯ ಉದ್ದೇಶ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ತಬರ ದೇಶಭಕ್ತನೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕರಿಯರ ನಡುವೆ ವಿಕಾರಗಳಂತೆ ತಿರುಗಾಡುವ ಈ ಬಿಳಿಯರು ಏಕೆ ತಮ್ಮ ಜನಗಳ ನಡುವೆ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಇರಬಾರದು ಎಂದು ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ. ಅಂತೂ ಗಾಂಧಿವಾದದಲ್ಲೂ ಏನೋ ಒಂದು ಸತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಅವನಿಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ಕರ ನಿರಾಕರಣೆ, ತಂತಿ ಕತ್ತರಿಸುವುದು ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸ್ವರೂಪ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರ ತಬರನಿಗೆ ಪೀಕಲಾಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಆತನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಭೇದ ಸೂಚಿಸಿಬಿಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನಿರುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಪರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸುಂಕ ಕೊಡದೆ ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಜನ ಓಡಾಡಿದರೆ ತಬರ ನೋಡಿಕೊಂಡಿರುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಬರ ಗಾಬರಿಯಾದ. “ಈ ಗಾಂಧಿ ಮನೆ ಹಾಳಾಗ” ಎಂದು ಗೊಣಗಿಕೊಂಡ. ಏನೇನೋ ಮಾಡಿ ಪಡುಗೆರೆಯ ಸರ್ಕೀಟು ಹೊಸಿನ ಮೇಟಿ ಕೆಲಸ ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಸುಂಕದ ಕಟ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಪಾರಾದ. ಬಿಳಿಯ ದೊರೆಗಳು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಇವರ ಶುಶ್ರೂಷೆ ಸೇವೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತೀರಾ ಸನಿಹದಿಂದ ಕೈಗೊಂಡ ತಬರಿನಿಗೆ, ಅವರೂ ಕೂಡ ನೋಡಲು ಬೇರೆ ತರಹ ಇದ್ದರೂ ನಮ್ಮಂಥ ಮಾನವರೇ ಎಂದು ಅರಿವಾಯ್ತು.

ಈ ನಡುವೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಬಿಸಿ ಏರತೊಡಗಿತು. ಯಾರು ಯಾರೋ ದೊಡ್ಡವರ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲಾ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಹೋಗಿ ಗಾಂಧಿ ಜೊತೆ ಲಡಾಯಿ ಸೇರಿದರಂತೆ ಎಂದು ವಾರ್ತೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಲಾಠೀಚಾರ್ಜ್, ಗೋಲಿಬಾರು, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ ನಡೆದೇ ನಡೆದಿತ್ತು. ತಬರಿನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿರ್ಧಾರವೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಟೆಲಿಫೋನ್ ತಂತಿ ಕತ್ತರಿಸಿದರೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಗಾಂಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಗುಂಡಿನಲ್ಲಿ ಹೊಡೆಸಿದರೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಬಗ್ಗೆ ಕೋಪ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಬಿಸಿ ಇನ್ನೂ ಏರಿ ಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳವರೆಗೂ ಹೋಯ್ತು. ತಬರನಿಗೂ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಂಕರ್ಯವನ್ನು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡಲು

ಏನೋ ಒಂದು ತರದ ಅಳುಕು ಆರಂಭವಾಗತೊಡಗಿತು. ಇದರೊಡನೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆ ಮೊಕ್ಕಾಂ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕೀಟು ಬಂಗಲೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಆಂಗ್ಲೋ ಇಂಡಿಯನ್ ಬಟ್ಟರುಗಳನ್ನು ಕರೆತರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ತಬರನನ್ನು ತೀರಾ ತುಚ್ಛವಾಗಿಯೂ ಗುಮಾನಿಯಿಂದಲೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಬರನಿಗೆ ಇದು ಮತ್ತೂ ಕಿರಿಕಿರಿಯ ವಿಷಯವಾಯ್ತು. ಅಪ್ಪಿ ತಬರನ ಬೇಸರ ನೋಡಲಾರದೆ ತಬರನಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದಳು.

ತಬರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸಿನ ಜವಾನನಾಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಲಭ್ಯವಾಯ್ತು. ಬಿಳಿಯರ ಕೆಂಪು ಮುಖಗಳು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗತೊಡಗಿದವು. ಭಾರತೀಯ ದೇಶ ಬಾಂಧವರ ಆಳ್ವಿಕೆ ಆರಂಭವಾಯ್ತು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸಿನ ಜೊತೆಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ, ಕಾಫಿ ಬೋರ್ಡು, ಅಬಕಾರಿ ಇಲಾಖೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ತಲೆ ಎತ್ತತೊಡಗಿದುವು ಪಡುಗೆರೆಯಲ್ಲಿ.

ತಬರ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಮನುಷ್ಯ, ಯಾವ ಸಂಬಳದ ಏನು ಹುದ್ದೆ ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರಂತರ ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಆರಂಭವಾಯ್ತು. ಎಲ್ಲಿದೆಲ್ಲಿಗೋ ಅನೇಕ ಕಡೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಕೊನೆಗೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ನೌಕರನೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಯ್ತು. ಪಡುಗೆರೆಯ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ನೌಕರನೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿ ಆ ಹುದ್ದೆಯ ಸಮವಸ್ತ್ರಗಳು ತಬರನಿಗೆ ಸಂದಾಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳೇ ಕಳೆದಿತ್ತು. ತಬರ ನಿವೃತ್ತಿಯ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದ್ದ. ತಬರನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮುಂಬರಲಿರುವ ಬುದ್ಧಿ ವಿಕಲತೆಯ ಯಾವುದೇ ಮುನ್ನೂಚನೆಯೂ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಬರನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಚಿಂತೆ ಆತಂಕಗಳು ಎದ್ದರೂ, ಅಸಂಬದ್ಧತೆಗಳಿದ್ದರೂ, ಅದು ಯಾವುದೇ ಉನ್ನಾದ ಮೂಲವಾಗಿರದೆ, ಪಡುಗೆರೆಯ ಆಡಳಿತ ವೈಖರಿಯಿಂದ ಉದ್ಭವವಾದುದಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ತಬರನಿಗೆ ನಿವೃತ್ತಿಯ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಡಿಪೋ ಬಳಿ ಕಾಫಿ ಮೇಲೆ ಸುಂಕ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವ ಉದ್ಯೋಗ ವಹಿಸಲಾಯ್ತು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರುಷಗಳು ಸಂದಿದ್ದವು. ಗಾಂಧಿ ಕೇವಲ ನೆನಪಾಗಿದ್ದ. ತಬರ ಸುಂಕ ವಸೂಲಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾದ ದಿನವೇ ಕಾಫಿ ಬೀಜದ ಡಿಪೋ ಮೇನೇಜರು ಕಾಫಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು “ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್” ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಸುಂಕ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಕರಾರು ಹಾಕಿದ. ಸರಿ ಹಕ್ಕು

ಉಂಟೆಂದೂ ಇಲ್ಲೆಂದೂ ಡಿಪೋ ಮೇನೇಜರಿಗೂ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರಿಗೂ ವಿವಾದ ಆರಂಭವಾಯ್ತು.

ಈ ನಡುವೆ ಊರೊಳಗಿನ ಕಾಫಿ ಪುಡಿ ಮಾರಾಟದ ವ್ಯಾಪಾರಿ ರಾಮಣ್ಣ ತನ್ನ ಕಾಫಿಗೆ ಡಿಪೋದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕೊಂಡುತಂದಾಗ ಎರಡು ಕಡೆಯೂ ಸುಂಕ ವಸೂಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದೂ ತಕರಾರು ಎತ್ತಿದ. ಕಾಫಿ ಬೆಳೆಗಾರರು ಸುಂಕ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲೆಂದು ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ತಬರ ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿಯಾದ. ಗಾಂಧಿ ಸತ್ತರೂ ಅವನ ಚಳುವಳಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ಕಂಡಿತು. ತಬರ ಈ ವಾಗ್ವಾದದ ನಡುವೆ ಒಂದೆರಡು ಜನಕ್ಕೆ ಸುಂಕದ ರಸೀತಿ ಬರೆದಿದ್ದ. ಆದರೆ ಆ ಬೆಳೆಗಾರರು ಈ ವಿವಾದದಿಂದಾಗಿ ಸುಂಕ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ತಬರನಿಗೆ “ನೀನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲಾಗದಿದ್ದರೆ ರಸೀತಿ ಏಕೆ ಬರೆದೆಯೋ? ನೀನೇ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಕೊಡು” ಎಂದು ಅವನಿಗೇ ಜುಲ್ಮಾನೆ ವಿಧಿಸಿದರು. ತಬರನ ಸಂಬಳದ ಅರುವತ್ತು ರೂಗಳಲ್ಲಿ ಅವನು ಬರೆದ ರಸೀತಿಗಳ ಹಣದ ಮೊತ್ತ ಮುನ್ನೂರರುವತ್ತು ರೂಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ತನಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟ ತನ್ನ ಕೈಯನ್ನು ಅವನೇ ಶಪಿಸಿದನು.

ತಬರನ ಹೆಂಡತಿ ಅಪ್ಪಿ ತಬರನ ನಿವೃತ್ತಿ ಸಮಯದ ವೇಳೆಗೆ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಸೊರಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಳು. ತಬರ “ಪಾಪ ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಕೊರಗು ಹತ್ತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳದೇನು ತಪ್ಪು. ಮುಖ್ಯ ದೇವರು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯ ನನಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ದೇವರು ಪುರುಸೊತ್ತನ್ನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ” ಎಂದು ನೆರೆಹೊರೆಯವರೊಡನೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದನು.

ಯಾರೋ ತಬರನ ತಲೆಯೊಳಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಗುಮಾನಿ ಹಾಕಿದರು. ಅಪ್ಪಿಗೆ ಯಾರೋ ಆಗದವರು ಮದ್ದು ಹಾಕಿರಬಹುದೆಂದು. ತಬರ ಅವಳಿಗೆ ನಾನಾ ವಿಧದ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ. ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹುಣಸೆ ಬೀಜ ನೆನೆಸಿ, ಕೈಗೆ ನುಗ್ಗಿರಸ ಒರಸಿ, ಎಲ್ಲ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ. ಅವನಿಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ತನ್ನ ಬಳಿ ಇದ್ದ ಬದ್ಧ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮದ್ದು ತೆಗೆಯುವ ಜುಬೇದ ಬೀಬೀಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅಪ್ಪಿಗೆ ಔಷಧಿ ಮಾಡಿದ.

ಜುಬೇದ ಬೀಬಿ ವಾಂತಿಗೂ ಭೇದಿಗೂ ಕೊಟ್ಟು ವಾಂತಿಯೊಳಗಿನ ಎಂಥದನ್ನೋ ಬೆದಕಿ ಇದೇ ಮದ್ದು ಎಂದು ತೋರಿದಳು. ಏನೇನೋ ಚೂರ್ಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು “ಇದನ್ನು ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸು. ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮುಖ ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕೇ ದಿನಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ರಂಗೇರುತ್ತದೆ ನೋಡು” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಅಪ್ಪಿಯ ಮುಖ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದಾಗಷ್ಟೇ ರಂಗೇರಿತ್ತು. ಚೂರ್ಣ ಮುಗಿದರೂ ಅಪ್ಪಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಸುಖ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

ತಬರ ಅಪ್ಪಿಯ ರೋಗ ಪತ್ತೆಗೆ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅವಳ ಮೂತ್ರಕ್ಕೆ ಇರುವ ಮುತ್ತಿರುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದ. ಏನೋ ಮೂತ್ರ ದೋಷವಿರಬೇಕೆಂದು ಅವನ ಊಹೆ.

ತಬರನಿಗೆ ಅಪ್ಪಿಯನ್ನು ತಾನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆಯೆ? ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಅವಳಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಈ ವಿಷಯ ತಬರನಿಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಬರ ಡಾಕ್ಟರು ಸಿಲ್ವರವರ ಬಳಿಗೆ ಅಪ್ಪಿಯನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ದಾಗ ಅವರು ಮೊದಲಿಗೇ ಅವಳಿಗೆ ಡಯಾಬಿಟಿಸ್ ಇರಬಹುದೆಂದು ಶಂಕಿಸಿದರು. ಕೆಲವು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ನಂತರ ಅವರ ಅನುಮಾನ ನಿಜವಾಯ್ತು.

ಇದೇನಯ್ಯಾ, ಬರೇ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಬರುವ ರೋಗ ಇದು. ರಾಜ ರೋಗ. ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಜನ ಪರಂಗಿ ದೊರೆಗಳಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು ನೋಡು. ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಯಾಕೆ ಬಂತು ಇದು? ನಿನಗೂ ಶ್ರೀಮಂತನಾಗೋ ಯೋಗ ಇರಬಹುದೋ” ಎಂದು ಏನೋದ ಮಾಡಿ ನಾಲ್ಕಾರು ಮಾತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟರು. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ತಬರ ಹೆಂಡತಿಗೆ “ನೋಡೇ, ನಿನಗೆ ರಾಜರಿಗೆ ರಾಣಿಯರಿಗೆ ಬರುವ ರೋಗ ಬಂದಿದೆಯಂತೆ. ಪರಂಗಿಯೋರ ಪಟ್ಟ ಸಿಕ್ಕದಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಬರೋ ಖಾಯಿಲೆನಾದ್ದು ಬಂತಲ್ಲ ಅದೇ ಸಂತೋಷ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಸಿಲ್ವರವರೂ ತಬರನೂ ಏನೇನೋ ಪರಂಗಿಯವರ ರೋಗದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅವರು ನಡೆಸಿದ ದರ್ಬಾರಿನವರೆಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತುಂಬಾ ಹೊತ್ತು ಮಾತಾಡಿದರು. ಅಪ್ಪಿಗೆ ಅವೊಂದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

ತಬರ ಈ ರೋಗದಿಂದ ಹಣ ಬರೋದಿರಲಿ ಇರೋ ಹಣವೂ ಹೋಗಿ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವ ಗತಿ ಬಂದಿತಲ್ಲಾ” ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಯೋಚಿಸಿದ. ಪಡುಗೆರೆಯ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಕಾಲಾವಧಿ ಮುಗಿದು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಮಂಡಳಿ ವಿಸರ್ಜನೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಮತ್ತೆ ಹೊಸ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಿತ್ತು. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಉಸ್ತುವಾರಿಯನ್ನು ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು.

ತಬರನಿಗೆ ಅವನು ಎರಡು ಮೂರು ರಸೀತಿಗಳ ಹಣಪಾವತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಈ ಕೂಡಲೇ ಕಟ್ಟತಕ್ಕದ್ದೆಂದೂ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಂಬಳ ಹಿಡಿಯಲಾಗುತ್ತದೆಂದೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿಯಿಂದ ನೋಟಿಸ್ ಬಂದಿತು. ತಬರ ತಹಶೀಲ್ದಾರರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನಡೆದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಕೊಂಡು, ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ತಬರನ ಅಹವಾಲನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ತಬರ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಹಣವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟನೆ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆಂದೂ, ಈಗ ತಬರ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಣವೆಂದು ನಮೂದಿಸಿದೆಯೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಬರ ಮುನ್ನೂರವತ್ತು ರೂಗಳನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಮಾತ್ರ ಖಾತರಿಯಾಯ್ತು.

ತಬರ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಆದ ವಿಪರೀತ ಅವಮಾನದಿಂದ ಬೇಸರಗೊಂಡನು. ತಾನು ಆ ರೀತಿ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲವೆಂದೂ, ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವನೆಂದೂ, ಯಾವ ಯಾವ ಸಾಹೇಬರ ಕೈಕೆಳಗೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದನೆಂಬ ಪಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು, ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಚಾಕರಿ ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸುಳ್ಳು ಅಪವಾದ ಹೊರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದೂ, ಆಗಿನ ಆಫೀಸರುಗಳ ಜಬರುದಸ್ತು ನಿಯತ್ತು ಶಿಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದ. “ಬೇಕಾದರೆ ಡಾಕ್ಟರು ಸಿಲ್ವರವರನ್ನು ಕೇಳಿ, ಈ ಮುದುಕ ಹೇಳೋದು ಸುಳ್ಳೋ ನಿಜಾನೋ” ಎಂದ.

ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಈ ಮುದುಕನ ಹಳೆ ಕತೆಗಳು ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅರ್ಜಿ ಕಾಲಮುಗಳು, ರುಜುಗಳು, ತಕರಾರುಗಳು, ನೋಟೀಸುಗಳು ಇವೆಲ್ಲಾ ಆ ತಹಶೀಲ್ದಾರನ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನೂ ಗ್ರಹಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು. ಯಾವ ಅರ್ಜಿಯ ಕಾಲಮಿತಿಗೂ ತುಂಬಿಸಲಾರದ ಈ ಮುದುಕನ ನೆನಪು ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಿತ್ತು? ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಗಳಿಯೆ ತಬರ ತನಗರಿಯದಂತೆ ಸದ್ಯದ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಜರೆದಿದ್ದ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ ಏನು ಮಾಡಿದರೋ ಏನೋ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಬರನ ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರು. ತಬರನ ಬಳಿ ಹಣವಿಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿಗೆ ಔಷಧಿ ಕೊಡಿಸಲೂ ಹಣವಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಕಾಡಿ ಬೇಡಿ ಕೊಂಚ ಹಣ ಮಾಡಿ ಹೆಂಡತಿಗೆ ರಾಗಿ ಗಂಜಿಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದನು. ಪೆನ್‌ಶನ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಕೇಳಿನೋಡು ಎಂದು ಯಾರೋ ಹೇಳಿದರು. ತಬರ

ತಹಶೀಲ್ದಾರರ ಬಳಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಓಡಿದ. ತಹಶೀಲ್ದಾರ “ಅರ್ಜಿ ಕೊಡು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರೀತಿನಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮರು ಮಾತಾಡದೆ ಅರ್ಜಿಗಳೊಳಗೆ ಹುದುಗಿ ಕುಳಿತರು.

ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಚುನಾವಣೆ ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಓಡಾಡತೊಡಗಿದರು. ಒಬ್ಬ ಬಂಟಪ್ಪನೆಂಬ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ “ಯಾಕೆ ನಿನಗೆ ಪೆನ್‌ಶನ್ ಇಲ್ಲ, ಬಾ ನೋಡೋಣ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಮಾಡಿ ಬಿಡೋಣ” ಎಂದ. ಆತನಿಗೆ ಅಂತೂ ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ತಬರ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿದ್ದ. ಬಂಟಪ್ಪನೊಡನೆ ತಹಶೀಲ್ದಾರರ ಬಳಿಗೆ ತಬರ ಹೋದಾಗ ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಹೇಳಿದರು, “ತಬರ ಪ್ರಾವಿಡೆಂಟ್ ಫಂಡ್ ಸ್ಕೀಮಿಗೆ ಸೇರಿದವನೋ ಪೆನ್‌ಶನ್ ಸ್ಕೀಮಿಗೆ ಸೇರಿದವನೋ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ” ಎಂದು. ತಬರನಿಗೆ ಬಂಟಪ್ಪ ಎಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಪ್ರಾವಿಡೆಂಟ್ ಫಂಡು ಸ್ಕೀಮಿಗೆ ಸೇರಿದವನಾದರೆ ಸುಮಾರು ಆರೇಳು ಸಾವಿರ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ. ಬಂಟಪ್ಪನ ಮಾತಿನಿಂದ ತಬರನಿಗೆ ಖುಷಿಯಾಯ್ತು. ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದು ರಾಜ ರೋಗವೇ ಇರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಹಣಬರುವ ಯೋಗ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ ಎಂದುಕೊಂಡ. ಬೇಗ ಹಣ ಬಂದರೆ ಒಳ್ಳೆ ಔಷಧಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೆಂಡತಿಯ ಖಾಯಿಲೆಯನ್ನಾದರೂ ವಾಸಿ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ಆಸೆ ಮಿಡುಗತೊಡಗಿತು.

ತಬರ ಪಿಂಚಣಿ ಹಣ ಬರುವುದೆಂದು ಯಾರು ಯಾರ ಬಳಿಯೋ ಪುಡಿಸಾಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ದಿನಾ ತಹಶೀಲ್ದಾರರ ಆಫೀಸು ಕಾಯತೊಡಗಿದ. ಹೆಂಡತಿಯ ಸ್ಥಿತಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹದಗೆಡುತ್ತಾ ಹೋಯ್ತು. ತಬರ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಹೋಗೋದು ತಾನೆ ಸಕ್ರೋಗ ಅಂದರೆ, ಮೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೋದರೆ ತಾನೆ ಏನು ಎಂದು ಉಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ. ಆದರೆ ಹೆಂಡತಿ ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನೇ ಹಿಡಿಯುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಳು. ಅಷ್ಟಿ ಏನೋ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಎಡವಿ ಹೆಬ್ಬೆರಳು ಗಾಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಳು. ತಬರ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಯಾವುದೋ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಅರೆದು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕುಂಟುತ್ತಾ ನಡೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆ ದಿನ ತಬರ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇದ್ದ. ತಾಲೂಕು ಕಛೇರಿಯ ಗುಮಾಸ್ತನೊಬ್ಬ ಮೇಲಿನ ಕಾಗದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬಂದಿದೆ ಎಂದೂ ತಬರನಿಗೆ ಸುಮಾರು ಹದಿನೇಳು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯ ಪ್ರಾವಿಡೆಂಟ್ ಫಂಡು ಬರಬಹುದೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದ.

ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ತಬರನಿಗೆ ಅವನು ಯಾವ ಯಾವ ಸರಕಾರದ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದನೋ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸರಿಯಾದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಆ ಕೆಲಸದ ಭೀಕರತೆಯನ್ನರಿಯದೆ ತಬರ ಹದಿನೇಳು ಸಾವಿರ ರೂಗಳನ್ನು ನೆನಸಿಕೊಂಡು ಹಿಗ್ಗಿದ್ದ.

ಹೆಂಡತಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ. “ಸಿಲ್ವ ಡಾಕ್ಟರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೆಂಥದೋ ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿನ್ನ ಕಾಯಿಲೆ ಒಂದು ಚಣದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತದೆಂತೆ. ನೋಡೋಣ ನಿನ್ನ ನಸೀಬಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆಯೋ” ಎಂದು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ ಹದಿನೇಳು ಸಾವಿರವನ್ನೂ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹಿಗ್ಗಿದ. “ಸ್ವಾಮಿ, ಒಂದು ಸರ್ತಿಫಿಫೀಟು ಮಾಡಿಕೊಡಿ. ನನ್ನ ಹಣ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಅನ್ನ ಇಲ್ಲ. ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆ” ಎಂದು ತನ್ನ ಕ್ಲೇಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ತಾನು ಹಿಂದೆ ಮಣ್ಣು ಹೊತ್ತ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸುತ್ತತೊಡಗಿದ. ಒಂದೊಂದೇ ಸರ್ತಿಫಿಫೀಟಿನೊಂದಿಗೆ ತಬರನ ಫೈಲು ಬಿಲ್ಡ್ ಅಪ್ ಆಗತೊಡಗಿತು. ಹೋದ ಹೋದೆಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಗತಕಾಲದ ನೆನಪನ್ನೂ ದೊರೆಗಳ ಆಡಳಿತದ ನೀತಿಯನ್ನೂ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅವನ ಮಾತನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಲಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಗಿತ್ತು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪುರಸಭೆಯ ಚುನಾವಣಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಬಂಟಪ್ಪ ತಬರನ ಹಣ ಬರುವುದು ತಡವಾದರೆ, ಅವನ ಚಾರ್ಜನ್ನೂ ತಾನೇ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಳಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ತಬರನಿಗೆ ತಾನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋದರೆ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಗಂಜಿ ಮಾಡಿ ಹಾಕುವವರು ಯಾರೆಂಬುದೇ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಅಪ್ಪಿಯ ಕಾಲು ಬೆರಳಿನ ಗಾಯ ಮಾಯದೆ ಈಗ ಆಕೆ ಎದ್ದು ಓಡಾಡುವಂತೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಆಕೆಯನ್ನು ಒಯ್ಯಾಗ ಅವರು ಅವಳ ಕಾಲು ಬೆರಳಿಗೆ ಗ್ಯಾಂಗ್ರಿನ್ ಆಗಿದೆಯೆಂದೂ ಅದನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ತಬರ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದ. ‘ಇವರ ಮನೆ ಹಾಳಾಗ, ಒಂದು ಬೆರಳಿಗೆ ಗಾಯ ಆದರೆ ಕಾಲನ್ನೇ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತೇನೆನ್ನುತ್ತಾರಲ್ಲ. ತಲೆಗೆ ಏಟಾದರೆ ಕುತ್ತಿಗೆ ಕತ್ತರಿಸಿ ಬಿಡಲಿ’ ಎಂದು. ಪಂಡಿತರ ಬಳಿ ಇದಕ್ಕೇನಾದರೂ ಔಷಧವಿದೆಯೇ ನೋಡೋಣವೆಂದು ಅಪ್ಪಿಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದ.

ತಬರ ಫೈಲು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗುವ ಹಂತ ಬಂದಿತ್ತು. ಅವನ ಓಡಾಟವನ್ನೂ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಫೀಸಿನ ಜವಾನರು ಮತ್ತು ಇತರ ಗುಮಾಸ್ತರುಗಳು ಈ ಮುದುಕನಿಗೆ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟಿದೆ, ಧನ ಪಿತಾಚಿ ಮೆಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡರು.

ತಬರ ಪಡುಗೆರೆಯ ಲೇವಾದೇವಿ ಸುಬ್ಬಶೆಟ್ಟರ ಬಳಿಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಹೋಗಿ “ನನಗೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಬರೋದಿದೆ. ದಯಮಾಡಿ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೊಂಚ ಹಣಕೊಡಿರಿ. ಹೆಂಡತಿಗೆ ಏನೇನೋ ಹುಶಾರಿಲ್ಲ” ಎಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು “ಅಯ್ಯೋ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ, ಸ್ವಶಾನದ ಹೆಣ ಎರಡೂ ಒಂದೇ ಕಣೋ. ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಇರಲಿ, ನೀನು ಸಾಯೋದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಬರುತ್ತದೇನು ನೋಡಿಕೊ” ಎಂದು ಶಕುನ ಹೇಳಿದಂತೆ ತಬರನಿಗೆ ಹೇಳಿ ಅವನ ಸಪ್ಪೆ ಮುಖ ನೋಡಲಾರದೆ “ಹೋಗಲಿ ಹಿಡಿ, ಮುದುಕ” ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡ ಬಂದರು. ಈ ನಾಲ್ಕು ರೂಗಳಿಗೆ ಕೈ ಒಡ್ಡಿ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನು ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂಬ ಲೋಭ ತಬರನಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ದೇವ್ರಾಣೆ ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಬೀಡಿಗೆ ಭಿಕ್ಷೆ ಕೇಳಲು ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಾಕು ರೂಪಾಯಿ ತಗೊಂಡು ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ ಹೇಳಿ. ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಇದ್ದರೆ ಕೊಡಿರಿ” ಎಂದು ಹಿಂದಿರುಗಿದ. ತಬರನಿಗೆ ಶೆಟ್ಟರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಸತ್ಯ ಮಿಂಚುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡಿತು. ಫೈಲಿನ ಜೊತೆಗೆ ಹೆಂಡತಿಯ ಹುಣ್ಣು ಪಂದ್ಯ ಹೂಡಿದಂತಿತ್ತು. ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟಿನ ಹುಣ್ಣು ಪಾದವನ್ನೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅಪ್ಪಿ ನೋವಿನಿಂದ ನರಳತೊಡಗಿದಳು.

ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ತಬರನ ಫೈಲನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆಂದಿದ್ದರು. ಮಾರನೆಯ ದಿನ ತಬರ ಹೋದಾಗ ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ರೇಗಿ “ನಿನ್ನ ಕಳಿಸಿದ್ದು ಈ ದಿನ ಬರಲು ಫೈಲು ಹಿತ್ತಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೀಯಾ? ಬೆಂಗಳೂರಿನವರೆಗೆ ಅದು ಹೋಗಿ ಬರಬೇಕು” ಎಂದು ಕಟುವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು.

ಬಂಟಪ್ಪ “ಆದುದಾಗಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನವರೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದು ಬಿಡೋಣ ಬಾ ನೀನೊಂದು ನಯಾಪೈಸೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಡ. ನಾನೇ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಉಪಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನಿನ್ನ ವಠಾರದವರ ಓಟು ಕೊಡಿಸಿದರೆ ಸಾಕು” ಎಂದು ಅಂದ.

ತಬರ ಊರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಅಪ್ಪಿಗೆ ಗಂಜಿ ಹಾಕುವವರೂ ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗುವ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಫೈಲು ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ ನೋಡಿ ಬರೋಣವೆಂದು ಬಂಟಪ್ಪ, ತಬರ ನಿರ್ಣಯಿಸಿಕೊಂಡರು.

ತಬರ, ಬಂಟಪ್ಪ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನ ಡಿ.ಸಿ.ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋದರು. ತಬರನ ಫೈಲಿನ ಇತ್ಯೋಪರಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲಾಗಿ ಗುಮಾಸ್ತ “ನೀವ್ಯಾಕ್ರಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರ. ಥ್ರೂ ದಿ ಪ್ರಾಪರ್

ಛಾನಲ್ ಬರಬೇಕು ಅವೆಲ್ಲಾ” ಎಂದು ಕೂಗಾಡಿದ. “ನಡೆಯಿರಿ ಇಲ್ಲಿಂದ” ಎಂದು ಜವಾನ ಅಟ್ಟಿದ.

ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಮುಖ್ಯ ಗುಮಾಸ್ತ ಜವಾನನನ್ನು ಕಳಿಸಿ ತಬರನೊಬ್ಬನನ್ನೇ ಕರೆಸಿ ಬಂಟಪ್ಪನಂಥ ರಾಜಕಾರಣಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಓಡಾಡಕೂಡದೆಂದೂ, ಹಣದ ವ್ಯವಹಾರವಾದುದರಿಂದ ಬಹಳ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದೂ, ಇಪ್ಪತ್ತೈದನೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆ ಇರೋದರಿಂದ ಫೈಲು ಮುಂದುವರಿಯುವುದು ತಡವಾಗಬಹುದೆಂದೂ ಹೇಳಿದ, ತಬರನ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ತಟ್ಟಿದ.

ಬಂಟಪ್ಪನೊಡನೆ ತಬರ ಹಿಂದಿರುಗಿದಾಗ ಮನೆಯೊಳಗೆ ನಸುಗತ್ತಲಲ್ಲಿ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಗೊಳೋ ಎಂದು ಅಳುತ್ತಾ “ವಿಷಾ ಕುಡಿದು ಜೀವ ತೆಕ್ಕೋತೀನಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ತಬರ ಕಂಗಾಲಾದ. ಇನ್ನೇನು ತನ್ನ ಫೈಲುಗಳೆಲ್ಲಾ ಪಾಸಾಗಿ ಹಣ ಬರುತ್ತದೆಂದೂ, ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಒಯ್ದು ಔಷಧಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆಂದೂ ಹೇಳಿ ಸಂತೈಸಲೆತ್ತಿಸಿದ.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಅಪ್ಪಿಯನ್ನು ತಬರ, ಬಂಟಪ್ಪ ಇಬ್ಬರೂ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಒಯ್ದರು. ಡಾಕ್ಟರು ಅಪ್ಪಿಯ ಕಾಲನ್ನು ನೋಡಿ ಈ ಕೂಡಲೇ ಆಕೆಯನ್ನು ಸಕಲೇಶಪುರದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಒಯ್ಯಬೇಕೆಂದೂ ಅವಳ ಕಾಲನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಂಡಿಯ ಕೀಲಿನ ಬಳಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆಯದಿದ್ದರೆ ಅವಳು ಬದುಕಲಾರಳೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ದಿಗ್ಗೊಡ್ಡನಾಗಿ ತಬರ ವಾಪಸು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ತಹಶೀಲ್ದಾರರ ಆಫೀಸು ಜವಾನ ಜವರ ಸಿಕ್ಕು ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆಂದೂ “ನಿನ್ನ ಫೈಲು ಬಂದಿದೆ” ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ.

ಅಪ್ಪಿಯ ಜೀವ ಉಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಯಾವುದೋ ಕ್ಷೀಣ ಆಸೆ ತಬರನನ್ನು ತಹಶೀಲ್ದಾರರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ತಬರನ ಫೈಲು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದರು. ಯಾವನೋ ಗುಮಾಸ್ತ ಏನೋ ಒಂದು ತಕರಾರು ಹಾಕಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದನು. ಶಾನುಭೋಗರು, ಪಟೇಲರದೂ “ತಬರ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮ ನಿವಾಸಿ” ಎಂದು ಒಂದು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಬೇಕು ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದನು.

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಬರನ ಹೆಂಡತಿ “ಉರಿ ತಡೆಯಲಾಗೋಲ್ಲ. ಔಷಧಿ ಬೇಡ, ಏನೂ ಬೇಡ, ನಾಕಾಣೆ ಪಾಷಾಣ ತಂದುಕೊಡಿ” ಎಂದು ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅತಿಕ್ರೂರ ವ್ಯಂಗ್ಯವೆಂದರೆ ತಬರನ ಬಳಿ ಅಂದು ನಾಲ್ಕಾಣೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ!

ತಬರನಿಗೆ “ಛೆ, ದೊರೆಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ನಿಂತ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಎಷ್ಟು ಸಲೀಸು ಜನ! - ಖುಷಿಯಾದರೆ ಇನಾಮು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು!” ಎಂದು ಬ್ರಿಟಿಷರ ದಿನಗಳು ನೆನಪಾದವು. ಅಂದಿನ ದಿನಗಳು ನಮ್ಮವರ ಆಡಳಿತಕ್ಕಿಂತ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿದ್ದಂತೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. “ಕಂತ್ರಿ ಸೂಳೇಮಕ್ಕಳು, ರಾಜ್ಯ ಆಳ್ವಾರಂತೆ. ಕೊಡೋಕೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ತಗೋಳ್ಳೋಕ್ಕೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ರಿಕಾರ್ಡು ಬೇಕೆಂತೆ, ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಬೇಕೆಂತೆ” ಎಂದು ಸ್ವದೇಶಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಜರೆದ.

ಪೈಲು ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೂ, ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೂ ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗೇ ಅನೇಕ ದಿನಗಳು ಕಳೆದವು. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸೆಟ್ಟರು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯ ತಬರನಿಗೆ ಹೊಳೆಯತೊಡಗಿತು. ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಬದುಕಿಸುವ ಆಸೆಯೂ ಹಣ ದೊರೆಯುವ ಆಸೆಯೊಡನೆಯೇ ಕರಗಿಹೋಯ್ತು.

ಕೆಲವು ದಿನದ ನಂತರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ತಬರನಿಗೆ ಹೇಳಿಕಳಿಸಿದರು. ತಬರ ಹೋದಾಗ ಅವನ ಮುಖ ಯಾವುದೋ ಅನಂತ ಯಾತನೆಗೆ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಕಂಠ ಗದ್ದದವಾಗಿತ್ತು.

ತಬರನನ್ನು ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ಮುಖ ಬಿಗಿದುಕೊಂಡು ಕೇಳಿದರು. “ನಿನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಪೋಲೀಸು ರಿಪೋರ್ಟು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನೀನು ಆ ನಕ್ಸಲ್ ಬಾರಿ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಬಂಟಪ್ಪನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಡಿ.ಸಿ.ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದಿಯಂತೆ” ಎಂದು ಬಯ್ಯಾಡಿದರು. ಕೊನೆಗೆ “ನಿನ್ನ ಕಷ್ಟ ನೋಡಿದರೆ ನನಗೂ ಕನಿಕರ ಬರುತ್ತೆ. ದೇವರು ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಷ್ಟ ಕೊಟ್ಟರೂ ನಿನಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ದಿನ ಒಂದು ಫೇವರಬಲ್ ರಿಪೋರ್ಟು ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಇಪ್ಪತ್ತೈದನೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆ ಬೆಳ್ಳಿಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ನಿನ್ನ ಕೊಡುಗೆ ಕೊಡು” ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ತಬರನಿಗೆ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸ ಮೂಡಿತು. ನನ್ನ ಫಂಡು ದುಡ್ಡು ಎಲ್ಲಾ ಬರಕೊಳ್ಳಿ ಸ್ವಾಮಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ತಹಶೀಲ್ದಾರನಿಗೆ ತಬರನ ಚರ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಏನೋ ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕತೆ ಕಂಡಂತಾಯ್ತು.

ತಬರನಿಗೆ ಮಾನವರನ್ನು ಪೋಲೀಸು, ಆಫೀಸು, ಶಾನುಭೋಗ-ಪಟೇಲ, ಜವಾನ ಮುಂತಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತಾ ಎಂಥೆಂಥದೋ ಗೀಚಿದ ಫೈಲುಗಳನ್ನು ಆಂತರಾತ್ಮನಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ಇರುವ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಅರ್ಥಹೀನ ವ್ಯೂಹದ ಅರಿವು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆಗತೊಡಗಿತು. ಮಾನವನನ್ನೂ ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನೂ ಕರಕರ ಜಗಿದು ಅಗಿದು ಉಗಿಯುತ್ತಾ ಇರುವ ಒಂದು ಸೈತಾನ ವ್ಯೂಹ ಕಂಡಿತು. ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕೊಂದು ಒಣ ಮೀನಿನಂತೆ ಒಣಗಿಸಿ ಫೈಲಿನೊಳಗೆ ಮಡಿಚಿಡುವ ದೆವ್ವವಾದ ತಹಶೀಲ್ದಾರ. ಫೈಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಂಥೆಂತದೋ ಸಂಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಆತ. ನುಗ್ಗನುರಿಯಾದ ಜೀವಾತ್ಮಗಳು ಡೆಸ್ಕಿನಿಂದ ಡೆಸ್ಕಿಗೆ ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟಿದ ಫೈಲಿನೊಳಗೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಈ ರೌರವ ನರಕದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ತಬರನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ತಟತಟ ನೀರು ಉರುಳತೊಡಗಿತು. ತನಗಾಗಿ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗಾಗಿ, ತನ್ನಂಥದೇ ಜೀವವಾದ ತಹಶೀಲ್ದಾರನಿಗಾಗಿ, ಜವಾನ ಜವರನಿಗಾಗಿ ದುಃಖ ಉಮ್ಮಳಿಸಿ ಬಂದಿತು.

ಜವಾನ ತಬರನ ಕೈಹಿಡಿದು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಆಚೆಗೆ ಬಿಟ್ಟು. ಆದರೂ ತಬರನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ತಿಳಿಯಾಗಲು ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಹಿಡಿದಿರಬೇಕು. ಜವರ ಬಿಟ್ಟಾಗ ಇದ್ದ ಭಂಗಿಯಲ್ಲೇ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಇದ್ದ.

ತಬರ ಹೇಗೋ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಸಕಲೇಶಪುರದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಒಯ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ತಬರನಿಗೆ ಹಳೆಯ ಸರಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಿ ಎಂದು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ತರಬೇಕೆಂದೂ, ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ನೌಕರನು ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಿಯೇ ಅಲ್ಲವೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟನೆಯನ್ನೂ ತರಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ತಬರ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಾಗ ಆಕೆಗೆ ನೋವಿನಿಂದ ಮೂರ್ಛೆ ಬರತೊಡಗಿತು. ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೊರೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ತಬರ ಮಾಂಸದಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಟುಕ ಯೂಸುಫ್‌ನನ್ನು ಕೇಳಿದ, “ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಕಾಲನ್ನು ಮಂಡಿಯ ಕಾಲಿನವರೆಗೆ ಕಡಿಮೆಕೊಡುತ್ತೀಯಾ” ಎಂದು.ಕಡಿಡಿಟ್ಟಿದ್ದ ಮೂರ್ಖಾಲ್ಕು ಕುರಿಯ ತಲೆಗಳು ಆಕಾಶದತ್ತ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಭಯಂಕರ ಖಾಲಿ ನೋಟ ಬೀರುತ್ತಿದ್ದವು. “ಏನೋ ಹೆಣ್ಣಿ ಕಾಲು ಕಡಿಸಿ ಸಾರು ಮಾಡ್ತೀಯೇನೋ?” ಎಂದು ಯೂಸುಫ್ ನಕ್ಕ. ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕಾರು ಜನ ಹೈಹೈ ಎಂದು ಅವನೊಡನೆ ನಕ್ಕರು.

ಹಸಿಮಾಂಸ ತಿಂದು ಕೊಬ್ಬಿದ ನಾಯಿಯೊಂದು ಲಟಲಟ ಎಂದು ನಲ್ಲಿ ಮೂಳೆ ಅಗಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ನೇತು ಹಾಕಿದ ಕುರಿಗಳ ಮಾಂಸ ಶರೀರದಿಂದ ಕೆಂಪಗೆ ನೀರಿಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹಲಸಿನ ತೊಳೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಬ್ಬ ಬಡಕಲು ಹುಡುಗಿ ತನ್ನ ನಿರ್ಬಲ ತೋಳುಗಳನ್ನು ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ನೋಣ ಓಡಿಸಲು. ತಬರನಿಗೆ ಒಂದು ಗುಮಾನಿ ಮೂಡಿತು. ತಾನು ಎಂದೋ ತೀರಿಕೊಂಡು ಪ್ರೇತ ಪ್ರಪಂಚ ಒಂದರಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು.

ಹೆಂಡತಿ ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ ತಬರ ನಗುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಪಡುಗೆರೆಯ ಜನ ತಬರನಿಗೂ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಿತೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಕಾತರರಾಗಿದ್ದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಅನಂತರ ಅವನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬೇರೊಂದು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಾಗುತ್ತದೆಂದು. ಎಲ್ಲೊ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವನನ್ನು ಕಂಡಾಗ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಭೀಕರ ವಿರಾಡ್ವಾಪ ಮಿಂಚುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾವುದೋ ಅರಿಯದ ಭೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ನಡುಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಯದ ಬೆಳ್ಳಿ ಹಬ್ಬದ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ತಬರನಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದ್ದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಆಕಸ್ಮಿಕ. ಎಲ್ಲರೂ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಭಾಷಣ ಬಿಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ತಬರ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳ್ವಿಕೆ ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದನಂತೆ. ಎಲ್ಲ ಅವನ ಹುಚ್ಚನ್ನು ನೋಡಿ ನಕ್ಕರು.

ತಬರನಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಿತೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾದವರು ತಹಶೀಲ್ದಾರರು. ತಬರ ಬರೆದ ಕೊನೆಯ ರಸೀತಿಗಳ ಬಾಕಿ ಮೂನ್ನೂರು ರೂ. ಬರಬೇಕಿತ್ತು. ತಬರನ ರುಜು ತೆಗೆದು ಅವನ ಪ್ರಾವಿಡೆಂಟ್ ಫಂಡ್‌ನಿಂದ ಮುರಿದು ಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂದಿದ್ದ ಆತ. ನಡತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ರಿಪೋರ್ಟು ಕಳಿಸುತ್ತಾ ಅವನು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಾನೆಂದೂ, ಅವನಿಂದ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಹಣ ಅವನು ತಿಂದು ಹಾಕಿದ್ದಲ್ಲವೆಂದೂ, ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವೈಪರೀತ್ಯದಿಂದ ಇದು ಆದುದೆಂದೂ ಬರೆದಿದ್ದ. ತಬರನಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಿತೆಂದು ಕೇಳಿ ತಹಶೀಲ್ದಾರನಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯುವುದೊಂದು ಬಾಕಿಯಾಗಿತ್ತು.

ಪ್ರಬಂಧಗಳು

1. ನಮ್ಮ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಮಾತು ತಿಳಿಯುವುದೇ?

— ಗೊರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್

ನಮ್ಮ ನಾಡು ಎಮ್ಮೆಯ ನಾಡು. ಮಹಿಷಮಂಡಲವೆಂಬುದು ನಾವು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೆಸರು. ನಮ್ಮ ರಾಜರಿಗೆ ಮಹಿಷಾಸುರ ಮರ್ದಿನಿ ದೇವರು. ನಾವೆಲ್ಲ ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲಿನಿಂದಲೇ ಬೆಳೆದವರು. ಎಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ನಮಗೆ ದೇವರಾದುದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇತರ ದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ಎಮ್ಮೆ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಹೆಚ್ಚು.

ಇದು ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮಾತು. ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಎಮ್ಮೆ ಪ್ರಕೃತಿಯಂತೆ ಶಾಶ್ವತ. ಎಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲದ ಕಾಲ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಮನೆಯ ಯಜಮಾನರ ವಂಶವನ್ನು ಹಿರಿಯರನ್ನೂ ಮೂರು ತಲೆ ನಾಲ್ಕು ತಲೆಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಎಮ್ಮೆಯ ಮೂಲವನ್ನೂ ನಾಲ್ಕು ತಲೆಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಇದು ಹೀರೇ ಗೌಡ್ಸಹಳ್ಳಿ ಎಮ್ಮೆ. ಇದರ ಹೆಸರು ದೊಡ್ಡಿ. ಇದು ಒಂಭತ್ತು ಕರು ಹಾಕಿದೆ. ಇದರ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಕರು ಬಿಳಿ ಕೋಡಿನ ಎಮ್ಮೆ. ಅದರ ಮೂರನೆಯ ಕರು ಸಣ್ಣ ಎಮ್ಮೆ. ಅದರ ಎರಡನೆಯ ಕರು ಕಡಸು. ಸಣ್ಣೆಮ್ಮೆಯ ಮೊದಲನೆ ಕರು ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ಕರು ಹಾಕಿದೆ. ಹೇಗೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಎಮ್ಮೆಯ ವಂಶವೃಕ್ಷ ರಾಜ ಮಹಾರಾಜ ವಂಶವೃಕ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವೂ ಶುದ್ಧವೂ ನೇರವೂ ಆಗಿದೆ. ಸಣ್ಣ ಎಮ್ಮೆಯ ಸಾಧುಸ್ವಭಾವವನ್ನೂ ಅಂದವಾದ ಕೋಡುಗಳನ್ನೂ, ಅಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ಕೆಚ್ಚಲಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಹಾಲನ್ನೂ ನೋಡಿ ಅನೇಕರು ಅದರ ಅಪ್ಪ, ಅಮ್ಮ, ತಳಿ ಯಾವುದೆಂದು ಪದೇ ಪದೇ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಎಮ್ಮೆಯ ವಂಶವೃಕ್ಷವನ್ನಿಡುವುದು ನನಗೆ ಅವಶ್ಯಕ.

ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಎಮ್ಮೆ ಪ್ರಕೃತಿಯಂತೆ ಶಾಶ್ವತ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಎಮ್ಮೆಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಎಮ್ಮೆಗಳೂ ಹೀರೇಗೌಡ್ಸ

ಹಳ್ಳಿಯ ದೊಡ್ಡ ಎಮ್ಮೆಯ ತಳಿಗಳೇ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಹಟದಿಂದ ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀರೇಗೌಡ್ಡಹಳ್ಳಿಯ ಆ ದೊಡ್ಡ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮೂವತ್ತು ನಲವತ್ತು ವರುಷಗಳಾಗಿರುಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದರ ತಳಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವುದರ ಅಪ್ಪ ಅಜ್ಜ ಯಾರು ಎಂದು ಗುರುತಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಖಂಡಿತ. ನಮಗೆ ಗಾಳಿ, ನೀರು, ನದಿ, ಮರ, ಕೆರೆ, ಹೂವು, ಕಾಡು ಹೇಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಎಮ್ಮೆಯೂ ಪ್ರಕೃತಿ. ಜನ ಬರಬಹುದು; ಜನ ಹೋಗಬಹುದು; ಜನ ಹುಟ್ಟಬಹುದು; ಜನ ಸಾಯಬಹುದು; ರಾಜ ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು; ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಎಮ್ಮೆ ನಿತ್ಯ; ಪುರಾತನ; ಅಚಲ.

ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ನೋಡಬೇಕು. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವದ ಋಷಿಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರು. ಅದರ ಪೂಜಾರಿಗಳಾದರು. ಎಮ್ಮೆ ಪ್ರಕೃತಿಯಂತೆ; ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯಂತಹ ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯವಿಧಾತರಿಗೆ ಸಹ ಎಷ್ಟು ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎಮ್ಮೆ ಗೋಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದುದಲ್ಲ. ಇದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಗೋವುಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗ ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಹಾಲು ಜನಕ್ಕೆ ಆರೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಹಸುವಿನ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಶ್ರಾಣ ಪುಷ್ಟಿ ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಜಾತಿಯ ಗೋವುಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದೇ ಗೋಸೇವೆ” ಎಂದು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಸಾರಿ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಎಮ್ಮೆಯ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿ ಕನಿಕರದಿಂದ “ಪಾಪ, ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಗಾಂಧಿಗೂ ನಾವು ಅಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮನ್ನು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಂತೆ; ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ನದಿಗಳನ್ನೂ ಕಾಡುಗಳನ್ನೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಪಾಪ, ಗಾಂಧಿಗೆ ಏನು ಗೊತ್ತು?” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧಿಯವರ ತತ್ವವನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕವಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ನಾನು ಆ ಎಮ್ಮೆಯ ಮುಂದೆ ಹೋದಾಗ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಅದು ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ “ನನಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತು” ಎಂಬುದಾಗಿ ತಲೆಯಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧಿಯವರ ತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದುದೇ ನನ್ನ ತಪ್ಪು ಎಂಬ ಭಾವ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ನಾನು ಈ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಅಪರಾಧಿ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಂತೆಯೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಾಸುಗಳೂ, ಈಗಾಗಲೇ, ಪುಷ್ಪರಾದ ಜನ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಗುಜ್ಜಾರಿಗಳೇ, ವಾಮನರೇ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಕಳೆದರೆ ಇವರು ಮನುಷ್ಯರೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದವನು ಬೆಳೆಯುವುದು ಹೇಗೆ? ಜನಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ತಿರುಗುವಾಗ ದನಕ್ಕೆ ಏನು ಸಿಕ್ಕಿತು ? ನಮ್ಮ ಹಸುಗಳು ಆಡು ಕುರಿಗಳಂತೆ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಆಹಾರ ನಿಪುಣರ ಸಲಹೆ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ಹತ್ತು ಔನ್ಸ್ ಹಾಲನ್ನಾದರೂ ಕುಡಿಯಬೇಕಂತೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ಸರಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ. ಹಾಲು ಇರಲಿ, ಈ ನಲವತ್ತು ಕೋಟಿ ಜನಕ್ಕೆ ನಿತ್ಯಾ ಹತ್ತು ಔನ್ಸ್ ಗಂಜಲ ಸಹ ದೊರೆಯುವಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಹಸುಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಎಮ್ಮೆ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಸೃಷ್ಟಿಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಕಾರುಣ್ಯ, ಸೇಡು, ಭಲ, ಮನುಷ್ಯತ್ವ, ಮಾನ, ರಸಿಕತೆಗಳ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ. ವಸಿಷ್ಠನಂತೆ ಅವನು ಬರಿಯ ಒಣಕಾಷ್ಠವಲ್ಲ. ಅವನು ಅಂತಹ ಕರುಣಾಮೂರ್ತಿಯಾದುದರಿಂದಲೇ ತಾಯಿ ತಂದೆಗಳಿಬ್ಬರಿಗೂ ಬೇಡವಾದ ಶುನಶ್ಲೇಘನನ್ನು ಯಜ್ಞಬಲಿಯಿಂದ ಉಳಿಸಿದನು. ಅವನು ಕರುಣಾಮೂರ್ತಿ ಯಾದುದರಿಂದಲೇ ವಸಿಷ್ಠನ ಮತ್ತು ಅವನ ಮಕ್ಕಳ ಕ್ರೋಧಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಚಂಡಾಲನಾಗೆಂದು ಶಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ತ್ರಿಶಂಕುವಿನಿಂದ ಯಜ್ಞ ಮಾಡಿಸಿ ಅವನನ್ನು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಶಿಷ್ಯ ತ್ರಿಶಂಕುವಿಗೆ, ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಶರಣನಾದ ಇಂದ್ರ, ತನ್ನ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ತ್ರಿಶಂಕು ತಲೆಕೆಳಕಾಗಿ ಭೋ ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಾ ಭೂಮಿಗೆ ಬಿದ್ದನು. ಆ ಆರ್ತನಾದವನ್ನು ಕೇಳಿ ಕರುಣಾಮಯನಾದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ಪಾಕಿಸ್ಥಾನವನ್ನೇ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಹೊಸ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದನು. ತೆಂಗಿನ ಮರಕ್ಕೆ ಬದಲು ಈಚಲು ಮರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು; ಹಸುವಿಗೆ ಬದಲು ಎಮ್ಮೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮಾಡಿದುದೇ ಸರಿ ಎಂಬಂತೆ ತೆಂಗಿನ ಮರದಿಂದಲೂ ಹೆಂಡವನ್ನೇ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಎಮ್ಮೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ನಂದಿನೀ ಧೇನುವನ್ನು ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಿಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಕೋಪದಿಂದ ಹಸುವಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಲು ಕೊಡುವ ಎಮ್ಮೆಯನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನು. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮೈಸೂರಿನವನೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು. ಈ ದೇಶಕ್ಕೂ ಎಮ್ಮೆಯ ದೇಶವೆಂದು ಹೆಸರು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬುದ್ಧಿ ಮಂಕಾಗಿರುವವನನ್ನು 'ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲು ಕುಡಿದವನು' ಎಂದು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಲು ಬೆಳ್ಳಗಿದೆಯೋ ಕಪ್ಪಾಗಿದೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳವರು ಕಾಣರು. ಹಾಲು ಹಸುವಿನಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದೇ ಅನೇಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮೂರಿನಿಂದ ಕೊಡಗಿಗೆ ಒಂದು ಸಲ ಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಬಸ್ಸಿನ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸು ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಗು ಸಾಯುವಂತೆ ಇತ್ತು. ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ದಿನಗಳಿಂದ ಜ್ವರ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಆಕೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬರೊಂದಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ಉರಿ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸು ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತಿತು. ತಾಯಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಗು ಮೆತ್ತಗೆ ಸಣ್ಣ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಅಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಅದರ ಗಂಟಲಿನಿಂದ ಧ್ವನಿ ಹೊರಡುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ತಾಯಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಲು ಕುಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೊಂಡು ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೆಲಕೈ ತೆಗೆಸಿಕೊಂಡಳು. ಬುಟ್ಟಿಯಲಿ ಒಂದು ಸೀಸೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಹಾಲು ಚೆಲ್ಲಿ ಬುಟ್ಟಿಯ ಬಟ್ಟೆ ನೆನೆದಿದ್ದಿತು. ಹಾಲು ಇರಲಿಲ್ಲ, ಮಗು ಹಸಿವಿನಿಂದ ಸಾಯುವಂತೆ ಅರಚುತ್ತಾ ಕೈಕಾಲು ಬಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಿತು. ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಅದು ಹಾಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಾಯುವುದೆಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿದ್ದಿತು. ಆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತು ಮನೆಗಳಿವೆ. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಇಳಿದು ಊರಿನೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದೆವು. ಮೂವತ್ತು ಮನೆಗಳನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸಿದೆವು. ಸೇರಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆವು. ಆದರೆ ಹಾಲು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕರೆಯುವ ಹಸುವಾಗಲಿ ಎಮ್ಮೆಯಾಗಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ದಿನವೂ ಮಜ್ಜೆಗೆ ಕುಡಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇಂತಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲು ಕುಡಿದರೆ ಬುದ್ಧಿಮಂದ, ಹಸುವಿನ ಹಾಲು ಕುಡಿ"ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅನ್ನ ಒದಗಿಸಲು ಚೈತನ್ಯವಿಲ್ಲದವನ ಮಗುವಿಗೆ "ಶಕ್ತಿ ಬರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗ್ಲೂಕೋಸ್, ಓವರ್ಲ್ಯೀ ಸೇವಿಸು ಎಂಬಂತೆ. ವಸಿಷ್ಠ ಶ್ರೀಮಂತ (ಅರಿಸ್ಟೋಕ್ರಾಟ್) ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು. ಆತನ ಗೋವು ನಂದಿನೀಧೇನು ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಹಾಲನ್ನೂ ಘೃತವನ್ನೂ ಒದಗಿಸುವುದು. ದೇವತಾರಾಧನೆಗೆ ಅಮೃತವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು. ಆದರೆ ಅದರ ಹಾಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಲದು; ಗೋವಿನ ಹಾಲು ಅತಿ ಸಾತ್ವಿಕ, ವಸಿಷ್ಠ ಋಷಿಗಳಂತೆಯೇ, ಮೇನಕೆಯ ನರ್ತನವನ್ನು ನೋಡಿ ಮುಗ್ಧನಾಗಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೇಲಿನ ಹಿಡಿತವನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಿ ಆಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷ ವಿಲಾಸಿಯಾಗಿ, ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದುದು ನೆನ್ನೆ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಆಕೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ರಸಿಕತೆ, ಕಾವು, ರಾಜಸ ಗುಣಗಳುಳ್ಳ ಈ ರಾಜ ಋಷಿಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲು. ವಸಿಷ್ಠನ ಎದುರಿಗೆ ನೂರು ಮೇನಕೆಯರು ನೂರು ಭಾವಭಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನೂರು ವರುಷ ಕುಣಿದಿದ್ದರೂ ಆ ಕಾಷ್ಠ ಚಿಗುರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನೇ ಆಗಿದ್ದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮೇನಕೆಗೆ ಮನಸೋತನು. ಅದೇ ರಾಜಸ ಗುಣ. ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದುದು ಶುದ್ಧ ಸಾತ್ವಿಕವಲ್ಲ; ಅದು ಅತಿ ಬಿಳುಪು; ಶುದ್ಧ ತಾಮಸವೂ ಅಲ್ಲ; ಅದು ಅತಿ ಕಪ್ಪು. ಬೇಕಾದುದು ಕೆಂಪು ರಾಜಸ ಗುಣ. ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ

ಮೂರು ಕಾಲು ಇಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ, ಸಾತ್ವಿಕ ಗುಣಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನವೇ ಇಲ್ಲ, ಅದು ರಸ. ಆದರೆ ತಾಮಸ ಗುಣ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಅದು ವಿರಸ. ಬೇಕಾದುದು ಸಾಮರಸ್ಯ. ಅದೇ ರಾಜಸ. ಕಾಫಿ ಈ ರಾಜಸ ಗುಣದ ಗುರುತು. ಅದು ಕೃತಯುಗದ ಅಮೃತದಂತಹ ಸಾತ್ವಿಕ ವಸ್ತುವೂ ಅಲ್ಲ. ಕಲಿಯುಗದ ಕಳ್ಳು ಸಾರಾಯಿನಂತಹ ತಾಮಸ ವಸ್ತುವೂ ಅಲ್ಲ. ಕಲಿಯುಗದ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಶಿಖರ ಕಾಫಿ. ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಋಷಿಯಾದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಿಗೆ ಈ ರಹಸ್ಯ ಭವಿಷ್ಯ ತಿಳಿಯಿತು. ಆತ ರಾಜಸ ಕಾಫಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾದ ರಾಜಸ ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ. ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲು ಸೇರದ ಕಾಫಿ ಕಾಫಿಯೇ ಅಲ್ಲ; ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಗಳು ಬಂದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಪಾನನಿರೋಧಕ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಯಾಯಿತಷ್ಟೆ. ಅಮೃತವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಗ್ರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ 'ಸೀಲು' ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ಅಮೃತಪಾನದಿಂದ ಮತ್ತರಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಇಂದ್ರಾದಿಗಳು ಸಹ ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲನ್ನು ಕಾಫಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕುಡಿದು ಸ್ವಲ್ಪ ತುಷ್ಟರಾದರಂತೆ.

ಇಂತಹ ಪೂರ್ಣಪುರುಷ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಿಂದ ಪ್ರತಿ ಜಗತ್ತಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದುದರಿಂದಲೇ ಎಮ್ಮೆ ಮೂಲ ಜಗತ್ತಿನ ಹಸುವಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಲವಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಒರಟಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಕಪ್ಪಾಗಿದೆ; ಹೆಚ್ಚು ದಪ್ಪನಾಗಿದೆ. ಎಮ್ಮೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಣ್ಣೆಯೂ ಹೆಚ್ಚು. ಇಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಯ ಹಾಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಮಂಕು ಎಂದು ಹೇಳುವವರ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಏನು ಹೇಳೋಣ? ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನವರ ಬುದ್ಧಿ ಮಂಕೆ? ಇವರನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಇವರು ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿದವರೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲನ್ನು ಕುಡಿಯುವವರ ಬುದ್ಧಿ ಇರಲಿ, ಸ್ವತಃ ಎಮ್ಮೆಯೇ ಬಹು ಚುರುಕಾದ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಬುದ್ಧಿಯ ಪ್ರಾಣಿ. ಎಮ್ಮೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಇದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದೇ ಹೊರತು ಎಲ್ಲಿಯೋ ದೂರದಿಂದ ಅದರ ಕಷ್ಟ ಮೈಯನ್ನು ನೋಡುವವರಿಗೆ ಖಂಡಿತ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿಯ ವಿಷಯ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಎಮ್ಮೆಗೆ ಮಾತು ಸಹ ತಿಳಿಯುವುದು. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೇಳಿ.

ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಎಮ್ಮೆ - ಇದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕರು ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ನಿಂತುಕೊಂಡೇ ಕರುವನ್ನು ಎಸೆದುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅಂತಹ ಒರಟು ಪ್ರಾಣಿ! ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗಲೇ ಅಂತಹ ಒದೆತದೊಂದಿಗೆ ರಭಸದಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಹೊಸ ಎಳೆಗರು ಪಾಪ, ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೇ ಎರಡು ಮೂರು ಗಂಟೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಪ್ರಪಂಚ ಏನೂ

ಸುಖವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಒದೆತಗಳೇ ಜಾಸ್ತಿ. ತಾಯಿ ತಂದೆ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮ ಹೆಂಡತಿ ಅಷ್ಟು ಮಗ ಎಲ್ಲರೂ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಒದೆಯುತ್ತಾರೆ, ಬಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬರುವುದು ಸುಖಕ್ಕಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಆ ಬಡಪಾಯಿ ಎಳಗರುವಿಗೆ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಬರುವಾಗಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹೋಗು, ನಿನ್ನ ಪಾಪಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸು ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ತಂದು ಹೊರಕ್ಕೆ ದೂಡಿದಂತಾಗಿ ಕರು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಗಂಟೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದು ಮುಂದಿನ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಎಮ್ಮೆ ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಕರುವನ್ನು ಎಸೆದುದನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಆಳು ತೂರ “ಮುಂದಿನ ಸಲ ಕರ ಎಸೆಯೋದಕ್ಕೆ ಬಿಡಕೂಡದು. ಗೋಣಿಚೀಲ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕರ ಆತುಕೋಬೇಕು” ಎಂದ. ಎಮ್ಮೆ ಮುಂದಿನ ಸಲ ಗಬ್ಬವಾಗಿ ಈಯುವ ಕಾಲವೂ ಬಂದಿತು.

ಆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ತೂರ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ “ಇವತ್ತು ಸಾಯಂಕಾಲ ಎಮ್ಮೆ ಕರ ಹಾಕುತ್ತೆ” ಎಂದ. ಆ ವಿಷಯ ಅವನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅನುಭವ. ಈ ವಿಚಾರಗಳು ಇವನಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಖಂಡಿವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದೆಂದು ನಾನು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ತೂರ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಕೇಳಿಸುವಂತೆ “ಇರಲಿ, ನಿನಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಕರ ಎಸೀತೀಯೆ” ಎಂದ. ನನ್ನೊಂದಿಗೆ “ಗೋಣಿಚೀಲ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಆತುಕೋಬೇಕು” ಎಂದ. ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಎಮ್ಮೆ ಸರನೆ ಒಂದು ಸಲ ನನ್ನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿತು. ಆ ನೋಟವನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದೆ. ಒಬ್ಬನನ್ನು ನೀವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬೈದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಆತ ನಿಮ್ಮ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತರೆ ಹೇಗಾಗುವುದೋ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು. ಆ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ “ಇದಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿ ಇದೆ, ಮಾತೂ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ; ಕಿವಿಯೂ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ” ಎಂಬ ಭಾವವುಂಟಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹೇಗೋ ಆಯಿತು.

ಹಿಂದೆ ಹಾಲಿವುಡ್ ಸಿನಿಮಾ ತಾರೆಯರು, ನೀಗ್ರೋ ಪುರುಷರನ್ನು ಪುರುಷರಾಗಿಯೇ ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಅವರ ಎದುರಿಗೆ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿ ಉಡುಪುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದರಂತೆ. ನೀಗ್ರೋಗಳು ನಾಗರಿಕ ಜನಾಂಗ ಎಂದು ಆದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಬೇಜಾರಾಯಿತಂತೆ. ನನ್ನ ವಿಷಯವೂ ಹಾಗೆಯೇ ಆಯಿತು. ಎಮ್ಮೆಗೆ ಮಾತು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅದರ ಎದುರಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದುದನ್ನು ಹರಟುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ ನಮ್ಮ ಎಮ್ಮೆಯ ಆ ನೋಟವನ್ನು ನೋಡಿ ಗಾಬರಿಯಾಯಿತು. ಎಮ್ಮೆ “ಆಗಲಿ, ಎನ್ನುವಂತೆ ನನ್ನ ಕಡೆ ನೋಡಿತು. ಆ ನೋಟ ಅದರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕಂಡುದು ಒಂದೇ ಕ್ಷಣ. ಮರುಕ್ಷಣ ಎಮ್ಮೆ ಮುಖವನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಅದರ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಆ ಮೊದಲಿನ ತಿಳಿವಿನ ನೋಟ ಈಗ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಎಮ್ಮೆ ನಿಮಿಷ ನಿಮಿಷಕ್ಕೂ ತಿರುಗತೊಡಗಿತು. ನಾವು ನಿಮಿಷ ನಿಮಿಷಕ್ಕೂ ಕೊಕ್ಕಿನ ಆಟದಲ್ಲಿಯಂತೆ ಹಾರತೊಡಗಿದೆವು. ಸರ್ಕಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೇಲುಗಡೆ ಒಬ್ಬ ಆಟಗಾರ ಸಾಧನೆ

ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವನ ಕೈಕಾಲು ಜಾರಿತೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಕೆಳಗಡೆ ಹತ್ತಾರು ಜನ ಬಂದು ಜಮಖಾನ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಅವನ ನೇರದಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವುದನ್ನು ನೀವು ಕಂಡಿದ್ದೀರಿ. ನಮಗೂ ಎಮ್ಮೆಗೂ ಉಂಟಾದ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಈ ಬಗೆಯದಾಯಿತು. ಬರಬರುತ್ತಾ ಎಮ್ಮೆ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಸಲ ತಿರುಗಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಅದು ಈ ವಿನೋದದಲ್ಲಿ, ಕರು ಹಾಕಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೇ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮರೆತಂತೆ ತೋರಿತು. ಈ ಓಡಾಟದಲ್ಲಿ, ಎಮ್ಮೆಗಿಂತ ನಮಗೇ ಹೆಚ್ಚು ಸುಸ್ತಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅಳೆಗಳು ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದುವು. ಎಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ಹಿಂದಿನ ಚೇಷ್ಟೆಯ ನಗುವಿನಿಂದ ಮತ್ತೆ ನನ್ನ ಕಡೆ ನೋಡಿತು. ಇದು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕರು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಒಂದು ಗಂಟೆ ಬಿಟ್ಟು ಬರೋಣವೆಂದು ನಾನೂ ತೂರನೂ ಚೀಲವನ್ನು ಒಂದು ಮೂಲೆಗಿಟ್ಟು ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದೇವು. ಒಂದು ನಿಮಿಷದೊಳಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ದೊಪ್ಪೆಂದು ಸದ್ದಾಯಿತು. ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಎಮ್ಮೆ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ನಿಂತುಕೊಂಡೇ ಎರಡು ಮಾರು ಆಚೆಗೆ ಕರುವನ್ನು ಎಸೆದಿದ್ದಿತು.

ಹೀಗೆ ತನ್ನನ್ನು ಅವಮಾನಮಾಡಿದುದರಿಂದಲೋ ಎಂಬಂತೆ ಪ್ರತಿ ಸಲವೂ ಸರಾಗವಾಗಿ ಹಾಲು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಎಮ್ಮೆ ಈ ಕರು ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ, ಹಾಲು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಒದೆಯುವುದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ತವುಡು, ಹಿಂಡಿ, ಹತ್ತಿ ಬೀಜ ಮುಂತಾದ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಕರೆಯುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಇಡತೊಡಗಿದವು. ತಿಂಡಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಾಗ ಎಮ್ಮೆ ತನ್ನಿ ನೀವೇನೋ ಪರೋಪಕಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಗೋಸೇವಾ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೂ ತರುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹಾಲು ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ” ಎನ್ನುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಬೆಳಗಿನ ಕಾಫಿ ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಎಮ್ಮೆಗೆ ತಿಂಡಿ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದಿತು. ಒಂದು ದಿವಸ ತಿಂಡಿ ಇಟ್ಟು ಹಾಲು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಬರುವುದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯಾಯಿತು. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಯಾಕೆ? ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೇನು ಕಷ್ಟ? ಈಗ ಕೊಡುತ್ತದೆಯೇ?”ಎಂದೆ. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ “ಕೊಡದೆ ಅದಕ್ಕೇನು ರೋಗ?” ಹೊಟ್ಟೆ ಬಿರಿಯುವ ಹಾಗೆ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿಲ್ಲವೆ?” ಎಂದಳು. ಎಮ್ಮೆ ಒಂದು ಸಲ ಸರನೆ ಅವಳ ಕಡೆ ನೋಡಿತು. ಆ ನೋಟದಲ್ಲಿ ಆ ಹಿಂದಿನ ತಿಳಿವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಎಮ್ಮೆಯ ಭಾಷೆ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಅದರ ಮೊಲೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೀಜಿದರೂ ಎಮ್ಮೆ ಸೋರು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಬಾಂಡಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ತಿಂಡಿಯೆಲ್ಲಾ ಮುಗಿಯಿತು. “ತಿಂಡಿ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇದೊಳ್ಳೆ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು, ಹಾಳು ಮುಂಡೇದು”ಎಂದುಕೊಂಡು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತೊಂದು ಬಾಂಡಲೆ ತಿಂಡಿ ತರಲು ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಅವಳು ಒಳಗಿನಿಂದ ತಿಂಡಿ ತರುತ್ತಿರುವಾಗ ಎಮ್ಮೆ ಮತ್ತೆ ದುರದುರನೆ

ನೋಡಿತು. “ತನ್ನಿ ತನ್ನಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು ತರುತ್ತೀರಾ” ಎಂಬಂತೆ ಕಣ್ಣು ಮಿಟುಕಿಸಿತು. ಇದು ಈ ಉಪಾಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಸಾಧುವಾಗಿ ಹಾಲು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನೀವು ಹೀಗೆ ನಿತ್ಯ ಇದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಹೊತ್ತೂ ತಿಂಡಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ” ಎಂದು ನಾನು ನಕ್ಕೆ. ಹೀಗೆ ಅಂದು ಎಮ್ಮೆಗೆ ತಿಂಡಿ ಎರಡು ಸಲ ಇಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಹಾಲು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಈ ಎಮ್ಮೆಯನ್ನು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೇ ಕರೆಯುವ ಅಭ್ಯಾಸವಿದ್ದಿತು. ಒಂದು ಸಲ ಎಂಟು ದಿವಸ ಅವಳು ನರಸೀಪುರದ ತೇರಿಗೆ ಹೋದಳು. ನಾನೇ ತಿಂಡಿ ಕಲಸಿ ಎಮ್ಮೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೊರಟೆ. ತೂರ ಹಿಂಡಿ ಸಾಲದು. ಇನ್ನೊಂದು ಹಿಂಡಿ ರಾಗಿಹಿಟ್ಟು ಹಾಕಿ ಎಂದ. ನಾನು “ಸರಿ ಸರಿ. ಜನರಿಗೆ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ರಾಗಿ ಇಲ್ಲ; ಹನುಮಂತರಾಯ ಹಗ್ಗ ಮೇಯಿರೋವಾಗ ಪೂಜಾರಿ ಶಾವಿಗೆ ಬೇಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು. ನಡಿ ಸಾಕು” ಎಂದೆ ತಿಂಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಮ್ಮೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ನಾನೇ ಹಾಲು ಕರೆಯಲು ಕುಳಿತೆ. ಎಮ್ಮೆ ಒಂದು ಸಲ ತಿಂಡಿ ಮೂಸಿ ನೋಡಿತು. ನಾನು ಹಾಲು ಕರೆಯಲು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಪಾತ್ರೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಪಟಾರನೆ ಒದೆಯಿತು. ನಾನು ತೂರನಿಗೆ “ನಿನ್ನ ಮಾತು ನಿಜ. ಇದಕ್ಕೆ ರಾಗಿ ಹಸಿಹಿಟ್ಟಿನ ರಸ ಹಲ್ಲಿಗೆ ಇಳಿದು ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನಷ್ಟು ಹಸಿಹಿಟ್ಟು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೊಂದು ಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬರೋಣ. ಎಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟಭ್ಯಾಸ” ಎಂದು ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಮತ್ತೆ ತಿಂಡಿ ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ತೂರ “ಇದಕ್ಕೆ ಅಮ್ಮೋರು ಕರ ಬಿಟ್ಟ ಪಾಟ. ನಿಮಗೆ ಕೊಡೋಕಿಲ್ಲ. ಖಂಡಿತ ಒದೀತದೆ” ಎಂದ. ಆಗ ನಾನು ಒಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಇದನ್ನು ಓದುವ ವಾಚಕರು ನಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಒಂದು ಸೀರೆಯನ್ನು ಮೈತುಂಬ ಹೊದೆದುಕೊಂಡು ಎಮ್ಮೆಯ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತೆ. ಎಮ್ಮೆ ಈ ಮೋಸಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿತು. ಹಾಲು ಕೊಟ್ಟಿತು. ಹೀಗೆ ನಾನು ಐದು ದಿನ ಅಭಿನವ ಸೈರಂಧ್ರಿಯಾಗಿ ರಾಗಿ ಹಿಟ್ಟು ಹಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಪೂರಾ ಹಾಕಿ ಹಾಲು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಹಿಂದಿರುಗುವುದು ನಾಳೆ ಎನ್ನುವಾಗ, ನಾನು ಎಮ್ಮೆಯ ಮುಂದೆ ಹಾಲು ಕರೆಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದೆ. ತೂರ “ಹಸು ಆಗಿದ್ದೆ ವಾಸನೆ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿದು ಒದ್ದು ಬಿಡೋದು. ಇದು ಎಮ್ಮೆ ಜಾತಿ. ದೆಯ್ಯದಂತೆ ಮುಂಡೇದು ಬುದ್ದಿ ಇಲ್ಲ”ಎಂದ. ನಾನು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ದನಿಯಂತೆ ದನಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು “ಇದಕ್ಕೆ ಬುದ್ದಿ ಇದೆ” ಎಂದೆ ಎಮ್ಮೆ ಒದ್ದೇಬಿಟ್ಟಿತು.

ಈ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಒಂದು ಸಲ ಕಾಲುಜ್ವರ ಬಾಯಿಜ್ವರ ಆಯಿತು. ಆಳು ತೂರ ಎಲ್ಲಾ ಹಸುಗಳನ್ನೂ ಬೋರೆಗೆ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದ. “ಎಮ್ಮೆ ಬಿಡಬೇಡ. ದನೀನ ಆಸ್ವತ್ತೆಯಿಂದ ಔಷಧಿ ತರಿಸಿ ಹುಯಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದೆ. ಆ ಮಾತು ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತಿದ್ದ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಕೇಳಿಸಿರಬೇಕು. ನಾವು ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಎಮ್ಮೆ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಬೋರೆಗೆ ಓಡಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಈ ಎಮ್ಮೆಗೆ ರಾಗಿಯ ಅಂಬಲಿ ಬಹಳ ಇಷ್ಟ. ಕಾಯಿಲೆಯಾದಾಗಲೂ, ಬೇರೆ ಹುಲ್ಲುತಿಂಡಿಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟದಿದ್ದರೂ, ಇದು ರಾಗಿಯ ಅಂಬಲಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಯಾವಾಗಲೂ ಕುಡಿಯುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಲುಜ್ವರ ಬಾಯಿಜ್ವರವಾದಾಗ ಇದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಗಂಟಲಿಗೆ ಗೊಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ ಔಷಧಿ ಹುಯಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅಂಬಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡೋಣ” ಎಂದಳು, ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ. ಮೊದಲನೆಯ ಸಲ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಎಮ್ಮೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟೆವು. ಅದು ಏನೂ ತಿಳಿಯದ ಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಅಂಬಲಿ ಕುಡಿಯಿತು. ಆ ಸಾಯಂಕಾಲ, ದನದ ವೈದ್ಯರು ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಎಮ್ಮೆ ನೋಡಿದರು. “ಇದಕ್ಕೆ ಔಷಧಿ ಹೇಗೆ ಕುಡಿಸುತ್ತೀರಿ” ಎಂದರು. ಆಳು ತೂರ “ಅಂಬಲಿ ಒಳಗೆ ಕುಡೀತದೆ” ಎಂದ. ಆ ಮಾತು ಎಮ್ಮೆಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಆ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಿಂದಲೇ ಅದು ಅಂಬಲಿ ಕುಡಿಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿತು. ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬಂದ ವೈದ್ಯರು “ಇದಕ್ಕೆ ಔಷಧಿ ಕುಡಿಸಲೇಬೇಕು” ಎಂದರು. ಆಗ ಎಮ್ಮೆ ಮಲಗಿದ್ದಿತು. ಆಳು ತೂರ ಮಲಗಿರುವಾಗ ಕಾಲು ಕಟ್ಟಿ ಗೊಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹುಯಬೇಕು.” ಎಂದನು. ಎಮ್ಮೆ ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡಿತು. ತೂರ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವವರೆಗೆ ಅದು ಮಲಗುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಹುಷಾರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಿಂತೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದಿತು. ತೂರ ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಗೆ ದನಗಳನ್ನು ಬೋರೆಗೆ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ ಮೇಲೆಯೇ ಅದು ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಅನಂತರ ತೂರ ಬೋರೆಯಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲ ಬಂದ ನಂತರ ಉಳಿದ ದನಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಿತು.

ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ಎಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅದೃಶ್ಯ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಭಗವಂತ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುವಂತೆ ಎಮ್ಮೆ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಯಾದರೂ ನಮ್ಮ ಆಚರಣೆ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಅಂಕುಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಎಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ. ಯಾವ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಯ ಎದುರಿಗೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮಾತನಾಡಲು ನಮಗೆ ಭಯವಾಗಿದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಯಾವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಬಲ್ಲವರಾರು? ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ. ಆ ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲು ಕುಡಿದ ನಮ್ಮನ್ನೇ ನೋಡಿ!

2. ಮಂದಹಾಸ ಮೀಮಾಂಸೆ

-ಪ್ರಭುಶಂಕರ

ನನ್ನ ಮಿತ್ರನೊಬ್ಬ ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹೊರಗೆ ಹೊರಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ದೊಡ್ಡ ನಿಲುವುಗನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ತನ್ನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನು ಸುಂದರನಲ್ಲ. ಕುರೂಪಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ತುಂಬ ಎತ್ತರವೂ ಅಲ್ಲದ, ಗಿಡ್ಡೂ ಅಲ್ಲದ ಆಕಾರ. ಶ್ರೀಮಂತನಲ್ಲ, ಬಟ್ಟೆ ಬರೆಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಆಸೆಯೂ ಅವನಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಜುಬ್ಬ, ಒಂದು ಪಂಚೆ, ಆಗಾಗ ಹೆಗಲ ಮೇಲೊಂದು ಉತ್ತರಿಯ, ಇಷ್ಟೆ ಅವನ ಉಡುಪು. ಅಷ್ಟು ಸದಾ ಶುಭ್ರವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದುವು. ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಅವನಿಗೆ ಬೇರೊಂದು ಜೊತೆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಚೈತನ್ಯವೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗಲೂ ಅವನು ತನ್ನ ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸಂಜೆ ಒಗೆದು ಬೆಳಗಿನ ವೇಳೆಗೆ ಒಣಗಿಸಿ ಕೊಂಡು, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಕ್ರಾಪು ಬಾಚಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಗಾಂಧಿ ಟೋಪಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದ. ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಲೇಬೇಕು. ತನ್ನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವನ್ನು ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ದೃಷ್ಟಿಸಿ ನೋಡಲೇಬೇಕು.

ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅವನ ದರ್ಪಣಾವಲೋಕನ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ ನಾನು ಒಂದು ದಿನ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿಲಾರದೆ ಈ ಅಪರೂಪ ಕ್ರಿಯೆಯ ರಹಸ್ಯ ಶೋಧನೆಗೆ ತೊಡಗಿದೆ. 'ಅಯ್ಯಾ, ನೀನು ದಿನದಿನವೂ ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ಒಂದೆರಡು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ನಿಂತು ಸಮಯ ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತೀಯಲ್ಲಾ. ಅದರ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀಯಾ?' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದೆ. ಆತ ಕನ್ನಡಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವನು ಧಟ್ಟನೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ. ನಾನೂ ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆಯೇ ನಿಂತಿದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡಿ ಫಳಾರನೆ ಮಿಂಚಿದಂತಾಯಿತು. ಆಗಿದ್ದುದೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಿದೆ. ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ, ಮೂಗುಗಳಂತೆ ಅವನ ಮುಖದ ಭಾಗವೇ ಆಗಿಹೋಗಿದ್ದ ಅವನ ಮಂದಹಾಸವು ನನ್ನ ಕಪ್ಪು ಮುಖವನ್ನು ಅರೆಕ್ಷಣ ಬೆಳಗಿತ್ತು. ಅದೂ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿತ್ತು. ಅವನು ಮಂದ ಹಾಸವನ್ನು ಬೀರುತ್ತಲೇ..

ನಿನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲೈ ಬೆಸಗೊಂಬಾತನೆ ಕೇಳು, ನಾನು ಮನೆ ಬಿಡುವ ಮುಂಚೆ ಕನ್ನಡಿಯ ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಒಮ್ಮೆ ನನ್ನನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಪರಮ ಗುರುಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.”

ನಾನು ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಕಕ್ಕಾಬಿಕ್ಕಿಯಾದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು 1902ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರವೂ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತವೂ ಸಂಪದ್ಧರಿತವೂ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ದೊರೆಗಳಿಂದ ಪರಿಪಾಲಿತವೂ ಆದ ಈ ಪುಣ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೋ ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೊರಟುಹೋಗಿದ್ದರು. ಅಂಥ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ತನಗೆ ಪರಮ ಗುರುಗಳೆಂದೂ ಖುದ್ದಾಗಿ ಏನೋ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಈತನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಈತ ಇಷ್ಟತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ(ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್) ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೂ ನನಗೂ ನಡೆದ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಅದೇ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದಾಖಲು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು: ಅಲ್ಲವೋ ಅವರು ಸತ್ತು ನಲವತ್ತು ವರ್ಷ ಕಳೆದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿದ್ದೀಯ. ಅಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ ಅವರು ನಿನಗೆ ದಿನಾ ಕನ್ನಡಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾದರೂ ಹೇಗೋ.

ಅವನು: ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ನನ್ನ ಗುರುಗಳು, ಅವರು ಬರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ನನಗೆ ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ.

ನಾನು: ಏನೆಂದು ಬರೆದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ?

ಅವನು : ಎಲೈ ಮಾನವನೇ, ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಡುವ ಮೊದಲು ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿಕೋ.

ನಾನು : ಏಕೆ?

ಅವನು : ನಿನಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅವಸರ. ಪೂರ ಕೇಳು. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ ಉವಾಚ; 'ಮಾನವನೇ, ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಡುವ ಮೊದಲು ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿಕೋ. ಅಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಹೊರಗೆ ಹೋಗು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿರು.

ನಾನು: ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಆಫೀಸು, ಕಾಲೇಜು ಅಂಗಡಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವವರಿಗೆ ಊಟದ ಗತಿಯೇನು? ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ತಾನೆ ಸಂಬಳ. ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕೂತಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ವಿವೇಕಾನಂದರ ಅಪ್ಪ ಊಟ ಹಾಕುತ್ತಾರೆಯೆ?

ಅವನು: ವಿವೇಕಾನಂದರ ಅಪ್ಪ ಬದುಕಿದ್ದರೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಏಕೆಂದರೆ ನಿನ್ನಂಥ ಹತ್ತಾರು ಜನ ಸೋಮಾರಿಗಳಿಗೆ ಅವರು ದಿನಾ ಊಟ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಹಾಕಿ ತಾವು ಸತ್ತಾಗ ಮನೆಮಂದಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿದರು.ಆದರೆ ಈಗ ಅವರು ಇಲ್ಲ. ವಿವೇಕಾನಂದರಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಅವರು ತೀರಿಕೊಂಡರು. ನಿನ್ನಂತಹ ಒಬ್ಬ ಸೋಮಾರಿಗೆ ಊಟ ಹಾಕುವ ಪಾಪದಿಂದಲೂ ಅವರು ಮುಕ್ತರಾದರು.

ನಾನು :ಅದು ಸರಿ. ಈಗ ದರ್ಪಣ ಮೀಮಾಂಸೆಗೆ ಬಾ. ನಿನ್ನ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮುಗುಳ್ಳಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀನು ಹೊರಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಹೋಗಕೂಡದು?

ಅವನು : ಈಗ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ದುಃಖ ಇದೆ, ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ. ನೀನಲ್ಲದೆಯೂ ಇದೆ. ನೀನಿದ್ದಿದ್ದರಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಆ ದುಃಖವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಹಕ್ಕು ನಿನಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಯೋಗ್ಯತೆ ನಿನಗೆ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅನುಮಾನ. ಆದರೆ ಅದನ್ನ ಹೆಚ್ಚಿಸದೆ ಇರುವ ಶಕ್ತಿ ನಿನಗೆ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ನಿನ್ನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯನ್ನು ಅಂಟಿಸಿಕೋ, ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗು. ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಮುಖ ಹರಳೆಣ್ಣೆ ಕುಡಿದ ಹಾಗೆ ಇದ್ದರೆ ಖಂಡಿತ ಹೋಗಬೇಡ. ಇದು ನನ್ನ ಗುರುಗಳ ಉಪದೇಶ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಮಂದಹಾಸ ಬೀರುತ್ತಾ ಆತ ಟೋಪಿ ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದ. ಅವನು ಆಗತಾನೆ ಹೇಳಿದ್ದಂತೆ ನಾನು ಸೋಮಾರಿ, ಶತ ಸೋಮಾರಿ. ಹಾಗೇ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಉರುಳಿಕೊಂಡು, ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಹೊರಟೆ.

ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ ಒಂದು ವಾಕ್ಯ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂತು. ದಿ ಸಿಂಪ್ಲೆಸ್ ವೇ ಟು ಇಂಪ್ರೂವ್ ಯುವರ್ ಲುಕ್ ಈಸ್ ಟು ವೇರ್ ಎ ಸ್ಮೈಲ್ ಎಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮುಖ ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಇರುವ ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭವಾದ ದಾರಿ ಎಂದರೆ ಮಂದಹಾಸ ಬೀರುವುದು. ಮಂದಹಾಸವನ್ನು ಮುಡಿಯುವುದು ಎಂದು ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳಿ. ಹಾಗೆ ಮಂದಹಾಸ ಮುಡಿಯಬಾರದು ಏಕೆ?

ದೇವದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾವ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಹೋದೆ. ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದ ಗೋಮಟಮೂರ್ತಿಯ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಎಂಥ ಮಂದಹಾಸ ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದೆ! ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳ ಉದಯ-ಪತನ-ಉದಯ-ವಿನಾಶ-ಅಭ್ಯುದಯಗಳನ್ನು ಸಾಕ್ಷೀಭೂತನಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತ ಗೋಮಟ ಸ್ವಾಮಿಯ ಮಂದಹಾಸ ಮಾಸೇ ಇಲ್ಲ. ಇದೇನು ಜನರ ದುಃಖ, ಕಷ್ಟ, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳ ಪತನ, ದಾಸ್ಯ ಇವೆಲ್ಲ ಮಂದಹಾಸವನ್ನು ಉಕ್ಕಿಸುವ ಸಂಗತಿಗಳೇ? ದೇವರಿಗೆ ಕರುಣೆ ಬೇಡವೇ? ಗೋಮಟಮೂರ್ತಿಯ ಮುಖದ ಮಂದಹಾಸ ಕರುಣೆಯೆ ಮಿಶ್ರಿತವಾದದು. ತಮ್ಮತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಜಗಳವಾಡುವ, ಹೊರಗಿನ ಜನರು ಬಂದಕೂಡಲೇ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಓಡಾಡಿ ನಡೆಮುಡಿ ಹಾಸುವ, ಜನರನ್ನು ದೋಚಿ ಅವರಿಗೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿ ಉಳ್ಳವರಾಗುವ, ಇವರನ್ನು ಮುಟ್ಟಬಹುದು ಇವರನ್ನು ಮುಟ್ಟಬಾರದು, ಇವರಿಗಿಂತ ನಾವು ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಇವರಿಗಿಂತ ನಾವು ಶುದ್ಧ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವ, ಬಂಗಾರವನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಾವು ಮಹಾಮಹಿಮರಾದೆವು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವ ರಾಜರನ್ನು, ಮಠಾಧೀಶರನ್ನು, ಜನರನ್ನು ಕಂಡು ದೇವರೇ ನಗದೇ ಹೋದರೆ ಇನ್ನಾರಿಗೆ ನಗುವ ಧೈರ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ?

ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ, ಮೇರಿ, ಯಶೋದೆ, ರಾಮಕೃಷ್ಣರು- ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ದೇವತೆಗಳ ದೇವಮಾತೆಯರ, ಸಂತರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮಂದಹಾಸ ಮನೆ ಮಾಡಿದೆ! ಅದನ್ನು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಸಂತೋಷ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಜನ ಒಂದು ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜೀವನಮೀಪಾಂಸೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದರು. 'ಸಂತೋಷಂ ಜನಯೇತ್ ಪ್ರಾಜ್ಞಃ ತದೇವ ಈಶ್ವರ ಪೂಜನಂ' ಪ್ರಾಜ್ಞರಾದವರು ಇತರರಿಗೆ ಸಂತೋಷವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಅದೇ ಈಶ್ವರ ಪೂಜೆ. 'ಉತ್ತಮ ಹಾಸ್ಯವು ಆನಂದದ ಒಂದು ಸ್ವರೂಪ, ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾಗಿಲು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಡಿ.ವಿ.ಜಿ. ಅದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ:

ನ ಪ್ರಾಪ್ನವಂತಿ ಯತಯೋ ರುದಿತೇನ ಮೋಕ್ಷಂ

ಸ್ವರ್ಗಾಯತಿಂ ನ ಪರಿಹಾಸ ಕಥಾ ರುಣದ್ಧಿ||

ಅದರ ಅರ್ಥ ಹೀಗೆ : ಯತಿಗಳು ಲೋಕವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಗೋಳಾಟದಿಂದಲ್ಲ, ಸ್ವರ್ಗದ ಬರುವಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಸ್ಯಪ್ರಸಂಗವು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಸದಾ ಕೊರಗುತ್ತಿರಬೇಕು ಏಕೆ? ಮದರ್ ಥೆರೇಸಾ ಮುಖದ ಮೇಲೆ, ಆಕೆಯ ಮುಖದ ಸುಕ್ಕನ್ನು ಮರೆಯಿಸಿ ಮಿನುಗುತ್ತಿರುವ ಮಂದಹಾಸವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ?

ಅನೇಕ ಹಿರಿಯರ ಬದುಕನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದಾಗ, ಬಳ್ಳಿಯ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಹೂವಿನಂತೆ ಅವರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ನಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಅರಳುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಯಾವುದು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇತರರಿಗೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ಕೊಡುವುದು, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಂತರಂಗದ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಲಿಯಂ ಆಲೆನ್ ನೈಟ್ ಎಂಬಾತ ಅಮೇರಿಕದ ಕನ್ಸಸ್ ಪ್ರಾಂತದ ಎಂಪೋರಿಯ ಎಂಬ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಎಂದು ಐವತ್ತು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ದಾನ ಮಾಡಿದ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ತಾನೇ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಾನವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿದ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆತ ಪುಟ್ಟ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ. 'ಅಮೇರಿಕನ್ನರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಡಾಲರಿನಿಂದ ಮೂರು ಸಲ ಆನಂದ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಲ ಅದನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದಾಗ, ಎರಡನೆಯ ಸಲ ಅದನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಜಮಾಮಾಡಿದಾಗ, ಮೂರನೆಯ ಸಲ ಅದನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿದಾಗ, ದಾನ ಮಾಡಿದಾಗ ಒದಗುವ ಆನಂದವೀಗ ಪರಮಾನಂದ.' ಕೊಡುವ ಕೈ ಎಂಥ ಆನಂದವನ್ನು ನೀಡಬಲ್ಲದು! ಮುಚ್ಚಿದ ಹಸ್ತ ಏನನ್ನೂ ಕೊಡಲಾರದು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಏನನ್ನೂ ಪಡೆಯಲೂ ಆರದು. ಹಾಗೆಯೇ ಮುಚ್ಚಿದ ಮನಸ್ಸು, ಮುಚ್ಚಿದ ಹೃದಯಗಳು ಏನನ್ನು ತಾನೆ ಪಡೆದಾವು? ಏನನ್ನು ತಾನೆ ಕೊಟ್ಟಾವು? ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡುವಾಗ ನಾವೂ ನೆರವು ಪಡೆಯುತ್ತೇವಷ್ಟೇ? ಹೇಗೆ? ಒಂದು ಉಕ್ತಿ ಇದೆ: ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಬೆಟ್ಟ ಹತ್ತಲು ನೆರವಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ನೀವೂ ಬೆಟ್ಟದ ತುದಿಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡಿ. ತೃಪ್ತಿಯೂ ಇಂಥ ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಸ್ಪನ್‌ನ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿ ಡ್ರೈವರ್ ಒಬ್ಬ ಮಂದಹಾಸ ಬೀರುತ್ತಿದ್ದ. ಅದರ ರಹಸ್ಯ ಏನು ಎಂದು ಯಾರೋ ಕೇಳಿದಾಗ ಆತ ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರ: ನಾನು ಆನಂದದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಏನು ಉದ್ಯೋಗ ಬಂದಿದೆಯೋ ಅದು ನನಗೆ ಸುಖವನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ನನ್ನ ಹುಟ್ಟು ಇಂಥದು ಎಂಬುದರಿಂದ ನನಗೆ ಎಂದೂ ಬೇಸರವಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಏನಾಗಿದ್ದೇನೆಯೋ ಅದಾಗಿರುವುದು ನನಗೆ ಎಲ್ಲಿಯಿಲ್ಲದ ಸಂತೋಷವನ್ನು ನೀಡಿದೆ.'

ನನಗೆ ಅದು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೋಣಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಸಂತೋಷ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ಮುಖದ ನಗೆಯನ್ನು ಮಾಯ

ಮಾಡುವುದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇತರರ ಮುಖದ ಮೇಲಣ ಮಂದಹಾಸವೂ ಮಾಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಶ್ರೀ ಸ್ವಾಮಿ ರಂಗನಾಥಾನಂದರು 'ಒಮ್ಮೆ ಹೇಳಿದರು: 'ನಮ್ಮದು ಪ್ರಜೆಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರವಲ್ಲ, ಅಳಿಯಂದಿರ ರಾಷ್ಟ್ರ. ಮೂರು ಹೊತ್ತೂ ಅದು ಬೇಕು ಇದು ಬೇಕು ಎಂದು ಬೇಡುತ್ತಿರುವುದೇ ನಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವ. ಈ ಸ್ವಭಾವ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ನಾವು ಬೇಡುವವರಲ್ಲ ಕೊಡಬಲ್ಲವರು ಎಂಬ ಭಾವ ಮೂಡುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಎಂಥ ಸಂತೋಷ ನಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.'

ಇತರರಿಗೆ ನಮ್ಮ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಅವರಿಂದ ಸಂತೈಕೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ತಪ್ಪು ಭಾವನೆಯೊಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬನ ಸಂತೋಷವೂ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆಯಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಪರಿಹಾರವಾಗುವ ಭರವಸೆಯೇನೂ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ವಿಚಾರಶೀಲ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ:

'ಇತರರಿಗೆ ನಿನ್ನ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅರ್ಥ ಸಮಯ ಅವರಿಗೆ ನಿನ್ನ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಎಲ್ಲೋ ಇರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನರ್ಥ ಸಮಯ ಇವೆಲ್ಲಾ ಕಷ್ಟಗಳು ಇವನಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಒದಗಬೇಕಾಗಿದ್ದವು. ಈಗಲಾದರೂ ಒದಗಿದುವಲ್ಲ ಎಂದು ಸ 'ಂತೋಷಪಡುತ್ತಾರೆ. ಮಂದಹಾಸ ಮೀಮಾಂಸೆಗೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರಾಮ ನೀಡೋಣ.

4. ಹೈಟೆಕ್ ರಣವೈದ್ಯ!

-ನಾಗೇಶ ಹೆಗಡೆ

ಪಂಜಾಬಿನ ಪುಟ್ಟಹಳ್ಳಿ ಭಂಗ್ಲಾನ್ ಎಂಬಲ್ಲಿನ ಮಹಿಳೆ ನಿರ್ಮಲ್‌ಜೀತ್ ಕೌರ್‌ಗೆ ಅದೇ ತಾನೆ ಹೆರಿಗೆಯಾಗಿತ್ತು. ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಆದ ಮಾಮೂಲು ಹೆರಿಗೆ. ಮಗು ಹುಟ್ಟಿದ ಆರು ತಾಸುಗಳ ನಂತರ ಬಾಣಂತಿಗೆ ಅದೇನೋ ಅಸಾಧ್ಯ ಹೊಟ್ಟೆನೋವು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಬಾಣಂತಿಯನ್ನು ಸಮೀಪದ ಗುರ್ದಾಸ್‌ಪುರ್ ಪಟ್ಟಣದ ಸರಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಒಯ್ಯಲಾಯಿತು. ನರ್ಸ್‌ನೋಡಿದಳು. ಕಿರಿಯ ವೈದ್ಯರು ನೋಡಿದರು. ಹಿರಿಯ ವೈದ್ಯರು ಬಂದರು. ಎಲ್ಲಿ ನೋಯ್ತಿದೆ ಕೇಳಿದರು. ಉತ್ತರಕ್ಕೂ ಕಾಯದೆ ಸರಸರ ಚೀಟಿ ಬರೆದರು. ಆ ಪರೀಕ್ಷೆ, ಈ ಪರೀಕ್ಷೆ, ರಕ್ತದ ಪರೀಕ್ಷೆ, ಬಿ.ಪಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ, ಅಲ್ಟ್ರಾಸೌಂಡ್ ಸ್ಕ್ಯಾನ್ ಎಲ್ಲ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಹೊರಟುಹೋದರು.

ಆ ಎಲ್ಲ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಫಲಿತಾಂಶಗಳೂ ಬಂದ ಮೇಲೆ ವೈದ್ಯರು ಅವಸರಿಸಿ ಬಂದರು. ನಿರ್ಮಲ್‌ಜೀತ್‌ಗೆ ಸಿಸೇರಿಯನ್ ಆಗಬೇಕು, ಅವಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮಗು ಇದೆ ಎಂದರು. ಸರಿ, ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ಇತ್ತಿಂದಿತ್ತ ಓಡಾಡಿ ನರ್ಸ್ ಇನ್ನೊಂದಿಷ್ಟು ಚೀಟಿ ರೆಡಿ ಮಾಡಿದರು. ರಕ್ತ ಬೇಕು, ರಕ್ತ ತನ್ನಿ. ಗ್ಲೂಕೋಸ್ ಬೇಕು, ಗ್ಲೂಕೋಸ್ ತನ್ನಿ ಎಂದು ಹಸಿ ಬಾಣಂತಿಯ ಸಂಬಂಧಿಕರನ್ನು ಆಚೀಚೆ ಓಡಿಸಿ, ಗಾಲಿ ಮಂಚದ ಮೇಲೆ ಆಕೆಯನ್ನು ಮಲಗಿಸಿ ಒಳಗೆ ಸಾಗಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿಸಿ ಬಾಣಂತಿಯ ಕಿಬ್ಬೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸೀಳಿದರು. ಗರ್ಭದೊಳಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಶಿಶುವಿಗಾಗಿ ತಡಕಾಡಿದರು.

ಒಳಗೆ ಶಿಶು ಇರಲಿಲ್ಲ.

ವೈದ್ಯರ ತಪ್ಪು ಗ್ರಹಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ನಿರ್ಮಲ್‌ಜೀತ್‌ನ ಸಿಸೇರಿಯನ್ ಗಾಯ, ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ವೆಚ್ಚ, ವೈದ್ಯರ ಶುಲ್ಕ, ಅನಿಸ್ತೀಶಿಯ ಶುಲ್ಕ, ವಾರ್ಡ್ ಬಾಡಿಗೆ, ರಕ್ತದ ವೆಚ್ಚ, ಸಲೈನ್ ವೆಚ್ಚ.

ಈ ದಂಪತಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆ? ಸಾಕ್ಷಾಧಾರಗಳೇ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ವೈದ್ಯರಂತೂ ತಾನು ಬಾಣಂತಿಯ ಗರ್ಭಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಶಸ್ತ್ರ ಇಳಿಸಿದ್ದೆನೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಲಿಖಿತ ಕಾರಣವನ್ನೇ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಶಿಶು ಕಂಡಿತ್ತೆ ಇಲ್ಲವೆ ಎಂಬುದರ ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಿತಿ ನೇಮಕ ಆಗಿ, ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹತ್ತಾರು ಬಾರಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯ

ಹೇಳಬೇಕಾದ ನರ್ಸ್‌ಗೆ ನಿವೃತ್ತಿ ಆಗಿ, ತೀರ್ಪು ಮುಂದಿನ ಶತಮಾನ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಗ್ರಾಹಕ ವೇದಿಕೆಗೆ ದೂರನ್ನು ಒಯ್ಯೋಣವೆಂದರೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶುಶ್ರೂಷೆಯನ್ನು ಈ ವೇದಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತರಬಾರದೆಂದು ಇಡೀ ದೇಶದ ವೈದ್ಯ ವೃಂದ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಇಂದು ಜಪಾನ್, ಅಮೇರಿಕ ಹಾಗೂ ಇತರ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಬಳಕೆದಾರರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಭಾರೀ ಬಿಗುವಿನ ಕಾಯಿದೆಗಳಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ವೈದ್ಯ ವೃಂದಕ್ಕೆ ಹೊಸಬಗೆಯ ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಕಾಯಿಲೆಯ ಉಪಶಮನಕ್ಕೆಂದು ವೈದ್ಯರು ಘೋರ ಶುಶ್ರೂಷೆಗೆ ಶರಣು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ಕಿಯಾಸು ವೈದ್ಯಕೀಯ'(ಜಪಾನೀ ಮೂಲದ ಪದ ಕಿಯಾಸು ಮೆಡಿಸಿನ್)

'ಕಿಯಾಸು'ಅಂದರೆ ಸೋಲಿನ ಭಯ ಅಂತ, ರೋಗಿಗೆ ಏನಾದರಾಗಲಿ, ತಾನು ಮಾತ್ರ ಸೋಲಬಾರದೆಂದು ವೈದ್ಯ ಶಿಖಾಮಣಿ ತನ್ನೆಲ್ಲ ಅಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಬಳಸಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಕೈಪಾಕುತ್ತಾ ಪರಿಣಾಮ ಏನೆಂದರೆ ಅನಗತ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು, ಅನಗತ್ಯ ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಅನಗತ್ಯ ವೆಚ್ಚ, ಏನೇನೋ ಉಪಕಾಯಿಲೆಗಳು, ಮಾನಸಿಕ ಕ್ಷೋಭೆ, ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಧಕ್ಕೆ.

'ವೈದ್ಯ ಪಾಖಂಡಿಯ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆಗಳು' (ಕನ್ಸೆಶನ್ಸ್ ಆಫ್ ಎ ಮೆಡಿಕಲ್ ಹೆರೆಟಿಕ್) ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಖ್ಯಾತ ಸರ್ಜನ್ ಡಾ|| ರಾಬರ್ಟ್ ಮೆಂಡೆಲ್ಸನ್ ಎಂಬುವರು ಇದರ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ನಡೆಸಿದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆಗೊಳಗಾದ ಅರ್ಧಕ್ಕರ್ಧ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಅದರ ಅಗತ್ಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶುಶ್ರೂಷೆಯ ಅಗತ್ಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಮಾತೆತ್ತಿದರೆ ಇಂದಿನ ವೈದ್ಯರು ಆಂಟಿ ಬಯೋಟಿಕ್ ಮಾತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನೆಗಡಿ, ವಿಷಮಶೀತ ಜ್ವರಕ್ಕೂ ಈ ಜೀವವಿರೋಧಕ ಮಾತ್ರಗಳ ಒಂದು ಕೋರ್ಸ್ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವಿಚಿತ್ರವೆಂದರೆ, ಈ ಮಾತ್ರಗಳು ನೆಗಡಿ ಮತ್ತು ಫ್ಲೂ ಜ್ವರದ ಮೇಲೆ ಒಂದಿಷ್ಟೂ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಸಂಗತಿ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆಂಟಿ ಬಯೋಟಿಕ್ ಮಾತ್ರಗಳು ಕೇವಲ ಏಕಾಣು ಜೀವಿಗಳನ್ನು (ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ) ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ನೆಗಡಿ, ಫ್ಲೂ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ವೈರಸ್(ವೈರಾಣು) ಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಅವಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೂ, ವೈದ್ಯರು ಯಾಕೆ ಇದನ್ನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ?

ತಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ!

ಡಾ|| ಮೆಂಡೆಲ್ಸನ್ ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ, ನೂರಕ್ಕೆ 99 ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಆಚಿಟಿ ಬಯಾಟಿಕ್ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಇಡೀ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬಾರಿ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿಂದರೆ ನಾಲ್ಕು ಬಾರಿ ಇದರ ಅಗತ್ಯ ಬೀಳಬಹುದು.

ಹಾಗೇ ನೋವು ನಿವಾರಕ ಮಾತ್ರಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನೂ ಇಂದಿನ ವೈದ್ಯರು ಪದೇ ಪದೇ ಬರೆದುಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹಾಯಾಗಿ ನಿರ್ದಿಸುತ್ತಿರುವ ರೋಗಿಯನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ, ಆತನಿಗೆ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನರ್ಸ್‌ಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ.

'ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶುಶ್ರೂಷೆಯೇ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರಕ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆದ ಡಾ|| ಯೂಜಿನಿ ರಾಬಿನ್ ಪ್ರಕಾರ, ಇಂಥ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಿಂದಾಗಿಯೇ ಹೊಸ ಪಿಡುಗು ಹಬ್ಬುತ್ತಿವೆ. ಹಿಂದೆ 50 ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಬಸುರಿಯರಿಗೆ ಥ್ಯಾಲಿಡೊಮೈಡ್ ಎಂಬ ಔಷಧವನ್ನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ವಿಕಲಾಂಗ ಶಿಶುಗಳು ಜನಿಸತೊಡಗಿ ಇಡೀ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಹಾಹಾಕಾರ ಎದ್ದಿತ್ತು. ಅದರ ನಂತರವೂ ಇಂಥ ಅವಘಡಗಳು ಪದೇ ಪದೇ ಆಗುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ;

ಮೊಡವೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲೆಂದು ಹಾಗೂ ಕೊಳೆ ಕೈಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯಲಿಕ್ಕೆಂದು ಬಳಸುವ ಹೆಕ್ಸಾ ಕ್ಲೋರೋಫೀನ್ ಎಂಬ ನಂಜುನಾಶಕದ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಮಿದುಳಿನ ಆಘಾತವಾಗುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ತೂಕ ಇಳಿಸಲೆಂದು ಚಿಕ್ಕ ಕರುಳಿನ ಕೊನೆಯ ಭಾಗವನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡುವ ಈಲಿಯಲ್ ಬೈಪಾಸ್ ಸರ್ಜರಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಯಕೃತ್ತಿನ ರೋಗ, ಸಂಧಿವಾತ ಹಾಗೂ ಅಕಾಲ ಮರಣ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಅನೈಚ್ಛಿಕ ಗರ್ಭಸ್ತಾವ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಡಿಇಎಸ್ ಎಂಬ ಹಾರ್ಮೋನ್‌ನ್ನು ಗರ್ಭಿಣಿಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ನಂತರ ಹುಟ್ಟುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜನನೇಂದ್ರಿಯ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಅವಧಿಗೆ ಮುನ್ನ ಹುಟ್ಟುವ(ಏಳು ತಿಂಗಳ) ಶಿಶುಗಳಿಗೆ ಆಮ್ಲಜನಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡುವುದರಿಂದಲೇ ಆ ಶಿಶುವಿನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕುರುಡಾಗುತ್ತವೆ.

ಟಾನ್ಸಿಲ್(ಗಂಟಲು ಗಂಟು) ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಳೆಯರಲ್ಲಿ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿ ಕುಗ್ಗುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಅವರು ಸಾವಿನಂಚಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಥೈಮಸ್ ಗ್ರಂಥಿಗಳಿಗೆ ವಿಕಿರಣ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಿದ್ದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅದರ ಊತ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ, ಕ್ರಮೇಣ ಈ ವಿಕಿರಣವೇ ಥೈಮಸ್ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಎಂಬ ಹೊಸ ರೋಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಕ್ಕರೆ ಕಾಯಿಲೆ(ಡಯಾಬಿಟೀಸ್) ಇದ್ದವರಿಗೆ ಬಿಗಾಂಡೈನ್ಸ್ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಆಮ್ಲೀಯತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.ಅಸ್ತಮಾ ಪೀಡಿತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಡೋಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಸ್ತಮಾ ನಿರೋಧಕ ನೀಡುವುದೂ ಅದೇ ಅವರ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಎರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವು ಔಷಧಗಳ ಮಾತಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಾರಿಯೂ ವೈದ್ಯರದೇ ತಪ್ಪೆಂದು ಹೇಳಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಔಷಧ ಕಂಪನಿಯ ಏಜೆಂಟರು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳ ಮೇಲೆ ಭರವಸೆ ಇಟ್ಟು ವೈದ್ಯರು ತಮ್ಮ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಅದನ್ನೇ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆ?

“ನಿಮ್ಮ ವೈದ್ಯರು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿತಿಲ್ಲದ ಸಂಗತಿಗಳು ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸರ್ಜನ್ ಡಾ|| ಸ್ವವರ್ತ್ ಬರ್ಗರ್ ಇಂದಿನ ಅನಗತ್ಯ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳ ಒಂದು ಉದ್ದನೆಯ ಅಧಿಕೃತ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಣ್ಣಿನ ನೂರು ಶಸ್ತ್ರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳಲ್ಲಿ 30ರಷ್ಟು ಅನಗತ್ಯ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅಮೆರಿಕ ಸರಕಾರದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಂಡಳಿಯೇ ನೀಡಿದ ಪಟ್ಟಿ. ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ಕೆಲವು ವೈದ್ಯರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ಶೇಕಡಾ 90ರಷ್ಟು ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳೇ ಅನಗತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳ ಒಂದು ರಹಸ್ಯ ಏನು ಗೊತ್ತೆ? ನಿಮಗೆ ಸರ್ಜರಿ ಆಗುವುದು ನಿಮ್ಮ ರೋಗದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಅಲವಂಬಿಸಿಲ್ಲ. ನೀವು ಯಾವ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದೀರೆಂಬುದನ್ನು ಅದು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಗರ್ಭಿಣಿ ಪತ್ನಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಹೆರಿಗೆ ಸುಸೂತ್ರ ಆಗುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗೀತೆ ನುಂಗಿ ಆಗಲೂ ಸುಸೂತ್ರ ಹೆರಿಗೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ ನಗರದ ಖಾಸಗಿ ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಮ್ ಬಳಿ ಇದ್ದೆ ಮಾತ್ರ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ನಂತರವೇ ಮಗು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬುರತ್ತದೆ.

ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಈ ವೈಚಿತ್ರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಯಾವ ಊರಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಸೀರೇರಿಯನ್ ಹೆರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು, ಯಾವ ಊರಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಟಾನ್ಸಿಲ್ ಶಸ್ತ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸಂಭವನೀಯತೆ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದೆಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಅಯೋವಾ ಪ್ರಾಂತದ ಡಿಮಾಯ್ಸ್ ನಗರದಲ್ಲಿ ನೀವು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ದೂರ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ನಿಮಗೆ ತೆರೆದ ಹೃದಯದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಸಂಭವನೀಯತೆ ಇಮ್ಮಡಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅರ್ಥಾತ್ ಹೈಟೆಕ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿರುವ ನಗರಗಳಿಂದ ದೂರ ವಾಸವಾಗಿರುವುದೇ ವಾಸಿ!

ನಿಮ್ಮ ಮಗ ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಚೆಂಡು ಹಿಡಿಯುವಾಗ ಬೆರಳಿಗೆ ಅಘಾತವಯ್ಯು ಎಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳು, ನೋವಿನಿಂದ ಕಿರುಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವನನ್ನು ಹೊತ್ತು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಧಾವಿಸುತ್ತೀರಿ. ವೈದ್ಯರು ಎಂದಿನಂತೆ ಎಕ್ಸ್-ರೇ ತೆಗೆಸಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

-ಯಾಕೆ?

-ಯಾಕೆಂದರೆ, ಬೆರಳು ಮುರಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ,

-ಬೆರಳು ಮುರಿದರೆ ಏನು ಮಾಡ್ತೀರಿ?

-ಪಕ್ಕದ ಬೆರಳಿಗೆ ಈ ಬೆರಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ.

-ಎಕ್ಸ್-ರೇ ಯಂತ್ರ ಕೆಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡ್ತೀರಿ?

-ಆಗಲೂ ಪಕ್ಕದ ಬೆರಳಿಗೆ ಈ ಬೆರಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿವಿ.

-ಎಕ್ಸ್-ರೇ ಯಂತ್ರ ಸರಿ ಇದ್ದು, ಬೆರಳು ಮುರಿದಿಲ್ಲ ಅನ್ನೋದು ಖಾತ್ರಿಯಾದರೆ ಏನು ಮಾಡ್ತೀರಿ?

-ಆಗಲೂ (ಪ್ರಕಾಶನ್ನಿಗೋಸ್ಕರ) ಪಕ್ಕದ ಬೆರಳಿಗೆ ಈ ಬೆರಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿವಿ.

ಅಂದಮೇಲೆ ಎಕ್ಸ್-ರೇ ಯಾಕೆ?

ಯಾಕೆಂದರೆ ಇದು ಕಿಯಾಸು ವೈದ್ಯಕೀಯ.

ಬೆರಳಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಹೃದಯದ ಆಳದವರೆಗೂ ಈ ಕಿಯಾಸು ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ. ಹೃದಯ ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಯಂತೂ ಇಂದು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಮನೆ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಕೊರೊನರಿ ಬೈಪಾಸ್, ಬಲೂನ್ ಅಂಜಿಯೋಪ್ಲಾಸ್ಟಿ ಮುಂತಾದ ಮಹಾತಾಂತ್ರಿಕ ವೈದ್ಯ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಹೃದಯನಾಳಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತೋ ಅಥವಾ ಉಬ್ಬಿಸಿಯೋ ಒಬ್ಬ ರೋಗಿಯ ಆಯಸ್ಸನ್ನು ಐದು, ಐದೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು ಅನ್ನಿ. ಅಂತ ಯಾವ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನೂ ಮಾಡದೆ ತನ್ನ ಶರೀರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹುಷಾರಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡರೆ ಆ ಹೃದ್ಯೋಗಿ ಐದು ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಕಾಲ ಜೀವಿಸಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಬಲೂನ್ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ರಕ್ತನಾಳಗಳನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡ

ಶೇಕಡಾ 30 ರಷ್ಟು ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕೇವಲ ಆರೇ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಅದೇ ನಾಳ ಸಂಕುಚಿತವಾಗಿ ಪೂರ್ವಸ್ಥಿತಿಗೇ ಮರಳುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ.

ಇಂದಿನ ಹೈಟೆಕ್ ವೈದ್ಯತಂತ್ರಗಳ ಬಹುದೊಡ್ಡ ನ್ಯೂನತೆ ಏನೆಂದರೆ, ನಾವು ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ದೇಹದೊಳಗಿನ ಜೈವಿಕ ಗಡಿಯಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಡಾಕ್ಟರ್ ಸರ್ಜನ್‌ಗಳೂ ಕ್ಯಾರೆ ಅನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಪಠ್ಯ ಎಂಬ ಮಾತೇ ಇವರಿಗೆ ಅಪಠ್ಯ. ಸಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವೈದ್ಯರು ರೋಗಿಯ ಮುಂಗೈ ಹಿಡಿದು, ನಾಡಿ ನೋಡಿದಂತೆ ಮಾಡಿ, ಬಾಯಿ ತೆರೆಸಿ, ಕಣ್ಣಗಲಿಸಿ, ಹೊಟ್ಟೆ ಅಮುಕಿ ನೋಡಿದರೆ, ಅರ್ಧಕೃಧ್ಧ ರೋಗ ಆಗಲೇ ವಾಸಿಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ರೇಗಿದ್ದೂ, ಅವರು ಬೈದಿದ್ದೂ ಸಹ ಔಷಧದಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂದಿನ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ರೋಗಿಯ ಮೈ ಕೂಡಾ ಮುಟ್ಟಿ ನೋಡದೇ ದೂರ ನಿಂತೇ ಆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿ ತನ್ನಿ, ಈ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿ ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಯಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಚೀಟಿ ಬರೆದುಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ರೋಗದ ಕತೆಯಂತೂ ಇನ್ನೂ ಭಯಾನಕ. ರೋಗದ ಹೆಸರೇ ಭಯಾನಕ. ಇನ್ನು ರಕ್ತ ಪರೀಕ್ಷೆ, ಬಯಾಪ್ಸಿ(ಅಂದರೆ ರೋಗ ಇದ್ದ ಭಾಗದ ಒಂದು ಚೂರು ಕಿತ್ತು ಅದರ ಅಂಗಾಂಶದ ಪರೀಕ್ಷೆ) ಫಲಿತಾಂಶ ಬಂದಾಕ್ಷಣ ವೈದ್ಯರೇ ಸ್ವತಃ ಕಂಗಾಲಾದಂತೆ ಮುಖಭಾವ ಮಾಡಿ ಆ ರೋಗಿಯನ್ನು ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ತಕ್ಷಣವೇ ಕೆಮೊಥೆರಪಿ, ರೇಡಿಯೇಶನ್ ಥೆರಪಿ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಆರಂಭಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಅವಸರ ಮಾಡಿ, ರೋಗಿಯ ಸಂಬಂಧಿಕರ ವಿಚಾರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೇ ಹರಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಸಾಂತ್ವನದ ದನಿಯಿಂದ ಹೆದರೊಬ್ಬೇಡಿ ಶೇಕಡಾ 30 ಜನ ಬದುಕುಳಿಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಭಯದ ನಡುವೆಯೇ ಆಸೆ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವಿಪರ್ಯಾಸದ ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ, ಕೆಲವೊಂದು ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಅಂಗಗಳ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಬೇರೆ ಯಾವ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ರೋಗವು ಈ ಕೆಮಿಕಲ್ ಥೆರಪಿಗೆ ಅಥವಾ ವಿಕಿರಣ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಬಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಈ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳೇ ಅದೆಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ರೋಗವನ್ನು ಉಲ್ಬಣ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆದರೂ ಈ ಎರಡು ಚಿಕಿತ್ಸಾ ವಿಧಾನಗಳು ಇಂದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ವೈದ್ಯರ ಪಾಲಿಗೆ ಮೂಲಮಂತ್ರಗಳೇ ಆಗಿವೆ.

ಪ್ರಾಣ ಹೋಗುವುದು ವಿಧಿ ಲಿಖಿತವೇ ಆಗಿದ್ದರೆ ಈ ಮಾತು ಬೇರೆ. ಮರಣವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸನ್ನಿಹಿತ ಮಾಡುವ ಈ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಿಂದ ರೋಗಿಗೆ ಏನೆಲ್ಲ ಹಿಂಸೆ, ಏನೆಲ್ಲ ಮಾನಸಿಕ ತೊಳಲು, ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ, ರೋಗಿ ಪಡ್ಡ ಆದರೂ ಸಂಬಂಧಿಕರು ತಮ್ಮ ಇಡೀ ಜೀವಮಾನವೆಲ್ಲ ಆ ಸಾಲ ತೀರಿಸಲು ಒದ್ದಾಡಬೇಕು.

ಅಪೆಂಡಿಸೈಟಿಸ್? ಕತ್ತರಿಸಿಹಾಕಿ, ಗರ್ಭಕೋಶದ ಕೊಂಚ ತೊಂದರೆ? ಸರಿ, ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆಯೋಣ. ಪ್ರಾಸ್ಟೇಟ್ ಊತದ ಸಮಸ್ಯೆ? ಪ್ರಾಬ್ಲಮ್ ಇಲ್ಲ, ಇಡೀ ಗ್ರಂಥಿಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಬಿಡೋಣ. ಮೂತ್ರಕೋಶದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು? ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ರೆಡಿಯಾಗಿ, ರಿಸ್ಕೇ ಬೇಡ.

ನಿಜ, ರಿಸ್ಕ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವ ಡಾಕ್ಟರೂ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಅಮೆರಿಕದ ವೈದ್ಯ ಶಿಖಾಮಣಿಯೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ್ದರು: ವಯಸ್ಸಾದ ಎಲ್ಲಾ ಮಹಿಳೆಯರು ಸ್ತನ ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬೇರು ಮೂಲದಲ್ಲೇ ಚಿವುಟಿಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಅಂತ! ತಲೆನೋವಿನ ನಿವಾರಣೆಗೆ ತಲೆಯನ್ನೇ ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದಂತೆ.

ಅನೇಕ ವೈದ್ಯರು ಇಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸ್ತನ ಕ್ಯಾನ್ಸರಿನ ರೋಗಿಗಳು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಇದನ್ನೇ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಗಡ್ಡೆ ಇದ್ದಷ್ಟೇ ಭಾಗವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತೆಗೆದರೆ ಮತ್ತೆ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಬಂದೀತು. ಇಡೀ ಭಾಗವನ್ನೇ ತೆಗೆಯೋಣವೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆಂದು ಮೇಜರ್ ಸರ್ಜರಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಕೊನೆಗುಳಿದ ಕಲೆ ಹೋಗಿಸಲೆಂದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಸರ್ಜರಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಗಂಟುಗಳಿದ್ದಷ್ಟೇ ಭಾಗವನ್ನು ಚೊಕ್ಕಟವಾಗಿ ತೆಗೆದರೆ ಸಾಕು, ಇಡೀ ಸ್ತನವನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಾಗೆಂದು ವೈದ್ಯರೊಂದಿಗೆ ವಾದಿಸುವ ಧೈರ್ಯ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿಗಿದೆ?

ಏಯ್ಸ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಂತೂ ಇಡೀ ವೈದ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನವೇ ಅವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮಾರ್ಗ ಅನುಸರಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಈ ರೋಗಕ್ಕಿರುವ ಏಕೈಕ ಮದ್ದೆಂದರೆ —ಎಜಡ್‌ಟಿ— ಇದು ಪೂರ್ತಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಹೌದೆ ಅಲ್ಲವೆ, ಇದರ ಅಡ್ಡ ಪರಿಣಾಮ ಅದೆಷ್ಟು ಗಂಭೀರ ಸ್ವರೂಪದ್ದು ಎಂಬುದು ನಿರ್ಧಾರವಾಗುವ ಮೊದಲೇ ಎಜಡ್‌ಟಿ ಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅಪಾರ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಲಕ್ಷ ರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಈಗ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ ಎಜಡ್‌ಟಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಪರಿಣಾಮ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು.

ವೈದ್ಯಕೀಯವೇ ಒಂದು ಸೋಂಕುರೋಗ; ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತಗಳಿಗಿಂತ ಸಮರದ ಸಾವು ನೋವುಗಳಿಗಿಂತ ಇಂದಿನ ವೈದ್ಯಕೀಯಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ನರಕಯಾತನೆ ಅನುಭವಿಸುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆಂದು ಖ್ಯಾತ ಚಿಂತಕ, ದಾರ್ಶನಿಕ ಇವಾನ್ ಇಲ್ಲಿಚ್ 'ವೈದ್ಯಕೀಯದ ನ್ಯಾಯದೇವತೆ-ಆರೋಗ್ಯದ ಸ್ವಾಹಾಕಾರ' ಎಂಬ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಈತನ ವಾದದ ಪ್ರಕಾರ, ದೇಹಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಗುಣಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಇದೆ. ಆ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ದೇಹದಿಂದ ಕಸಿದುಕೊಂಡು ವೈದ್ಯರು ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೇ ಈ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಅವಾಂತರಗಳಿಗೂ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ವೈದ್ಯಕೀಯ ತನ್ನ ಇತಿಮಿತಿಯನ್ನು ಅರಿಯದೇ ದೇಹದ ಮೇಲೆ ವಿನಾಕಾರಣ ಹಲ್ಲೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯ ದೇಹಕ್ಕೆ ಬಾಹ್ಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಆಘಾತವಾದಾಗ (ಉದಾ:ಅಪಘಾತ, ವೈರಾಣು ಸೋಂಕು) ಹೆಚ್ಚಿಂದರೆ ದೇಹದ ಯಾತನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ, ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಪೈರ್ಯ ತುಂಬಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ನೀಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆಷ್ಟೇ ವೈದ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿಚ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಮಾನವ ದೇಹವನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ನೋಡದೇ ಜಠರ, ಪುಫುಸ, ಮೂತ್ರಕೋಶಗಳಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಘೋರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ(ರಣವೈದ್ಯ) ಮಾಡುವ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಹೈಟಿಕ್ ರಣವೈದ್ಯ ಎಂಬ ಕಾಯಿಲೆ ಈಗ ಭಾರತಕ್ಕೂ ಬಂದಿದೆ. ತರಹೇವಾರಿ ಯಂತ್ರಗಳು, ತರಹೇವಾರಿ ಸ್ಪೆಷಲಿಸ್ಟ್‌ಗಳು. ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಕಾಯಿಲೆಗೆ ಹತ್ತಾರು ಬಗೆಯ ಡಯಗ್ನೋಸಿಸ್‌ಗಳು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಲೋಕದಿಂದ ತಂದು ತುಂಬುತ್ತಿರುವ ಪ್ರವೀಣರು ಅಲ್ಲಿನ ಬಿಗಿ ಗ್ರಾಹಕ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲೂ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಒಪ್ಪುತ್ತಿಲ್ಲ ಏಕೆ?

ವೈದ್ಯರ ವಾದದ ಪ್ರಕಾರ, ಗ್ರಾಹಕ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ, ಈ ತರಹೇವಾರಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳೆಲ್ಲ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ. ವೈದ್ಯರು ತಮ್ಮನ್ನು ಬಚಾವು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದೇ ಸದಾ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಥಾತ್ ಕಿಯಾಸು ಕಾಯಿಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಉಲ್ಬಣವಾಗುತ್ತದೆ. ರೋಗಕ್ಕೆ ರಾಮಬಾಣವಾಗಬೇಕಿದ್ದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳು ರೋಗಿಗೇ ತಿರುಗು ಬಾಣವಾಗುತ್ತವೆ.

ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕೊನೆ ಇಲ್ಲವೆ?

ಲಿವಿಸ್ ಥಾಮಸ್‌ರಂಥ ಕೆಲವು ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ವೈದ್ಯವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಇಂದಿನ ವಿಜ್ಞಾನದ ಇತಿ ಮಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ವೈದ್ಯಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಇನ್ನಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ದೇಹ, ಪ್ರಾಣ, ಪ್ರಜ್ಞೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಅಂದರೆ, ವೈದ್ಯವಿಜ್ಞಾನ ಅಪಕ್ಷವಾಗಿರುವುದೇ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ ಎಂದಾಯಿತು. ದುರಂತ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಶತಮಾನದ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾಲೆಗಳಿಗೂ ಅಪಕ್ಷ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಮಾಲಿನ್ಯ ಸೂಸುವ ಇಂಧನಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ, ವಿಷಯುಕ್ತ ಕೀಟ ನಾಶಕಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ, ಫಾತುಕ ವಿಕಿರಣಗಳ ಸೋಂಕುಗಳಿಂದ, ನಿಸರ್ಗ ಸಮತೋಲದ ಸತತ ನಾಶದಿಂದ ಬಸವಳಿದ ದೇಹಕ್ಕೆ ಈ ಅಪಕ್ಷ ವೈದ್ಯಕೀಯವೇ ಗತಿಯೇ?

ಅನುಬಂಧ

1. ಕಾರಿ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಮಗಳು

ಕವಿಪರಿಚಯ- ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ

ಶ್ರೀ - ಎಂಬ ಕಾವ್ಯಾಭಿಧಾನದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ಬೆಳ್ಳೂರು ಮೈಲಾರಯ್ಯ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ ಅವರು ನವೋದಯ ಯುಗ ಪ್ರವರ್ತಕರು. ಕನ್ನಡದ ಕಣ್ಣು, ಆಧುನಿಕ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕುಲಪತಿ, ಕನ್ನಡದ ಆಚಾರ್ಯ ರಾಜಾಸೇವಾಸಕ್ತ - ಎಂಬೆಲ್ಲ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಶ್ರೀ ಅವರು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಾವೆ ವೆಂಕಟ ನಾರಾಯಣಪ್ಪ ಹಾಗೂ ಟಿ.ಎಸ್. ವೆಂಕಣ್ಣಯ್ಯ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಕನ್ನಡಪರ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು ಮೊದಲಾದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. 1928ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ 14ನೇ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳೆಂದರೆ ಹೊಂಗನಸು, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗೀತಗಳು- ಕವನ ಕೃತಿಗಳು; ಅಶ್ವತ್ಥಾಮನ್, ಗದಾಯುದ್ಧ - ನಾಟಕ ಕೃತಿಗಳು ಇವರ ಸಮಗ್ರಕೃತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಲೇಖನಗಳು, ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಶ್ರೀಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂಬ ಉದ್ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕಾರಿ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ಮಗಳು - ಯುವಕ- ಯುವತಿ ಇಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಗೆ ಹಿರಿಯರಿಂದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ದೊರೆಯದೇ ಹೋದಾಗ ಪರಸ್ಪರ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಊರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ದುರಂತ ಪ್ರೀತಿಯ ಕವಿತೆಯ ಮೂಲ ಆಂಗ್ಲ ಕವಿ ಥಾಮಸ್ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಬೆಲ್‌ನ -ಲಾರ್ಡ್‌ಉಲಿನ್ಸ್ ಡಾಟರ್ ಎಂಬ ಕವಿತೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಷೆಯ ಕವನವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೃದ್ಯವಾಗಿ ಕವಿ ರೂಪಾಂತರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

2.ಕಲ್ಪಿ

ಕವಿಪರಿಚಯ-ಕುವೆಂಪು

ಕುವೆಂಪು -ಎಂಬ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ನಾಮದಿಂದ ಹೆಸರಾದ ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ ಅವರು ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯದ ಮೇರುಸದೃಶ ಕವಿ. ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಹಲವು ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿರುವ ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡದ ಎರಡನೇ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಎಂಬ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಇವರು ಸುಮಾರು 35 ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು 2 ಮಹಾ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಹಲವು ಹಳಗನ್ನಡ ನಾಟಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು, ಹಾಗೂ ಶ್ರೀರಾಮಾಯಣದರ್ಶನಂ - ಎಂಬ ಮಹಾಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೆದು ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿಗೆ ಭಾರತದ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯಾದ ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯು 1968ರಲ್ಲಿ ಲಭಿಸಿದೆ. ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಹಾಗೂ ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೂ ಭಾಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಶ್ರಮದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ಭಜನೆ, ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಮುಂದೆ ನವಿಲು, ಕೊಳಲು, ಪಕ್ಷಿಕಾಶಿಷೋಡಶಿ, ಕೋಗಿಲೆ ಮತ್ತು ಸೋವಿಯೆಟ್ ರಷ್ಯಾ, ಕೃತ್ತಿಕಾ, ಪಾಂಚಜನ್ಯ, ಅನುತ್ತರಾ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಕವನಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಅವರ ಬಹುತೇಕ ಕವನಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯ ರಮಣೀಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಬಹುರಮ್ಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇವರನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್, ನಿಸರ್ಗಾರಾಧಕ ಕವಿ ಎಂದೆಲ್ಲ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು ಮತ್ತು ಕಾನೂರು ಸುಬ್ಬಮ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡತಿ ಇವರ ಬೃಹತ್ ಕಾದಂಬರಿಗಳು. ಬೆರಳ್ಳೆ ಕೊರಳ್, ಸ್ಮಶಾನ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಹಳಗನ್ನಡ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.ರಸೋವೈ ಸ: ಮೊದಲಾದ ವಿಮರ್ಶಾಕೃತಿಗಳನ್ನು , ವೈಚಾರಿಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿರುವ ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಆಬಾಲವೃದ್ಧರವರೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಕಠೋರ ವಾಸ್ತವಗಳು ಕವಿಗೆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಬಗೆ, ಹೃದಯವನ್ನು ಕಲಕುವಂಥದ್ದಾಗಿದೆ. ಅಸಮಾನತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಂತ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವ ಚಿತ್ರಣ ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಖರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಅನ್ಯಾಯ ಪರಂಪರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕವಿಗಿರುವ ಸಿಟ್ಟು, ಅಸಹನೆಗಳ ಪರಿಣಾಮವೇ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕಲ್ಪಿ. ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಜನತೆಯ ಜಾಗೃತಿಯ ಸಂಕೇತವೇ ಕಲ್ಪಿ ಆಗಿದ್ದಾನೆ.

3. ಹಕ್ಕಿಹಾರುತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ

ಕವಿಪರಿಚಯ- ದ.ರಾ.ಬೇಂದ್ರೆ.

ನವೋದಯ ಕಾವ್ಯಸಂದರ್ಭದ ಮಹತ್ವದ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ರಾಮಚಂದ್ರ ಬೇಂದ್ರೆ ಅವರು ಮುಖ್ಯರಾದವರು. ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಬೇಂದ್ರೆಯವರನ್ನು ಕನ್ನಡದ ವರಕವಿಗಳೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಶಬ್ದಗಾರುಡಿಗ ಎಂಬ ಬಿರುದೂ ಇವರಿಗಿದೆ. 1943ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ 27ನೇ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. 1959ರಲ್ಲಿ ಅರಳು ಮರಳು ಕೃತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ. 1974ರಲ್ಲಿ ನಾಕುತಂತಿ ಕವನಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ಭಾರತೀಯ ಜ್ಞಾನಪೀಠಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳೆಂದರೆ ಗರಿ, ನಾದಲೀಲೆ, ಗಂಗಾವತರಣ, ಉಯ್ಯಾಲೆ, ನಾಕುತಂತಿ, ಸಖೀಗೀತ, ಮೇಘದೂತ ಮೊದಲಾದವು. ಇವರು ಬರೆದಿರುವ ಅನೇಕ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಸಂಕಲಿಸಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿರಾಟ್ ಸ್ವರೂಪ ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅನಾದ್ಯಂತವಾಗಿರುವ ಈ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಯುಗಯುಗಗಳಿಂದ ಕಾಲಪಕ್ಷಿಯು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಾರಾಟದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು, ಯಾರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೂ ಸಿಗದೆ ಹಾರುತ್ತಿರುವ ಕಾಲನ ಲೀಲೆ. ವೈಚಿತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವಿತೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

4. ವರ್ಧಮಾನ

ಕವಿಪರಿಚಯ-ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ.

ನವ್ಯಕಾವ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕರೆಂದೇ ಹೆಸರಾದ ಎಂ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅಡಿಗ ಅವರು 1918 ಫೆಬ್ರವರಿ 18ರಂದು ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಮೋಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಅಡಿಗರು ಕುಮಟಾ ಕಾಲೇಜು, ಮೈಸೂರಿನ ಸೇಂಟ್ ಫಿಲೋಮಿನಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲಭಾಷಾ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಉಡುಪಿಯ ಪೂರ್ಣಪ್ರಜ್ಞಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳೆಂದರೆ ಕಟ್ಟುವೆವುನಾವು, ಭೂಮಿಗೀತ, ಚಂಡಮದ್ದಳೆ, ನಡೆದುಬಂದ ದಾರಿ, ವರ್ಧಮಾನ ಭಾವತರಂಗ ಮೊದಲಾದ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು, ಅನಾಥೆ, ಆಕಾಶದೀಪ- ಇವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ಸಾಕ್ಷಿ- ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ವರ್ಧಮಾನ ಕೃತಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ. ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ ಸರ್ಕಾರವು ಅಡಿಗರಿಗೆ ಕಬೀರ್ ಸಮ್ಮಾನ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿದೆ.

ಅಡಿಗರ ಕಾವ್ಯದ ದೈತ್ಯ ಪ್ರತಿಭೆಯ ದ್ಯೋತಕವೇ ಇವರ ವರ್ಧಮಾನ ಕವಿತೆ. ನವ್ಯಕಾವ್ಯದ ಮಹತ್ವದ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದಾಗಿದೆ. ಎರಡು ತಲೆಮಾರಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಂತರ, ಹಿಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆತಂಕ , ಇಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹಮ್ಮು ಬಿಮ್ಮುಗಳು ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಯು ವರ್ಧಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹಂತದ ವಾಸ್ತವ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಈ ಕವಿತೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

5. ನನ್ನ ಜನಗಳು

ಕವಿಪರಿಚಯ- ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ

ದಲಿತ ಕವಿ ಎಂದೇ ಹೆಸರಾದ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ ಅವರು ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾಗಡಿ ತಾಲೂಕಿನ ಮಂಚನಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ 1953ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಕವಿತೆಗಳ ಮೂಲಕ ಶೋಷಿತ ವರ್ಗದ ಧ್ವನಿಯಾಗಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿದರು. ಕವಿ ಸಿದ್ದಲಿಂಗಯ್ಯ ಇವರ

ಗ್ರಾಮದೇವತೆಗಳು —ಮಹಾಪ್ರಬಂಧಕ್ಕೆ ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಪದವಿ ಲಭಿಸಿದೆ.ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ, ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ,ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಷ್ಟಕಾಡಿನ ಹಾಡು, ಸಾವಿರಾರುನದಿಗಳು, ಹೊಲೆಮಾದಿಗರ ಹಾಡು —ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.ಇವರಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಕರವಿದೆ, ವ್ಯಂಗ್ಯವಿದೆ, ಆಕ್ರೋಶವಿದೆ, ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಇದೆ.

ನನ್ನ ಜನಗಳು ಕವಿತೆಯು ಶೋಷಿತ ವರ್ಗದ ಬದುಕಿನ ಅನಾವರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತುಳಿಯುವವರ ಹಾಗೂ ತುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರ ದುರಂತ ಕಥನ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿಯುವ ಜನರು ದೈಹಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಮಾನಸಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಹೀಗೆ ಹಲವು ರೀತಿಯ ಶೋಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕವಿತೆ ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

6.ಅವ್ವ

ಕವಿಪರಿಚಯ - ಪಿ. ಲಂಕೇಶ್

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ, ಲೇಖಕ, ನಾಟಕಕಾರ, ಕಥೆಗಾರ, ಪತ್ರಕರ್ತ, ಅಂಕಣ ಬರಹಗಾರ, ನಿರ್ದೇಶಕ ಹೀಗೆ ಹಲವು ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ತೋರಿದ ಪ್ರಬುದ್ಧ ಸಾಹಿತಿ ಪಿ. ಲಂಕೇಶ್ ಅವರು. ಕೆರೆಯ ನೀರನು ಕೆರೆಗೆ ಚೆಲ್ಲಿ, ಕಲ್ಲಕರಗುವ ಸಮಯ, ಮುಸ್ಸಂಜೆಯ ಕಥಾಪ್ರಸಂಗ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ , ಗುಣಮುಖ, ಈಡಿಪಸ್ ಮತ್ತು ಅಂತಿಗೊನೆ, ಬಿರುಕು , ಬಿಚ್ಚು, ತಲೆಮಾರು, ಉಮಾಪತಿಯ ಸ್ಕಾಲರ್ ಶಿಪ್ ಯಾತ್ರೆ, ನಾನಲ್ಲ, ಮಂಜುಕವಿದ ಸಂಜೆ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ಲಂಕೇಶ್ ಅವರು ಕಟು ವಿಮರ್ಶಕರೆಂದು ಹೆಸರಾಗಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಲಂಕೇಶ್ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ. ಪಲ್ಲವಿ, ಖಂಡವಿದೆಕೋ ಮಾಂಸವಿದೆಕೋ, ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಬಂದವರು ಮೊದಲಾದ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ತಮ್ಮ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನಿರ್ದೇಶಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಅವ್ವ -ಲಂಕೇಶರು ತಮ್ಮ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮನಮಿಡಿಯುವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕವಿತೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಲಾದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದಾಗಿದೆ. ಅವ್ವ ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ನೆಲವನ್ನು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿಸಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುವ ಈ ಕವಿತೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೈತಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ನಡುವಿನ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು, ತಾಯಿ ಮಗನ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ.

7. ಅಮ್ಮ, ಆಚಾರ, ನಾನು

ಕವಿ ಪರಿಚಯ-ಕೆ.ಎಸ್. ನಿಸಾರ್ ಅಹಮದ್.

ಕೆ. ಎಸ್. ನಿಸಾರ್ ಅಹಮದ್ ಅವರು 1936ರಲ್ಲಿ ದೇವನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಗಡಿಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ,ಕನ್ನಡ ಕಾವಲು ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮನಸು ಗಾಂಧಿ ಬಜಾರು, ಸಂಜೆಬದರಮಳೆ, ನೆನೆದವರಮನದಲ್ಲಿ, ಸುಮಹೂರ್ತ,ನಾನೆಂಬ ಪರಕೀಯ, ನಿತ್ಯೋತ್ಸವ, ಅನಾಮಿಕ ಆಂಗ್ಲರುಮಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಷೇಕ್ಸ್ ಪಿಯರ್ ನ ಮಿಡ್ ಸಮ್ಪರ್ ನೈಟ್ಸ್ ಡ್ರೀಮ್, ಒಥೆಲೋಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಷ್ಯಾದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚೆಗುರುತು- ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಹಕ್ಕಿಗಳು- ಕೃತಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸೋವಿಯೆಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ನೆಹರು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ.ನಿತ್ಯೋತ್ಸವ ಕವಿತೆಯ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚು ಜನಮಾನಸವನ್ನು ತಲುಪಿದ್ದಾರೆ.ಅಮ್ಮ ಆಚಾರ,ನಾನು ಕವಿತೆಯನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಮೂರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಶೋಷಣೆಗೆ ಹೆಣ್ಣೇ ಕಾರಣಳಾಗುವುದು, ವಿದ್ಯಾವಂತ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಪದವಿ ಪಡೆದೂ ವಿಚಾರವಂತರಾಗದಿರುವುದು, ಅರ್ಥಹೀನ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಡಂಬಿಸಲಾಗಿದೆ.

8. ಬೆರಣಿ ತಟ್ಟುವ ಹುಡುಗಿ ಮತ್ತು ಚಂದ್ರಾಮ ದೇವರು

ಕವಯಿತ್ರಿ ಪರಿಚಯ: -ವೈದೇಹಿ

ವೈದೇಹಿ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಜಾನಕಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿಯವರು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಲೇಖಕಿ. ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಂದಾಪುರ ಮೂಲದ ಎ.ವಿ.ಎನ್.ಹೆಬ್ಬಾರ್ ಮತ್ತು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ 12.02.1945 ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಇವರು ಬಿ.ಕಾಂ ಪದವೀಧರೆ. ಕಾವ್ಯ, ಸಣ್ಣಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪ್ರಬಂಧ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳು 'ಮರ ಗಿಡ ಬಳ್ಳಿ, ಅಂತರಂಗದ ಪುಟಗಳು, ಕ್ರೌಂಚ ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಇವು ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳು, ಬಿಂದು ಬಿಂದಿಗೆ, ಪಾರಿಜಾತ, ಹೂವು ಕಟ್ಟುವ ಕಾಯಕ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು.

ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಗೆ ಸಂದಿರುವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಹಲವಾರು. ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ದಾನಚಿಂತಾಮಣಿ, ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಬಿಂದು ಬಿಂದಿಗೆ' ಕೃತಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಲೇಖಕಿಯರ ಸಂಘದ ಗೀತಾ ದೇಸಾಯಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ವರ್ಧಮಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಗೋಲ ಕೃತಿಗೆ ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ.

ಸ್ತ್ರೀ ಜಗತ್ತಿನ ತಲ್ಲಣಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ವೈದೇಹಿಯವರ ಈ ಕವನವನ್ನು 'ಬಿಂದು ಬಿಂದಿಗೆ' ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಚಂದ್ರಮನನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳು ತನ್ನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬಯಸಿದ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ವೈದೇಹಿಯವರು ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಹೋಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವಳು ಬಯಸಿದ ಪ್ರೀತಿ ಕೊನೆಗೆ ಅವಳಿಗೆ ದೊರಕುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದೇ ಈ ಕವಿತೆಯ ಅಂತರಂಗ.

ಕಥೆಗಳು-

ಕಮಲಪುರದ ಹೋಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ

ಕಥೆಗಾರರು- ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯರು

ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಕಥೆಯ ಮೂಲಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಕವಿಶಿಷ್ಯ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಖ್ಯಾತರಾಗಿರುವ ಇವರು ಫೆಬ್ರವರಿ 22 1874 ರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಅಕ್ಟೋಬರ್ 24 1937 ರಲ್ಲಿ ನಿಧನ ಹೊಂದಿದ ಇವರು ಬಿ.ಎ. ಮತ್ತು ಎಲ್.ಟಿ. ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರಾಗಿ, ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ, ಮಡಿಕೇರಿ ಪೌಢಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಿ ಮತ್ತು ಪರೀಕ್ಷಾ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. 1934 ರಲ್ಲಿ ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳು ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಥಾವಳಿ, ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ, ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ ಮತ್ತು ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕಮಲಪುರದ ಹೋಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಥೆಯು ಕಮಲಪುರದ ಪೂರ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಮತ್ತು ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರ ಬದುಕಿನ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕಥೆಯ ವಸ್ತು ತೀರಾ ಸಹಜವಾದದ್ದು. ಪೊನ್ನಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಗುಂಡಾಚಾರ್ಯರ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾದ ಘಟನೆಗಳ ಚಿತ್ರಣ ಸರಳವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ.

ವೆಂಕಟಶಾಮಿಯ ಪ್ರಣಯ

ಕಥೆಗಾರರು - ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತಿ ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತರಾಗಿರುವ ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರು ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಚಿರಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳ ಜನಕರಾಗಿ ಕನ್ನಡದ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿರುವ ಇವರು ಜೂನ್ 06, 1891 ರಲ್ಲಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾಲೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಹೊಂಗೇನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಡುಬಡತನದ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರ ಪೂರ್ವಿಕರು ಬಹುಜನಕ್ಕೆ ಅನ್ನ ಹಾಕಿದ ಮನೆತನವಾಗಿದ್ದರೂ, ಇವರು ವಾರದ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದವರು. ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎಂ.ಎ. ಪದವಿ ಗಳಿಸಿ ಪೈಸೆಡೆನ್ನಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಕರಾಗಿದ್ದರು. ಸಿವಿಲ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಆಗಿ ವೃತ್ತಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರಾದ ಇವರು ಜೂನ್ 6, 1987 ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ 95ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಿಧಿವಶರಾದರು.

ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳು ಶ್ರೀರಾಮ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ, ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳ ಐದು ಸಂಪುಟ, ರಂಗನ ಮದುವೆ, ಮಾತುಗಾರ ರಾಮ, ಸುಬ್ಬಣ್ಣ, ಶೇಷಮ್ಮ, ಬಿನ್ನಹ, ಮನವಿ ಅರುಣ, ತಾವರೆ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ನವರಾತ್ರಿ, ಸುನೀತ, ಮಲಾರ, ಶಾಂತಾ, ಸಾವಿತ್ರಿ, ಉಷಾ, ತಾಳಿಕೋಟೆ, ಯಶೋಧರ ಕಾಕನಕೋಟೆ, ಶಿವ ಭದ್ರಪತಿ, ಚನ್ನಬಸವ ನಾಯಕ, ಚಿಕ್ಕವೀರರಾಜೇಂದ್ರ ಮುಂತಾದವು.

ವೆಂಕಟಶಾಮಿಯ ಮುಗ್ಧ ಪ್ರೇಮ, ಆ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗುವ ಅಡತಡೆಗಳು, ಪ್ರೇಮದ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ವೆಂಕಟಶಾಮಿಯ ಸಮಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ತಾಜ್ ಮಹಲ್ ಸಂಕೇತದಂತೆ ಬೆಳೆದ ಮರಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುತ್ತಾ ಹೊರಟರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕೆರೆ, ಕಟ್ಟಿ, ತೋಪು, ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ನುಂಗಿನಂತ ಬಲಿದಾನಗಳ ಚಿತ್ರಣ, ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಅಸಹಜ ಕೃತ್ಯಗಳು, ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ.

ತಬರನ ಕಥೆ

ಕಥೆಗಾರರು - ಕೆ.ಪಿ.ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ

ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಮುಖ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ ಅವರು ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಮಗ ಹಾಗೂ ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಲೇಖಕರಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂದವರು. ಅಬಚೂರಿನ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸು ಕಥಾ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಬಂಡಾಯದ ಲೇಖಕರಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದವರು. ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 8, 1938 ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಜ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬಿಎ ಪದವಿ ಮುಗಿಸಿ ನಂತರ ಮೈಸೂರಿನ ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಎ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡರು. ಇತರೆ ಗೆಳೆಯರಂತೆ ಉಪನ್ಯಾಸಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಯಸದೆ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಮಹತ್ವದ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಮೂಡಿಗೇರೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ ಎರಡನ್ನೂ ಮುಂದುವರೆಸಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದರು, ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗ್ರಾಹಣದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ಇವರು ಏಪ್ರಿಲ್ 5, 2007 ರಲ್ಲಿ ನಿಧನ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಕವಿತೆ, ನಾಟಕ, ಕಾದಂಬರಿ, ಕಥೆ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಲಭಿಸಿದೆ. ಇವರ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳು ಚಿದಂಬರ ರಹಸ್ಯ, ಜುಗಾರಿ ಕ್ರಾಸ್, ಮಾಯಾಲೋಕ, ಕಾಡು ಮತ್ತು ಕ್ರೌರ್ಯ, ಸ್ವರೂಪ, ನಿಗೂಢ ಮನುಷ್ಯರು, ಹುಲಿಯೂರಿನ ಸರಹದ್ದು, ಅಬಚೂರಿನ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸು, ಕಿರಗೂರಿನ ಗಯ್ಯಾಳಿಗಳು, ಪಾಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಥೆಗಳು, ಯಮಳ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಅಣ್ಣನ ನೆನಪು, ಅಲೆಮಾರಿ, ಅಂಡಮಾನ್ ಹಾಗೂ ಮಹಾನದಿ ನೈಲ್, ವಿಮರ್ಶೆ, ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳು, ಪರಿಸರದ ಕತೆ ಮತ್ತು ಮಿಸ್ಸಿಂಗ್ ಲಿಂಕ್ ಇತ್ಯಾದಿ.

ತಬರನ ಕಥೆಯು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವದಿಂದಲೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿದ್ದ ತಬರನ ಬದುಕಿನ ದುರಂತವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ನಿವೃತ್ತಿಯವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಪಿತನಾದ ಈತ ಗೌರವದಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅವನ ನಿವೃತ್ತಿಯ ನಂತರ ಒದಗಿ ಬಂದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಅವನ ಪಿಂಚಣಿ ಪಡೆಯಲು ಪಡಬೇಕಾದ ಪಾಡು, ಅವನ ಅಸಹಾಯಕತೆ, ಸಂಗಾತಿಯ ಅನಾರೋಗ್ಯ, ಅವಳ ಸಾವು, ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವನ ಜೀವನವನ್ನು

ಹಾಳು ಮಾಡಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕ್ರೂರ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಶಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಇಂದಿನ ಸಮಾಜವು ಅಸಹಾಯಕರನ್ನು ಶೋಷಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಎಂದಿನಂತೆ ತೇಜಸ್ವಿ ಅವರು ಸಮಾಜದ ಹುಳುಕುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸರಳವಾದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಹೊರಗೆಡಹಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಮಾತು ತಿಳಿಯುವುದೇ

ಪ್ರಬಂಧಕಾರರು - ಗೊರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಗೊರೂರು ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಇವರು 1904 ಜುಲೈ 4 ರಂದು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗೊರೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಗಾಂಧಿವಾದವನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಜೈಲುವಾಸವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಹಾಸ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಡಂಬನೆಯ ಬರಹಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದವರು. ನಮ್ಮ ಊರಿನ ರಸಿಕರು, ಹಳ್ಳಿಯ ಚಿತ್ರಗಳು, ಗರುಡಗಂಬದ ದಾಸಯ್ಯ, ಹೇಮಾವತಿ, ಪುನರ್ಜನ್ಮ, ಮೆರವಣಿಗೆ, ಊರ್ವಶಿ, ಮರೆಯಲಾರದ ಮಾರಮ್ಮ, ರಾಜನರ್ತಕಿ, ಭೂತಯ್ಯನ ಮಗ ಅಯ್ಯ, ಕೋಟಿನಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದ ಎತ್ತು, ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಥೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಗೊರೂರು ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ 28 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 1991 ರಲ್ಲಿ ಇಹಲೋಕವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದರು.

ನಮ್ಮ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಮಾತು ತಿಳಿಯುವುದೇ ವಿನೋದಮಯವಾದ ಈ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಾಡು ನುಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಹಿಷದ ಸಂಬಂಧ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಕೆದುಕುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಮ್ಮೆಯ ಹಾಲಿನ ಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಈ ಎಮ್ಮೆ ಆಕಳಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸಲು ಮನುಷ್ಯನ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಮೂಲಕ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಮಂದಹಾಸ ಮೀಮಾಂಸೆ:

ಪ್ರಬಂಧಕಾರರು- ಪ್ರಭುಶಂಕರ

ಡಾ.ಕೆ. ಪ್ರಭುಶಂಕರ ಮೂಲತಃ ಚಾಮರಾಜನಗರದವರು. ಆರ್.ಕೆ.ಬಸಪ್ಪ ಮತ್ತು ರುದ್ರಮ್ಮ ದಂಪತಿ ಪುತ್ರರಾದ ಅವರು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಬಿ.ಎ.ಆನರ್ಸ್ ಪದವಿ, ಎಂ.ಎ.ಪದವಿ ಗಳಿಸಿದ್ದರು. ತೀ.ನಂ.ಶ್ರೀ, ಜಿ.ಪಿ.ರಾಜರತ್ನಂ, ಎಂ.ವಿ.ಸೀ, ಡಿ.ಎಲ್.ಎನ್.ಮುಂತಾದವರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಕಲಿತಿದ್ದ ಅವರು ಕುವೆಂಪು, ದೇಜಗೌ, ಕ.ವೆಂ.ರಾಘವಾಚಾರ್ ಮುಂತಾದವರ ಸೆಳೆತದಿಂದ ಮೈಸೂರಿನ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದರು.

ಮೈಸೂರು ವಿವಿ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. 14 ವರ್ಷ ಕಾಲ ಮೈಸೂರು ವಿವಿ ಪ್ರಸಾರಾಂಗದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ, ದೇಶದ ನಾನಾ ವಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದರು. ನಾಟಕಕಾರ, ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ, ಆತ್ಮ ಚರಿತ್ರೆ, ಭಾಷಾಂತರ, ಶಬ್ದಕೋಶ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಗಾಧ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಮೂಲಕ ಚಿರಪರಿಚಿತರಾಗಿದ್ದ ಡಾ.ಕೆ.ಪ್ರಭುಶಂಕರ ಅವರು ವಿಮರ್ಶಕರಾಗಿಯೂ ಮನ್ನಣೆ ಗಳಿಸಿದ್ದರು. ಬನಾರಸ್ ಹಿಂದೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರೆಂಬ ಹಿರಿಮೆ ಹೊಂದಿದ್ದರು.

ಕೃತಿಗಳು: ದರ್ಶನ ವಿಮರ್ಶೆ, ಕಾವ್ಯ ಯೋಗ ಮುಂತಾದ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಕೃತಿಗಳು, ಅಂಗುಲಿಮಾಲಾ, ಅಮೃಪಾಲಿ, ಗೋರಿಗೊಂದು ಹದ್ದು ಮುಂತಾದ ನಾಟಕಗಳು, ಸೋದರಿ ನಿವೇದಿತಾ, ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ, ಕುವೆಂಪು, ಅಲ್ಲಮ ಪ್ರಭು ಮುಂತಾದವರ ಆತ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಗಳು, ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಸಂದೇಶಗಳ ಭಾಷಾಂತರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲದೇ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ ಹಲವಾರು ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕುವೆಂಪುರವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ, ಬೆರಳಿಗೆ ಕೊರಳು, ಸ್ಮಶಾನ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ಶೂದ್ರ ತಪಸ್ವಿ, ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜನಮನ(ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರ), ಎತ್ತಿಗೆ ಜ್ವರ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಬರೆ(ಲಘು ಪ್ರಬಂಧ), ಜೀವ ಜೀವದ ನಂಟು(ಕಾದಂಬರಿ), ವಿದೇಶ ಪ್ರವಾಸಾನುಭವದ ನಾನು ಮತ್ತು ಶಾಂತಿ(ಪ್ರವಾಸ ಕಥನ) ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಶಸ್ತಿ : ಇವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿ

ಹಾಗೂ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕುವೆಂಪು ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಟ್ರಸ್ಟಿನ ವಿಶ್ವಮಾನವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಗೊರೂರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಇವರನ್ನು ಅರಸಿ ಬಂದಿದ್ದವು.

ನಗುವುದು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಒದಗಿ ಬಂದ ವರ. ಇದನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ತೋರ್ಪಡಿಸದವನ ಬದುಕೇ ಬಡತನದ ಬದುಕು, ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಧನವಿಲ್ಲದವನು ದರಿದ್ರನಲ್ಲ, ನಗುವಿಲ್ಲದವನೇ ನಿಜವಾದ ದರಿದ್ರ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಅಳಲು ನೂರು ಕಾರಣವಿದ್ದರೂ, ನಗಲು ಸಾವಿರಾರು ಕಾರಣವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯವು ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಜನ ನಗುವವರೊಡನೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ನಗು ಕುಹಕವಾದದ್ದಾಗಿರಬಾರದು ಮತ್ತು ಕೃತಕವಾಗಿರಬಾರದು. ತಾನೂ ನಗುತ್ತಾ ಇತರರನ್ನು ನಗುವಿನ ಅಲೆಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ಪ್ರಬಂಧ ಹೊಂದಿದೆ.

ಹೈಟೆಕ್ ರಣವೈದ್ಯ

ಪ್ರಬಂಧಕಾರರು-ನಾಗೇಶ್ ಹೆಗಡೆ

ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಮುಖ ಲೇಖಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಿದ್ದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಬಕ್ಕಮನೆ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದವರು. ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಬಿಎಸ್ಸಿ ಮುಗಿಸಿ ಖರಗಪುರದ ಐಐಟಿ ಆನ್ವಯಿಕ ಭೂವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎಸ್.ಸಿ., ಎಂ.ಟೆಕ್ ಪದವಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದರು. ದೆಹಲಿಯ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಎಂಫಿಲ್ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ, ಪರಿಸರವಾದಿಯಾಗಿ, ಪತ್ರಕರ್ತರಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸುಧಾ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಹಾಯಕ ಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಇದ್ದರು, ಪ್ರಜಾವಾಣಿ, ಸುಧಾ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉದಯೋನ್ಮುಖರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಪ್ರತಿ ಬುಧವಾರ ಪ್ರಜಾವಾಣಿಯ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಶೇಷ ಅಂಕಣ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಇವರು ಗಗನಸಖಿಯರ ಸೆರಗ ಹಿಡಿದು, ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ, ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ ಕೆರೆಯೇ ಚಿನ್ನ, ಗುಳಿಗೆಗುಮ್ಮ, ಗುರುಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ದೀಪಾವಳಿ, ಮಿನುಗುವ ಮೀನು, ಕುಲಾಂತರಿ ಕೋತಿ, ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಹಾಸಾಗರ, ಅದು ವಿಸ್ಮಯ ಇದು ವಿಷಮಯ, ಪ್ರತಿದಿನ ಪರಿಸರ ದಿನ ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸೇವಾಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆದ್ದ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಭಯಂಕರತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಇಂದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರು ತತ್ತರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸುವುದರ ಮೂಲಕ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು, ಅವುಗಳು ನಡೆಸುವ ಅವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಈ ಕುರಿತು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬ ನೀತಿ, ಗ್ರಾಹಕ ವೇದಿಕೆಗೆ ದೂರು ನೀಡಲು ಹೊರಟಾಗ ಎದುರಿಸುವ ಜನ ವಿರೋಧಿ ನಿಲುವುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನು ಬದುಕಲು ಅಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ ಬಿ. ಎ/ಬಿಎಚ್ ಎಂ/ ಬಿಎಸ್‌ಡ್ಲ್ಯೂ -ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ ಬಿ. ಎ/ಬಿಎಚ್ ಎಂ/ ಬಿಎಸ್‌ಡ್ಲ್ಯೂ - ಎರಡನೆಯ
ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ಪರಿವಿಡಿ

ಕಾದಂಬರಿ - ಚೋಮನದುಡಿ -ಕೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ

ನಾಟಕ - ವಿಗಡವಿಕ್ರಮರಾಯ - ಸಂಸ

ಕಾದಂಬರಿ

ಚೋಮನದುಡಿ -ಡಾ.ಕೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ

ಕಡಲ ತೀರದ ಭಾರ್ಗವ, ನಡೆದಾಡುವ ವಿಶ್ವಕೋಶ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಡಾ. ಕೆ. ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು 1902 ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 10 ರಂದು ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೋಟದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಎಸ್.ಎಸ್. ಎಲ್.ಸಿ. ವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಧುಮುಕಿದರು. ತಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸುಧೀರ್ಘವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಗೃತಿ, ರಾಜಕೀಯ ಹೋರಾಟ, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಪರಿಸರ ರಕ್ಷಣೆ, ಹೀಗೆ ಹಲವು ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗಿತು. ಯಕ್ಷಗಾನದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಒಲವು ಉಳ್ಳವರಾದ ಶ್ರೀಯುತರು, ಚಲನಚಿತ್ರ ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲೂ ಆಸಕ್ತಿ ಉಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಕಾರಂತರು ಕವನ, ನಾಟಕ, ಕಾದಂಬರಿ, ಕಥೆ, ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಹರಟೆ, ಮಕ್ಕಳ ವಿಶ್ವಕೋಶ, ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಹಾಗೂ ಜಾನಪದ ಹೀಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೃತಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ, ಮೂಕಜ್ಜಿಯ ಕನಸುಗಳು, ಬೆಟ್ಟದ ಜೀವ, ಚೋಮನ ದುಡಿ, ಸರಸಮ್ಮನ ಸಮಾಧಿ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಿಸಾಗೌತಮಿ, ಸೋಮಿಯ ಸೌಭಾಗ್ಯ, ಸಾವಿತ್ರಿ -ಸತ್ಯವಾನ-ಗೀತ ನಾಟಕ, ನಿಮ್ಮ ಓಟು ಯಾರಿಗೆ, ಹೀಗೆ ಹಲವು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಬೂವಿನಿಂದ ಬರಾಮಕ್ಕೆ ಅಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ, ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಪಯಣ, ದಕ್ಷಿಣ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ, ಪ್ರವಾಸ ಕಥನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹುಚ್ಚು ಮನಸ್ಸಿನ ಹತ್ತು ಮುಖಗಳು ಎಂಬ ಆತ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಲವತ್ತೈದು ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಭತ್ತು ನಾಟಕಗಳು, ನಾಲ್ಕು ಕಥಾ ಸಂಕಲನಗಳು, ಆರು ಪ್ರಬಂಧಗಳು, ಐದು ಆತ್ಮಕತೆ, ಒಂದು ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕೃತಿಗಳು, ನಾಲ್ಕು ವಿಶ್ವಕೋಶಗಳು, ನಿಘಂಟು, ಅನುವಾದಗಳು, ಹೀಗೆ ನೂರೈವತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಂತರು ರಚಿಸಿರುವ ಕುಡಿಯರ ಕೂಸು, ಚಿಗುರಿದ ಕನಸು, ಚೋಮನ ದುಡಿ, ಬೆಟ್ಟದ ಜೀವ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಚಲನಚಿತ್ರವಾಗಿವೆ.

ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರಿಗೆ ಯಕ್ಷಗಾನ ಬಯಲಾಟ ಕೃತಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರೆತಿದೆ. ಮೈ ಮನಗಳ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಗೆ ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 1955 ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀಯುತರ ಮೂಕಜ್ಜಿಯ ಕನಸುಗಳು ಕೃತಿಗೆ 1978 ರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನ ಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಲಭಿಸಿದೆ. ಎಂಟು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಗೌರವ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿ ಪುರಸ್ಕರಿಸಿದೆ. 1975 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಕಾರಂತರಿಗೆ ಪದ್ಮ ಭೂಷಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿತು. ಸರ್ಕಾರ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಸಾರ್ಥಕ ಬದುಕು ಕಳೆದ ಕಾರಂತರು 1997 ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ 09 ರಂದು ಕಾಲವಶರಾದರು. ದೇಹ ನಮ್ಮಿಂದ ಕಣ್ಮರೆಯಾದರೂ ಶ್ರೀಯುತರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣ ಮುಂದೆ ಅಜರಾಮರವಾಗಿದೆ.

ಚೋಮನ ದುಡಿ

ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಕಾದಂಬರಿ ಚೋಮನ ದುಡಿ. ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದಲಿತರ ಬಡತನ ಮತ್ತು ಜಾತಿಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲವನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಚೋಮನ ದುಡಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ನಾಯಕ ಚೋಮ. ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಈತನಿಗೆ ಐದು ಜನ ಮಕ್ಕಳು. ಚೋಮನ ಆಸ್ತಿಯೆಂದರೆ ಕಾಡಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಗುಡಿಸಲು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಚೊತೆ ಎತ್ತುಗಳು. ಈ ಎತ್ತುಗಳು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹುಲಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಬೇಕಾದವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವ ಮಹದಾಸೆಯಿಂದ ಬಹಳ ಚೋಪಾನವಾಗಿ ಸಾಕುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಜಾತಿ, ಜೀತ, ಭೂಮಿ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆ ಹಾಗೂ ತಾರತಮ್ಯದ ಸುತ್ತಲೇ ಸುತ್ತುತ್ತದೆ. ಚೋಮನ ಇಡೀ ಕುಟುಂಬ ದುಡಿದರೂ ತೀರದ ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಇಂತಹ ಚೋಮನಿಗೆ ಇರುವುದೊಂದೆ ಕನಸು ತಾನು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು. ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಿ ಕಾಫಿ ತೋಟದ ಮಾಲೀಕನ ಸಾಲ ತೀರಿಸು ಎಂದು ಹಲವರು ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಿದರೆ ತನ್ನ ಬೇಸಾಯಗಾರನ ಕನಸು ಈಡೇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದು ತನಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟ ಬಂದರೂ ಸಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕಾಫಿ ತೋಟದ ಸಾಲ ತೀರಿಸಲು ಗುರುವ ಮತ್ತು ಚನಿಯರನ್ನು ಕೂಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕಾಫಿ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯವಾದ ಮೇರಿಯಮ್ಮನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ ಗುರುವ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರವಾಗುತ್ತಾನೆ. ಚನಿಯ ಕಾಲರಾ ರೋಗಕ್ಕೆ

ಬಲಿಯಾಗಿ ಸಾವನ್ನಪ್ಪುತ್ತಾನೆ. ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು ಸಾಲ ತೀರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪನ ಪರವಾಗಿ ಸಾಲ ತೀರಿಸಲು ಕಾಫಿ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋದ ಬೆಳ್ಳಿ ಮನ್ವೇಲನ ಕಾಮದಾಸೆಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ತಂದೆಯನ್ನು ಸಾಲ ಮುಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ.

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಘಟನೆಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದರೂ ಆತನ ಮನದಾಸೆ ಕುಗ್ಗದೆ ಸಂಕಷ್ಟಯ್ಯನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಗೇಣಿಗೆ ಭೂಮಿ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಸಂಕಷ್ಟಯ್ಯ—ಚೋಮ, ನಿನಗೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಊರಿನವರು ಮಾಡದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಅಂಥದ್ದಾಗ ಬೇಕಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಅಮ್ಮ ಸಾಯಬೇಕು. ಅವಳಿರುವ ತನಕ ನೀನು ಈ ಸುದ್ದಿಗೆ ಬರಬೇಡ—ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ, ಈ ಮಾತು ಚೋಮನ ಆಸೆಗೆ ತಣ್ಣೀರೆರೆಚಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಚೋಮನ ಕಿರಿಯ ಮಕ್ಕಳಾದ ನೀಲ ಮತ್ತು ಕಾಳರನ್ನು ನೀರಿನ ತೋಡಿನಲ್ಲಿ ಮೀಯಿಸಲು ಕರೆದೊಯ್ದಾಗ, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದ ನೀಲನನ್ನು ಶೂದ್ರನೆನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹುಡುಗ ರಕ್ಷಿಸಲು ಹಿಂಜರಿದದ್ದು ಚೋಮನಿಗೆ ಹೊಲೆಯನ ಬಾಳ್ವೆಯ ಹುಣ್ಣು ಎಂಥದೆಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಬೇಸತ್ತು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರವಾಗಿಯಾದರೂ ತನ್ನ ಆಸೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ನಿಲುವಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಯೂ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನೀಯುತ್ತಾಳೆ. ಬೆಳ್ಳಿಗೆ ಕೊಕ್ಕಡದ ಕಡೆ ಹೊರಟಾಗ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಭೂತಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ವಾಪಸ್ಸು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಚೋಮ ಅತಿಯಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ತನ್ನ ಮಗಳು ಬೆಳ್ಳಿಯು ಮನ್ವೇಲನ ಜೊತೆ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ದಿಕ್ಕು ತೋಚದಂತಾಗಿ ಮನ್ವೇಲ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಮೇಲೆ ಆಕ್ರಮಣ ನಡೆಸುತ್ತಾನೆ. ತಾನು ಬಡವನಾದರೂ ಅನಾಚಾರಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಚೋಮ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟಪಡುವ ವಸ್ತುಗಳೆಂದರೆ ಹೆಂಡ ಮತ್ತು ದುಡಿ. ಸಂಕಷ್ಟಯ್ಯನ ಬಳಿ ಬೆಳ್ಳಿಗೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯ ತನಕ ದುಡಿದು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಎರಡು ಪಾವು ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೆಂಡದಂಗಡಿಯ ಬಿರುಮ ಪೂಜಾರಿಗೆ ನೀಡಿಯೇ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದು.

ಚೋಮನದುಡಿ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದು ದುಡಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಇದು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುವುದು ದುಡಿಯಿಂದ. ತನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ಯಾರ ಬಳಿಯೂ ತೋಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಈ ದುಡಿಯನ್ನು ನುಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ನೋವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಚೋಮನಿಗೆ ತಾನು ಬೇಸಾಯಗಾರನಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಆಸೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಚನಿಯಾ ನಂತರ ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಗುರುವರಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆಯೂ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ ಬಿ. ಎ/ಬಿಎಚ್ ಎಂ/ ಬಿಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯೂ -ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಯಾವ ಆಸೆಗಳು ಈಡೇರದಿದ್ದಾಗ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಾಡಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬರುತ್ತಾನೆ. ನೇಗಿಲನ್ನು ಮುರಿದು ಬೆಂಕಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ದುಡಿ ಬಾರಿಸುತ್ತಲೇ ತನ್ನ ಆಸೆ ಈಡೇರದ ದುಃಖದಲ್ಲೆ ಪ್ರಾಣ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

*****

ನಾಟಕ

ವಿಗಡವಿಕ್ರಮರಾಯ - ಸಂಸ

ಎ. ಎನ್.ಸ್ವಾಮಿ ವೆಂಕಟಾದ್ರಿ ಅಯ್ಯರ್ ಅವರು ಸಂಸ- ಎಂಬ ಕಾವ್ಯನಾಮದಿಂದ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು 13 ಜನವರಿ 1898ರಿಂದ 14 ಫೆಬ್ರವರಿ 1939ರವರೆಗೆ ಜೀವಿಸಿದ್ದರು.

ಸಂಸರು 23 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 6 ಮಾತ್ರ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಅವರನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಾಟಕಕಾರ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರ ನಾಟಕಗಳು ಮೈಸೂರು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜರ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಆಧರಿಸಿವೆ.ಇವರ ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಾಟಕಗಳು ರಂಗನಾಟಕಗಳಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ. ಅವರನ್ನು ಕನ್ನಡ ನಾಟಕದ ಷೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ರವೀಂದ್ರ ಕಲಾಕ್ಷೇತ್ರದ ಆವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಬಯಲು ರಂಗಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಸಂಸರ ಹೆಸರಿಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಂಸರ ನಾಟಕಗಳು:ಸುಗುಣ ಗಂಭೀರ, ಬಿರುದಂತೆಂಬರ ಗಂಡ, ವಿಗಡ ವಿಕ್ರಮರಾಯ, ಬೆಟ್ಟದ ಅರಸು, ವಿಜಯನರಸಿಂಹ, ಮಂತ್ರಶಕ್ತಿ.

ಕಾದಂಬರಿಗಳು: ಕೌಶಲಾ, ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಷರ್ಲಾಕ್ ಹೋಮ್ಸ್

ಕವನಗಳು: ಶ್ರೀಮಂತೋದ್ಯಾನ ವರ್ಣನಮ್, ಸಂಸಪದಮ್, ಈಶಪ್ರಕೋಪನ, ನರಕ ದುರ್ಯೋಧನೀಯಮ್,

ಅಚ್ಚುಂಬಾ ಮೊದಲಾದವು.

ವಿಗಡ ವಿಕ್ರಮರಾಯ

ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಕ್ರಮರಾಯನೆಂಬ ದಳವಾಯಿಯೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರದಾಹದಿಂದ, ಹಣದ ವ್ಯಾಮೋಹದಿಂದ ತನ್ನ ದೊರೆಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮನಗಂಡ ಇಮ್ಮಡಿ ರಾಜ ಒಡೆಯನು ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ದಿಢೀರ್ ತಯಾರಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಇಂದಿನ ದಿನಗಳ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುವ ನಾಟಕೀಯ ಸಂಗತಿ, ಇಮ್ಮಡಿರಾಜ ಒಡೆಯ ಆಯವ್ಯಯದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ ಪರಿಣಾಮ, ಅವನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಹೊಂಚು ಹಾಕುವ ವಿಕ್ರಮರಾಮ, ಆಸ್ಥಾನ ವೈದ್ಯ ಬೊಮ್ಮರಸ ಪಂಡಿತನನ್ನೇ ದಾಳವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮಹಾರಾಜನನ್ನು ಕೊಂದ ನಂತರ ರಣಧೀರ ಕಂಠೀರವನನ್ನು ರಾಜನಾಗಲು ಆಹ್ವಾನಿಸುವುದು ರಾಜಕೀಯ ಚಾಣಾಕ್ಷತೆ, ನಯ ವಂಚಕತನಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಆಗಿದೆ. ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ, ನಿಷ್ಠರಾಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ದಿಢೀರ್ ಎಂದು ಆಯಕಟ್ಟಿನ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಆ ಮೂಲಕ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಂತಹ ತಂತ್ರ ರಾಜ ಪ್ರಭುತ್ವ ಕಾಲದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಈಗಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ. ತನ್ನ ಅಂಕೆಯಲ್ಲಿ, ರಣಧೀರ ರಾಜನಾಗಿ ಇರುತ್ತಾನೆ ಎಂಬ ವಿಕ್ರಮರಾಯನ ಊಹೆ ತಪ್ಪಾಗಿ, ಅವನ ಸಂಗಾತಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಜೆಗಳ ಒತ್ತಾಸೆಯಂತೆ ಆತ ಬಂಧನದಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಪಟ್ಟಾಭಿಷಿಕ್ತನಾಗಬೇಕಾದರೆ ವಿಕ್ರಮರಾಯನ ಸಾವು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಿಂಗ್ ಮೇಕರ್‌ಗೂ ಕುತಂತ್ರ, ಷಡ್ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವವರಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಸಾಬೀತಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ನಾಟಕ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ.

(ಕೃಪೆ: ವಿಜಯ ಕರ್ನಾಟಕ)

ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆ ಮಾದರಿ:

1. ಎರಡು ಅಂಕಗಳ ಎಂಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 5 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು;
 $5*2=10$

(ಮೊದಲ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್‌ಗೆ ಕವಿತೆಗಳಿಂದ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಕಥೆಗಳಿಂದ 2 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಲೇಖನಗಳಿಂದ 2 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು)

(ಎರಡನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್‌ಗೆ ನಾಟಕದಿಂದ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಕಾದಂಬರಿಯಿಂದ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು)

2. ಐದು ಅಂಕಗಳ ಎಂಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 6 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು.
 $6*5=30$.

(ಮೊದಲ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಗೆ ಕವಿತೆಗಳಿಂದ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಕಥೆಗಳಿಂದ 2 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಲೇಖನಗಳಿಂದ 2 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು)

(ಎರಡನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್‌ಗೆ ನಾಟಕದಿಂದ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು, ಕಾದಂಬರಿಯಿಂದ 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.)

3. ಹತ್ತು ಅಂಕಗಳ 6 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು 4 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಬೇಕು. $4*10=40$

(ಮೊದಲ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್‌ಗೆ ಕವಿತೆಗಳಿಂದ 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಕಥೆಗಳಿಂದ 2 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಲೇಖನದಿಂದ 1 ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೊಡಬೇಕು.)

(ಎರಡನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್‌ಗೆ ನಾಟಕದಿಂದ 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು, ಕಾದಂಬರಿಯಿಂದ 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು)

——*

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ ಬಿ. ಎ/ಬಿಎಚ್ ಎಂ/ ಬಿಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯೂ -ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು:

ಡಾ. ಎಂ.ಜಿ. ಮಂಜುನಾಥ್

ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು & ಡೀನ್, ಕಲಾನಿಕಾಯ
ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮೈಸೂರು

ಸಂಪಾದಕರ ವಿಳಾಸ:

ಡಾ. ಎಸ್.ಮನೋನಿ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಹಾಗೂ ವಿಭಾಗ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು
ಬಿಷಪ್ ಕಾಟನ್ ಮಹಿಳಾ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಕಾಲೇಜು
ಮಿಷನ್ ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-560027

ಡಾ. ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ.ಎಸ್

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ಆಚಾರ್ಯ ಪಾಠಶಾಲಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಾಲೇಜು,
ನರಸಿಂಹರಾಜ ಕಾಲೋನಿ, ಬೆಂಗಳೂರು-560019

ಡಾ. ಶಾಂತರಾಜು

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಹಾಗೂ ಉಪ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು
ವಿಜಯ ಸಂಜೆ ಕಾಲೇಜು
ಆರ್.ವಿ. ರಸ್ತೆ, ಬವನಗುಡಿ,
ಬೆಂಗಳೂರು-560004

ಪ್ರೊ ರಾಜು ಹೆಚ್.ಎಸ್

ಕನ್ನಡ ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ಸಿಂಧಿ ಕಾಲೇಜು
#33/2ಬಿ, ಕೆಂಪಾಪುರ, ಹೆಬ್ಬಾಳ, ಬೆಂಗಳೂರು-24

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ ಬಿ. ಎ/ಬಿಎಚ್ ಎಂ/ ಬಿಎಸ್‌ಡಬ್ಲ್ಯೂ -ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ